

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตุลาคม 2554

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตุลาคม 2554

ธีรรัตน์ เชนนะสิริ. (2554). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย*. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินท์ ชูชม, อาจารย์ ดร. นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย และเพื่อศึกษาอำนาจการทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะตามสถานการณ์

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ คือ เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจำนวน 405 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจากสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมสุขภาพเฉพาะทางของกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และใช้สถิติ 2 ลักษณะคือ 1) สถิติบรรยายข้อมูล เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้

64.8% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 49.8% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 60.8% รวมทุกกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 74.0% ซึ่งกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์มีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 10.9% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมมีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 7.8% และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์มีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 7.1%

PSYCHO-SOCIAL FACTORS RELATED TO SUBSTANCE USE AMONG YOUNG MEN
WHO HAVE SEX WITH MEN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

October 2011

Tareerat Chemnasiri. (2011). *Psycho-social Factors Related to Substance Use Among Young Men Who Have Sex With Men*. Master of Science, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.

Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Oraphin Choochom, Dr. Numchai Supparerkchaisakul.

The objectives of this study were: 1) to study substance use behavior of young men who have sex with men. 2) to study the interaction effects of situational and psychological trait factors on substance use behavior among young men who have sex with men. 3) to study the power of predicting factors: situational, psychological trait and psychological state factors on substance use behavior among young men who have sex with men. Total of 405 young men who have sex with men (YMSM) were randomly selected by multi-stage sampling from bars, saunas, parks and entertainment venues where YMSM normally congregate and socialize in Bangkok. The questionnaires were used for data collection. Frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation were used for descriptive statistics, while Pearson Correlation, two-way ANOVA, and multiple regressions were used for inferential statistics.

The research findings were as follows:

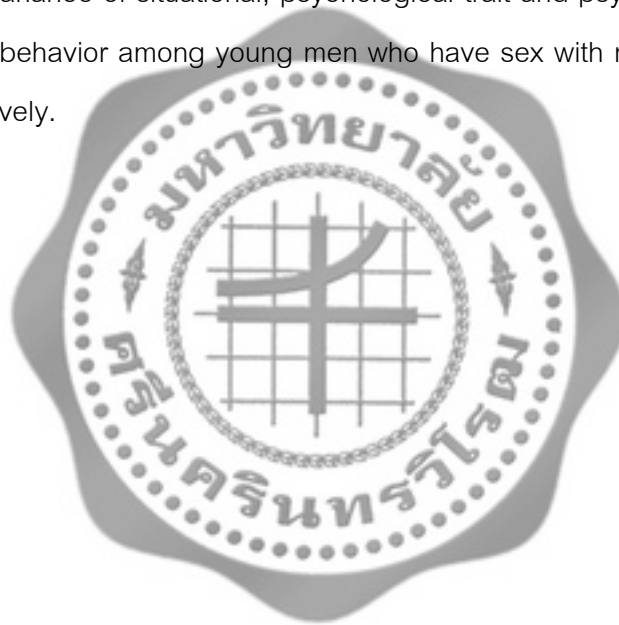
1) YMSM with high level of parent model's perception on substance use and low level of future orientation and self-control were likely to use narcotic drugs more than YMSM with other level of parent model's perception on substance use and future orientation and self-control with statistical significance at the .05 level.

2) YMSM with high level of peer model's perception on substance use and high level of sensation seeking were likely to use narcotic drugs more than YMSM with other level of peer model's perception on substance use and sensation seeking with statistical significance at the .05 level.

3) YMSM with high level of media model's perception on substance use and high level of sensation seeking were likely to use narcotic drugs more than YMSM with other level of media model's perception on substance use and sensation seeking with statistical significance at the .05 level.

4) YMSM with low level of family's relationship and low level of future orientation and self-control were likely to use narcotic drugs more than YMSM with other level of family's relationship and future orientation and self-control with statistical significance at the .05 level.

5) The situational factors could predict 64.8% of the variance of substance use behavior among YMSM, psychological trait factors could predict 49.8% of the variance of substance use behavior among YMSM, and psychological state factors could predict 60.8% of the variance of substance use behavior among YMSM. All 3 group factors could predict 74.0% of the variance of substance use behavior among young men who have sex with men. The unique variance of situational, psychological trait and psychological state factors on substance use behavior among young men who have sex with men were 10.9%, 7.8%, and 7.1%, respectively.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

ของ
ธีรรัตน์ เหมนะสิริ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินท์ ชูชม)

(ว่าที่ร้อยตรี อาจารย์ ดร. มนัส บุญประกอบ)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล)

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินท์ ชูชม)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จรัส อุ่นฐิติวัฒน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรพินท์ ชูชม ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำใน การทำงานวิจัยทุกขั้นตอน พร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการทำปริญญานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัย ได้รับประสบการณ์และรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณ ว่าที่ร้อยตรี อาจารย์ ดร.มนัส บุญประกอบ อาจารย์ ดร.พรรณี บุญ ประกอบ และ อาจารย์อัญชลี วรางค์รัตน์ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ว่าที่ร้อยตรี อาจารย์ ดร.มนัส บุญประกอบ และอาจารย์ ดร.จรัส อุ่นฐิติวัฒน์ ที่กรุณาเป็นประธานและกรรมการ สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่งและขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความกรุณาอบรม สั่งสอนผู้วิจัยจนมีความรู้ความสามารถในสาขาการวิจัยพฤกษศาสตร์และนำมาใช้ในการจัดทำ ปริญญานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษามีได้สิ้นสุดลงเพียงการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และเจ้าของสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมสุขภาพเฉพาะทางของกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับ ชายในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยและทีมงานเก็บข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว และน้องสาวที่ให้ความรัก ความอบอุ่น ความ เข้าใจ และกำลังใจในการเรียนครั้งนี้ ขอขอบคุณคุณคุณวณัฐ พีรพัฒน์ดิษฐ์สำหรับความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือ ในทุกๆด้าน ขอขอบคุณเพื่อนๆสาขาวิชาการวิจัยพฤกษศาสตร์ประยุกต์ รุ่น 6 (นอกเวลาราชการ) ทุกคนที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาทางด้านการเรียน และให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ธวีรัตน์ เหมนะสิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	3
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
นิยามเชิงปฏิบัติการ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	13
ความเบี่ยงเบนและรบกวนเพศ.....	13
วัยรุ่น.....	19
พฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	23
แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมมนุษย์.....	32
ลักษณะสถานการณ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	32
ตัวแบบและการเรียนรู้จากตัวแบบกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	32
ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	36
จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	39
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	39
ความรู้สึกลึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	44
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	44
การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก.....	105
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	117
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	122

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คุณภาพของเครื่องมือวัดในแต่ละตัวแปร.....	61
2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง.....	65
3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	67
4 ค่าสถิติพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	68
5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรการเห็นตัวแบบบิดามารดา ด้านการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตน ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด.....	71
6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่จำแนกตามสถานการณ์ทางสังคม (การเห็นตัวแบบบิดามารดา ด้านการใช้สารเสพติด) และจิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตน).....	73
7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการเห็นตัวแบบบิดามารดา ด้านการใช้สารเสพติดและลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตน.....	74
8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่จำแนกตามสถานการณ์ทางสังคม (การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด) และจิตลักษณะเดิม (ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ).....	75
9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดและความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ.....	76
10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่จำแนกตามสถานการณ์ทางสังคม (การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด) และจิตลักษณะเดิม (ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ).....	77

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดและความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ.....	78
12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่จำแนกตามสถานการณ์ทางสังคม (ความสัมพันธ์ในครอบครัว) และจิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน).....	79
13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความสัมพันธ์ในครอบครัวและลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเมื่อตัวแปรหนึ่งคงที่.....	79
14 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้น เพื่อทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์.....	81

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และ ส่วนบุคคล (P) ซึ่งได้แก่ ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่นๆที่มีผลต่อการเรียนรู้ และการกระทำ.....	32
3 รูปสามเหลี่ยมแสดงองค์ประกอบเจตคติ.....	45
4 ผลแสดงค่าอำนาจการทำนายของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิต ลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ตามลำพัง.....	89
5 ผลการทำนายของตัวแปรทุกกลุ่มร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการ ใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย.....	90

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สังคมที่ประเทศไทยประสบนั้นมีหลากหลายประการ หนึ่งในปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาการใช้สารเสพติด โดยเฉพาะการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต ประเทศไทยประสบกับปัญหาสารเสพติดทั้งในด้านการเป็นพื้นที่ผลิต พื้นที่การค้า พื้นที่แพร่ระบาด และพื้นที่ทางผ่านของสารเสพติด โดยมีสารเสพติดหลัก คือ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน เอ็กซ์ตาซี และสารเสพติดประเภทวัตถุออกฤทธิ์บางชนิด เนื่องจากประเทศไทยมีส่วนที่ติดกับพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตสารเสพติดที่สำคัญของโลกแห่งหนึ่ง จึงทำให้ประเทศไทยมีส่วนในการผลิตสารเสพติดประเภทฝิ่น และเฮโรอีน ซึ่งผลิตมากในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเช่นกัน นอกจากนั้นแล้ว ในปัจจุบันยังมีการผลิตยาบ้าในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำด้วย สารเสพติดที่มีการผลิตในประเทศไทยอีกชนิดหนึ่ง คือ กัญชา ซึ่งมีมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างไรก็ตาม สำหรับการเป็นแหล่งผลิตของประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันได้ลดปริมาณลงอย่างมากจนอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ โดยเฉพาะฝิ่น เฮโรอีน และกัญชา ในส่วนของการผลิตยาบ้า ได้มีการย้ายแหล่งผลิตไปอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553) ฉะนั้น ปัญหาการใช้สารเสพติดในเยาวชนไทยจึงถือว่าเป็นปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาสังคมที่มีความรุนแรง สามารถขยายผลกระทบในวงกว้างทำให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมาได้

จากการสำรวจสถิติผลการจับกุมผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ถูกดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมในปีงบประมาณ 2553 มีทั้งสิ้น 108,783 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553) จากรายงานการจับกุมคดียาเสพติดนั้นมีจำนวนคดีและจำนวนผู้ต้องหาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในหลายๆกลุ่มประชากร การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในประเทศไทย จากสถิติพบว่า มีรายงานพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเพิ่มมากขึ้นในทุกกลุ่มประชากร เช่น กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มทหารกองประจำการ กลุ่มพนักงานในสถานประกอบกิจการ และ กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้มีการใช้สารเสพติดสูงขึ้นตามมาเช่นกัน (สำนักกระบวนวิชา. 2552)

เยาวชนในทุกพื้นที่มีรายงานการใช้สารเสพติด ตั้งแต่ระดับอ่อนถึงระดับรุนแรง และยาบ้าหรือเมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดหลักที่เยาวชนมักใช้เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกัญชา เฮโรอีน ผงขาว ฯลฯ ซึ่งชนิดของยาเสพติดที่กลุ่มเยาวชนใช้มักขึ้นอยู่กับกระแสนิยมในกลุ่มวัยรุ่น ราคาของสินค้า และการเข้าถึงตัวยา (ชมนาน มโนไพบุลย์และคณะ. 2545) ในการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าเพศเป็น

ปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับสาเหตุในการใช้ยาบ้าระหว่างกลุ่มนักเรียนในจังหวัดเชียงราย ในกลุ่มนักเรียนชายมีสาเหตุในการใช้ยาบ้าแตกต่างจากกลุ่มนักเรียนหญิง โดยกลุ่มนักเรียนชายมักใช้สารเสพติดเนื่องด้วยความอยากรลอง อยากรู้ อยากเห็น แต่ในกลุ่มนักเรียนหญิงเป็นการใช้สารเสพติดเพื่อลดน้ำหนัก เพราะทำให้นอนไม่หลับ ไม่อยากอาหาร และรูปร่างดี (ธีรรัตน์ เชนนะสิริและคณะ. 2550) ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายก็เช่นเดียวกัน ที่มีการใช้สารเสพติดด้วยความอยากรู้ อยากรลอง และอยากดูดี แต่ในกลุ่มนี้มักจะมีสาเหตุการใช้สารเสพติดที่สัมพันธ์กับความบันเทิงและเพศสัมพันธ์ เพราะสารเสพติดจะช่วยในการกระตุ้นความต้องการทางเพศ และทำให้การเที่ยวในสถานบันเทิงมีความสนุกสนานยิ่งขึ้น (วิภา ด้านการกุล และณัฐวรรณ จินทกานันท์. 2546) และการใช้สารเสพติดยังถูกใช้ในการต่อรองเพื่อการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอน ทำให้เพิ่มความสุขทางเพศ ลดความเจ็บปวด และสารเสพติดกลายเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมทางเพศในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายโดยทั่วไป (Robert Garofalo. 2007)

กลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายโดยเฉพาะกลุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด เมื่อย้ายเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานครมักจะอยู่กับญาติพี่น้อง หรือเช่าหอพักอยู่ร่วมกับเพื่อน ด้วยช่วงวัยที่ไม่ต้องการพึ่งพาครอบครัวด้านการแนะแนวทางการดำเนินชีวิต รวมกับความสับสนด้านอัตลักษณ์ทางเพศที่ทำให้กลุ่มเพื่อนเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดในการให้คำแนะนำและเป็นที่พึ่งทางใจ กลุ่มเยาวชนจึงต้องการกลุ่มเพื่อนที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อที่จะหาความเป็นตัวตนในเวลาเดียวกัน การแสดงออกทางด้านตัวตนและเรื่องเพศในสังคมอินเทอร์เน็ตสามารถให้คำตอบเกี่ยวกับความรู้สึกสับสนและการแสวงหากลุ่มคนที่มีความคล้ายคลึงกัน

การเข้าถึงสารเสพติดในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องง่าย การเชิญชวนให้มีเพศสัมพันธ์ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตมักใช้สารเสพติดเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการนัดเจอกันตามสถานที่ต่างๆ เช่น หอพัก สวนสาธารณะ ห้องน้ำห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ ชานชาลา และสถานบันเทิง โดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์เป็นหมู่คณะ หรือที่เรียกว่า “ไฮด์ปาร์ตี้” (High Party) จะเป็นการใช้สารเสพติดหลายชนิดรวมกับการมีเพศสัมพันธ์กับคนแปลกหน้าหลายๆคนในเวลาเดียวกัน การหาซื้อสารเสพติดสามารถทำได้ง่ายผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อนที่โรงเรียน คู่นอน พนักงานในสถานบันเทิง โดยจะมีรหัสในการเรียกซื้อสารเสพติด เช่น เล่นสเก็ต (ยาไอซ์) ค็อกเทล (การใช้สารเสพติดหลายชนิดในเวลาเดียวกัน) เป็นต้น การใช้สารเสพติดเพื่อความบันเทิงจะเป็นการใช้สารเสพติดเพื่อเพิ่มความสุขทางเพศ การใช้ยาเพื่อการแข็งตัวของอวัยวะเพศ การใช้ยาเพื่อลดความเจ็บปวดในการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อหาคู่นอน บางครั้งมีการเข้าร่วมปาร์ตี้เช็กซ์และยา รวมถึงการดื่มแอลกอฮอล์ สารเสพติดที่กลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายใช้มักเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศ การใช้สารเสพติดเพื่อความบันเทิง ความเหนือกว่าทางด้านเพศ ความทนทาน และ

ความสนุกสนาน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมทางเพศหมู่ ยาที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายคือเมทแอมเฟตามีน หรือ ยาไอซ์ ซึ่งมักจะใช้ร่วมกับยาที่ทำให้อวัยวะเพศแข็งตัว เช่น ไวอากร้า หรือยาที่มีส่วนผสมเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐ ด้านสาธารณสุขเพื่อทำการหาความชุกของการใช้สารเสพติดในชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ และภูเก็ตในปี พ.ศ. 2550 พบว่า กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เคยมีพฤติกรรมการใช้ยานอนหลับ ร้อยละ 24.7 เคยใช้ ยาบ้า ร้อยละ 19.0 เคยใช้กัญชา ร้อยละ 17.5 เคยใช้ยาอี ร้อยละ 9.0 ฯลฯ

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการทราบถึงปัจจัยทางจิตสังคมที่เป็นสาเหตุให้เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เพื่อสำรวจพฤติกรรมการใช้สารเสพติดซึ่งอาจสามารถอธิบายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ หากการศึกษานี้สามารถหาวิธีป้องกันไม่ให้เยาวชนชายรักชายมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดได้ จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงในด้านอื่นๆเช่นเดียวกัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
3. เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะตามสถานการณ์

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทราบถึงตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะและตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาไปประยุกต์ใช้ในการหาแนวทางการป้องกันพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเพศชาย สัญชาติไทย อายุระหว่าง 18-24 ปี และเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 18-24 ปี และเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย จำนวน 405 คน โดยใช้ตารางยามานะ (Yamané. 1967) ในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ในการสุ่มตัวอย่างจากสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง (ผับ บาร์ ชาว์นา โฮสบาร์ ร้านนวด และสวนสาธารณะ) ของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. สุ่มสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทางจำนวน 16 แห่งจากจำนวน 169 แห่งทั่วจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)
2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง โดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ประกอบด้วย

- 1.1.1 การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
- 1.1.2 การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
- 1.1.3 การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
- 1.1.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

1.2 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วย

- 1.2.1 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
- 1.2.2 ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ

1.3 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย

- 1.3.1 เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
- 1.3.2 การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด

1.4 ลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง ประกอบด้วย

- 1.4.1 อายุ
- 1.4.2 ระดับการศึกษา
- 1.4.3 รายได้
- 1.4.4 บุคคลที่อยู่อาศัยร่วมกัน

1.4.5 สถานภาพการทำงาน

1.4.6 สถานภาพของครอบครัว

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เยาวชน** หมายถึง คนในวัยหนุ่มสาว ผู้มีอายุระหว่าง 15-24 ปี (องค์การอนามัยโลก, 2540) เยาวชนเป็นช่วงชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายจากวัยเด็กไปเป็นผู้ใหญ่ โดยเริ่มการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ตามด้วยการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและสังคม ซึ่งขบวนการนี้จะสิ้นสุดเมื่อกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ดูแลรับผิดชอบตัวเองได้ในที่สุด

2. **สารเสพติด** หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำๆ กันแล้ว ไม่ว่าด้วยวิธีการใดๆ เป็นช่วงระยะๆ หรือนานติดต่อกันก็ตามจะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้น ทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือจิตใจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังอาจต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อยๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพติดเสื่อมโทรมลง และเมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพ จะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั่น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2553)

นิยามเชิงปฏิบัติการ

1. **พฤติกรรมการใช้สารเสพติด** หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกหรือกระทำการใดๆ ซึ่งมีผลทำให้เกิดการสูบ ชีด กิน หรือดมสารเสพติดผ่านเข้าทางปาก จมูก ผิวหนัง เข้าสู่ร่างกาย ซึ่งเป็นการนำสารเคมีหรือยาที่เป็นโทษมาใช้ ดังนี้ เฮโรอีน แอมเฟตามีน โคเคน เอ็กซ์ตาซี (ยาอี) เคตามีน (ยาเค) กัญชา และสารระเหย

งานวิจัยนี้วัดโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นด้วยตนเองโดยประเมินจากประสบการณ์การใช้สารเสพติด ชนิดของสารเสพติด และความถี่ในการใช้สารเสพติดของกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประเมินค่า มีข้อคำถามเกี่ยวกับชนิดของสารเสพติดจำนวน 7 ข้อเป็นแบบมาตรประเมินค่า 7 ระดับคือ ไม่เคยใช้สารเสพติดนี้ น้อยกว่าเดือนละครั้ง เดือนละครั้ง 2-3 ครั้งต่อเดือน 1 ครั้งต่อสัปดาห์ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ และทุกวัน ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 7 กับ 49 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจะเลือกตอบตามประสบการณ์การใช้สารเสพติด ชนิดของสารเสพติด และความถี่ในการใช้สารเสพติดที่ตรงกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดตามความเป็นจริงมากที่สุด

2. การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด หมายถึง การที่บุคคลได้รับรู้ในความคิด ได้เห็นการกระทำหรือการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อการใช้สารเสพติด ซึ่งอาจทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมนั้นๆ ในอนาคตได้

การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดสามารถวัดได้โดยการศึกษาตัวอย่างแบบวัดจากอนุภาพ ทองอยู่ (2547) และ นิภาวรรณ หมีทอง (2551) มาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับแบบวัดที่ผู้วิจัยได้คิดค้นขึ้นเองเพื่อให้เข้ากับกลุ่มเยาวชนชายที่สัมพันธ์กับชาย มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อโดยเป็นแบบมาตรประเมินค่า 3 ระดับคือ จริง ไม่แน่ใจ และไม่จริง ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 30 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมาก และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อย

3. การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด หมายถึง การที่บุคคลได้เห็นการกระทำของเพื่อน หรือรับรู้ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมของเพื่อนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เช่น การพูดหรือแสดงความคิดเห็นต่อสารเสพติด การใช้สารเสพติด เป็นต้น

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบวัดการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของ อนุภาพ ทองอยู่ (2547) พวงเพชร บุญยธรรมมา (2547) สุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549) และ นิภาวรรณ หมีทอง (2551) ซึ่งภายหลังได้มาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการวิจัยในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อซึ่งเป็นแบบมาตรประเมินค่า 3 ระดับคือ จริง ไม่แน่ใจ และไม่จริง ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 30 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมาก และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อย

4. การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด หมายถึง การที่บุคคลนั้นได้เห็น ได้ยิน หรือรับรู้พฤติกรรมการใช้สารเสพติดผ่านทางรับรู้จากสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ ละคร ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถส่งให้เกิดพฤติกรรมในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบวัดจากปราณี จ้อยรอด (2552) และผู้วิจัยได้มาปรับปรุงด้วยตนเองเพื่อให้เข้ากับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อเป็นแบบมาตรประเมินค่า 3 ระดับคือ จริง ไม่แน่ใจ และไม่จริง ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 30 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมาก และ

เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อย

5. ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ถึงความรัก ความเอาใจใส่ ความผูกพัน ความเกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์หรือความผูกพันที่บุคคลในครอบครัวปฏิบัติต่อกัน ซึ่งประกอบด้วย การให้ความรัก ห่วงใย มีความเห็นอกเห็นใจ เคารพยกย่องซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับผิดชอบเรื่องต่างๆภายในครอบครัว (ทัศนียา ปิ่นคล้าย. 2543)

ผู้วิจัยศึกษาแบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว ของพวงเพชร บุญยธรรมมา (2547) และ ปัทมาพร นพรัตน์ (2551) และได้ปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้เข้ากับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย โดยแบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัวของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีความสัมพันธ์ในครอบครัวมาก และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย

6. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองได้อย่างเหมาะสม ไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากภายนอก สามารถทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความเสียสละหรืออดทนเป็นเวลานาน เพื่อนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543: 119-129)

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน วัดโดยผู้วิจัยศึกษาตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนของสุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549) ปัทมาพร นพรัตน์ (2551) และ พิชามญชุ์ โตโหมงาม (2552) ซึ่งดัดแปลงมาจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) และผู้วิจัยนำมาปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา โดยแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ

7. ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ หมายถึง ลักษณะความต้องการของบุคคลที่จะแสวงหาความแตกต่าง ประสบการณ์ความรู้สึกที่น่าตื่นเต้น และการแสดงออกในกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเสียวต่อตัวเองและสังคม

ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ วัดโดยผู้วิจัยศึกษาตัวอย่างแบบวัดความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจของกุลวดี อักษรทับ (2544) และ สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์ (2548) ซึ่งนำมาดัดแปลงจาก Sensation Seeking Scale โดยซัคเกอร์แมน (Zuckerman. 1969) มาปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา โดยแบบวัดความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ

8. เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด หมายถึง ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจของบุคคลซึ่งสะท้อนมาจากความเชื่อ ความคิด ความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจเกี่ยวกับเรื่องสารเสพติด และมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ซึ่งออกมา 2 ลักษณะ คือ ทางบวกและทางลบ หากเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดทางบวกจะแสดงออกในลักษณะความรู้สึกไม่เห็นด้วยว่าสารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี ไม่เห็นความสำคัญของโทษและพิษภัยของสารเสพติด ส่วนเจตคติทางลบจะแสดงออกในลักษณะความรู้สึกเห็นด้วยว่าสารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี ไม่ควรใช้สารเสพติด เพราะมีโทษทั้งต่อตนเองและสังคม

เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดโดยผู้วิจัยศึกษาตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของพวงเพชร บุญยธรรมมา (2547) สุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549) และ นิภาวรรณ หมีทอง (2551) มาปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา โดยแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดสูง และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเจตคติทางลบต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดต่ำ

9. การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ถึงความรุนแรงหรืออันตราย และโทษของสารเสพติด ไม่ว่าจะเป็นผลเสียต่อสุขภาพ การดูแลรักษา หรือโทษในทางกฎหมายจากการใช้สารเสพติด

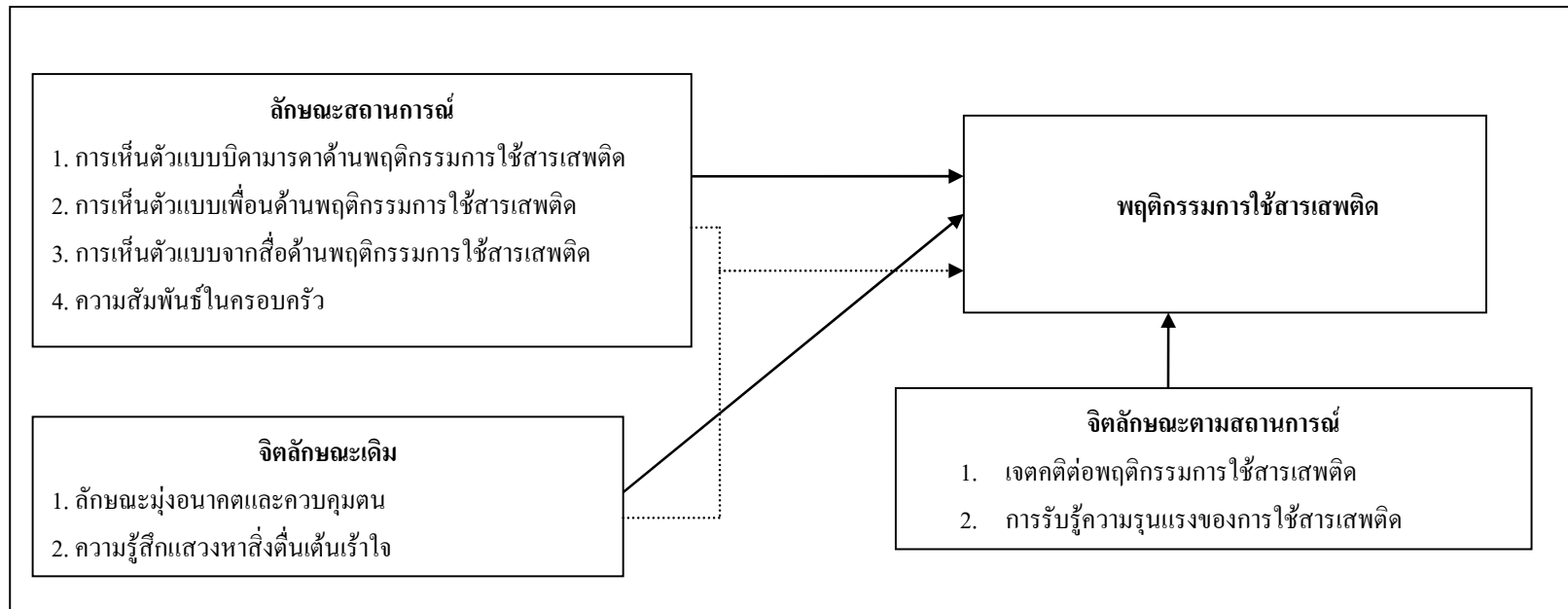
ผู้วิจัยศึกษาตัวอย่างแบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดของประกาศรี ทรัพย์ธน บวรณ (2546) ชูติมา พัฒราช (2546) และ สุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549) มาปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้เข้ากับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย โดยแบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดสูง และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดต่ำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นกรอบในการประมวลเอกสาร และกำหนดตัวแปรเชิงเหตุที่จะอธิบายการเกิดพฤติกรรมการใช้สารเสพติด โดยรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมกล่าวถึงสาเหตุสำคัญในการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 4 กลุ่มสาเหตุ (ดูเดือน พันธุมนาวัน, 2547) ได้แก่ 1) ลักษณะสถานการณ์ทางสังคมปัจจุบันที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ เป็นสาเหตุที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล (เช่น การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้ำนพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบเพื่อนด้ำนพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบจากสื่อด้ำนพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นต้น) 2) จิตลักษณะเดิม เป็นสาเหตุทางจิตใจภายในตัวบุคคลที่มีการพัฒนาสั่งสมมาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล มีลักษณะค่อนข้างคงที่ ไม่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยง่าย (เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ เป็นต้น) 3) จิตลักษณะเดิมร่วมกับสถานการณ์ ที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และ 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic Interaction) ซึ่งเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของบุคคล ภายใต้สถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังเผชิญอยู่ ทำให้เกิดจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นจิตลักษณะประเภทที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ (เช่น เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด เป็นต้น)

2. ในการวิจัยตัวแปรด้านจิตลักษณะ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมเป็นกรอบแนวคิด โดยทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาที่แสดงสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมคนดีและคนเก่ง จากจิตลักษณะ 8 ประการ ได้แก่ จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่ส่วนรากของต้นไม้ คือ สติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต ส่วนจิตลักษณะ 5 ประการที่ส่วนลำต้นของต้นไม้ คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติคุณธรรม ค่านิยม ในการวิจัยครั้งนี้ จะนำจิตลักษณะบางลักษณะมาทำการศึกษาเป็นตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตใจของกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย โดยคัดเลือกตัวแปรจากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่ง ได้แก่ ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และตัวแปรเจตคติ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากบิดามารดามาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ
2. เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากเพื่อนมาก และรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ
3. เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากสื่อมาก และรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ
4. เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ
5. กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ (การเห็นตัวแบบบิดามารดา ด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบเพื่อน ด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบจากสื่อ ด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ) และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด) ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดได้มากกว่าตัวทำนายของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ตามลำพังอย่างน้อยร้อยละ 5

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย โดยมีแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ ต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ความเปี่ยงเบนและรักร่วมเพศ

วัยรุ่น

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด

แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมมนุษย์

ลักษณะสถานการณ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

- ตัวแบบและการเรียนรู้จากตัวแบบกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
- ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

- การมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
- ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

- เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
- การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ความเปี่ยงเบนและรักร่วมเพศ

ความเปี่ยงเบน

พฤติกรรมเปี่ยงเบนเป็นมโนทัศน์ทางสังคมวิทยาที่ได้รับความสนใจศึกษากันอย่างกว้างขวาง และได้มีผู้เสนอนิยามความเปี่ยงเบนต่างๆกันมากมาย

ความเปี่ยงเบน หมายถึง พฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐานทางสังคม ดังนั้นบรรทัดฐานที่ซึ่งบ่งชี้ว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เปี่ยงเบน คือ บรรทัดฐานทางสังคม (Social norms) นั่นคือ เป็นประเพณีบรรทัดฐานที่เป็นความคาดหวังร่วมกัน (Shared expectation) ต่อความถูกต้อง ที่ซึ่งสมาชิกของสังคมสามารถใช้เป็นเครื่องกำกับพฤติกรรมได้ ดังนั้นการที่บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

บรรทัดฐานทางสังคมเหล่านี้จะมีผลให้เกิดการตอบโต้ทางสังคม (Social response) ตามมา เจสเซอร์ (สมฤดี สงวนแก้ว, 2546; อ้างอิงจาก Jessor 1968: 23-26)

เบคเกอร์ (Becker) กล่าวว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกประทับตรา โดยการประทับตราจากผู้คนในสังคม และความเบี่ยงเบนเป็นผลจากผู้คนในสังคม และความเบี่ยงเบนเป็นผลต่อการตอบสนองของคนอื่นที่มีต่อการกระทำนั้นๆ ของบุคคล

กู๊ด (Goode) กล่าวว่า การเบี่ยงเบน หมายถึง ความประพฤติที่คนในกลุ่มหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นอันตราย น่าอาย จนต้องเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ

รูบิงตัน และ วายน์เบิร์ก (Rubington and Weinberg) ได้นิยามความหมายเกี่ยวกับความเบี่ยงเบนหรือไม่เบี่ยงเบนนั้นต้องคำนึงว่าคุณลักษณะของความเบี่ยงเบนนั้นไม่ได้อยู่ที่ลักษณะภายในหรือเนื้อหาของการกระทำ แต่อยู่ที่ลักษณะภายนอกที่ถูกกำหนดให้ เรียกว่า “การประทับตรา” มาให้ว่าเป็นเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดโดยปฏิกิริยาที่คนอื่นแสดงออกต่อการกระทำนั้นๆ คือ การกระทำใดๆ จะถือเป็นความเบี่ยงเบนหรือไม่ อยู่ที่การกำหนดความหมาย กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่ได้เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยตัวมันเอง แต่พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นการประเมินจากสังคมซึ่งมีความคาดหวังร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางสังคมที่กำหนดกับการกระทำในแต่ละสถานการณ์ ดังนั้นในพฤติกรรมเดียวกันอาจถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมนั้นๆ กับบรรทัดฐานทางสังคม กล่าวว่าเป็นการให้ความหมาย โดยสังคมผ่านบรรทัดฐานว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ดังนั้นความแตกต่างระหว่างนิยามทั้งสองแนว พบว่า นิยามเชิงบรรทัดฐานมุ่งสนใจไปในแนวของการมอง “ผู้ชมทางสังคม” หรือคนอื่นๆ ที่เป็นผู้นิยามบุคคลและพฤติกรรมเหล่านั้นว่าเป็นความเบี่ยงเบน

จากความแตกต่างทั้งสองแนว ชี้ให้เห็นวิสัยทัศน์ที่แตกต่างกันในการศึกษาปรากฏการณ์ในด้านความเบี่ยงเบน

เอดริน เลอเมอท์ (Edrin Lemert) ได้แบ่งการเบี่ยงเบนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การเบี่ยงเบนปฐมภูมิ (Primary Deviance) คือ การที่บุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำเบี่ยงเบน แต่ยังคงครองสถานภาพและบทบาทที่สังคมยอมรับต่อไป นั่นหมายความว่า ผู้เบี่ยงเบนขั้นปฐมภูมิจะยังไม่เกิดแนวคิดเกี่ยวกับตนเองเรื่องการเบี่ยงเบน หรือยังไม่ได้มองตนเองในฐานะที่เป็นผู้เบี่ยงเบน (Deviance self-concept) รวมทั้งยังไม่ยึดมั่นกับบทบาทที่เบี่ยงเบน พาล์มเมอร์ และ ฮัมฟรีย์ (1990) กล่าวว่า การเบี่ยงเบนของบุคคลทำให้เป็นปัญหาเพียงเล็กน้อยสำหรับตัวเองและบุคคลนั้นๆ ยังสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นต่อไปได้ดีอยู่ ทั้งนี้เพราะว่าการกระทำที่อยู่ในขั้นการเบี่ยงเบนปฐมภูมินั้นยังสอดคล้องกับพฤติกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมปกติของบุคคล

แม้ว่าจะได้รับการยอมรับจากสมาชิกของสังคมอื่นๆ อยู่บ้างก็ตาม แต่การเบี่ยงเบนในชั้นปฐมภูมิของบุคคลก็ยังไม่ถึงกับทำให้บุคคลนั้นมองตัวเองเป็นผู้มีบทบาทเบี่ยงเบนอย่างมั่นคง

2. การเบี่ยงเบนทุติยภูมิ (Secondary deviance) คือ การเบี่ยงเบนที่พัฒนาจากชั้นปฐมภูมิโดยเฉพาะเมื่อบทบาทเบี่ยงเบนถูกขับส่งเข้าไปมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมย่อยของผู้เบี่ยงเบน (Deviant subculture) และแสดงตัวเองว่าเบี่ยงเบนกับผู้เบี่ยงเบนด้วยกัน กล่าวโดยสรุปการเบี่ยงเบนแบบทุติยภูมิ เป็นบทบาทเบี่ยงเบนที่ซึ่งเข้าไปเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมากขึ้นกับวัฒนธรรมย่อยของผู้เบี่ยงเบน กระทั่งมีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถทำให้การเบี่ยงเบนเป็นสิ่งที่มิมีเหตุผลมากขึ้น ตลอดจนมีทักษะในการหลีกเลี่ยงการลงโทษจากสังคมได้

กล่าวโดยสรุปลำดับขั้นของการเข้าสู่การเบี่ยงเบนทุติยภูมิ มี 8 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (สมฤดี สงวนแก้ว, 2546; อ้างอิงจาก McCaghy 1976: 85-86)

1. การเบี่ยงเบนชั้นปฐมภูมิ (Primary deviation) เกิดจากการฝ่าฝืนบรรทัดฐานทางสังคม
2. การได้รับการลงโทษทางสังคม (Social penalties) เนื่องมาจากการฝ่าฝืนบรรทัดฐานในขั้นที่ 1
3. การเพิ่มระดับของการเบี่ยงเบนชั้นปฐมภูมิมากขึ้น
4. การได้รับการลงโทษทางสังคมและการปฏิเสธจากสังคมต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนชั้นปฐมภูมิอย่างรุนแรงกว่าเดิม
5. ยังมีการเบี่ยงเบนต่อไป จนบางครั้งแสดงการต่อต้านการลงโทษทางสังคมข้างต้น
6. การอดกลั้นของสังคมถึงจุดสิ้นสุด จนต้องประทับรอยมลทิน (Stigma) การเบี่ยงเบนนั้นๆ
7. การกระทำที่เบี่ยงเบนเข้มข้นมากขึ้นเมื่อผู้เบี่ยงเบนมีปฏิกิริยาตอบโต้การถูกประทับตราและการลงโทษของสังคม
8. การยอมรับสถานภาพของผู้เบี่ยงเบนอย่างจริงจัง และพยายามปรับตัวให้เข้ากับบทบาทเบี่ยงเบนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ด้วย

บงกชมาศ เอกเอี่ยม (2532) สรุปไว้ว่า รักร่วมเพศหรือ โฮโมเซ็กชวลนั้น เป็นการเสนอภาพของผู้รักร่วมเพศทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นกะเทย ติ๊ด และเกย์ ซึ่งต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศชายด้วยกัน

สุชาติ โสมประยูร (2521) ให้ความหมายไว้ว่า รักร่วมเพศ หมายถึง การมีความรู้สึกทางเพศหรือการอารมณ์ต่อบุคคลในเพศเดียวกัน หรือชอบสมสู่หรือร่วมเพศกับบุคคลในเพศเดียวกันด้วย

รักร่วมเพศเป็นความผิดปกติทางเพศที่เน้นในเรื่องลักษณะเพศของคู่ร่วมเพศว่าจะต้องเป็นเพศเดียวกัน ชอบประกอบกิจกรรมด้วยวิธีแปลกๆและแตกต่างกันก็ตาม มีบุคลิกภาพโดยทั่วไปแตกต่างจากคนปกติ หรือรักต่างเพศ (Heterosexual) อย่างเห็นได้ชัด ทั้งทางร่างกายและจิตใจ พวกรักร่วมเพศนี้พบได้ทั้งในเพศชายและหญิง พวกรักร่วมเพศในเพศชายมีชื่อเรียกว่า Homosexual หรือ Gay

ปิยรัตน์ มาร์แต็ง (2546) กล่าวโดยสรุปว่า รักร่วมเพศ คือ ผู้มีความรักและชอบ ตลอดจนมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน โดยที่คำว่า “เกย์” หมายถึงเพศชายที่มีความรักกับเพศชายด้วยกัน

ชลธิชา ศาลิคุปต์ (2532) กล่าวถึง “พฤติกรรมรักร่วมเพศ” (Homosexual) ว่า คำว่า Homo มาจากภาษากรีกแปลว่า “เช่นเดียวกัน” พฤติกรรมเช่นนี้เกิดขึ้นได้ทั้งในเพศชายและเพศหญิง ถ้าเกิดในชาย เรียกว่า Male Homosexuality หรือ Homosexual โดยทั่วไปเรียกกันง่ายๆว่า Gay (เกย์) แปลว่า ร่าเริงแจ่มใส

สุวทนา อารีพรวด (2524) กล่าวว่า รักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมทางเพศระหว่างเพศเดียวกัน เกิดได้ทั้งในผู้ชายและผู้หญิง แต่ชายมีมากกว่าหญิงสัดส่วนประมาณ 3 ต่อ 1

รักร่วมเพศ

คนรักเพศเดียวกันปรากฏขึ้นตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งแต่ละยุคสมัยก็ให้ความสำคัญหรือความหมายแตกต่างกันไปตามค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละยุคสมัยหรือสังคมนั้นๆ

ยุคสมัยหรือเวลาที่มีความสำคัญต่อคนรักเพศเดียวกันว่าเป็นความปกติหรือความผิดปกติทางจิต (สุวทนา อารีพรวด. 2524) พฤติกรรมรักร่วมเพศที่ถือว่าปกติในสมัยกรีกและโรมัน กลับกลายเป็นความผิดปกติในยุคคริสตศาสนา และในปัจจุบันเริ่มที่จะหันมาถือว่าเป็นสิ่งปกติอีกครั้ง รักร่วมเพศมีกำเนิดมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่เจตคติต่อความประพฤตินี้ต่างกันตามยุคสมัย ในยุคเริ่มต้นของวัฒนธรรม ชนชาติยิวห้ามการเป็นรักร่วมเพศ ส่วนในสมัยกรีกไม่เพียงแต่ถือว่าเป็นของธรรมชาติเท่านั้น ยังถือเป็นการแสดงความรักที่สูงส่งกว่าธรรมดาอีกด้วย เป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งระหว่างสองฝ่าย

ในสังคมกรีกโบราณรักร่วมเพศเป็นสิ่งที่ยอมรับกันได้ แต่ปรากฏการณ์ในหมู่ชนชั้นสูงที่มีการแบ่งแยกเพศกันอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ใหญ่กับเด็กเพศชาย โดยที่เด็กหนุ่มจะถูกส่งไปเรียนการปฏิบัติทางเพศกับครูผู้ชายก่อนแต่งงาน ในสมัยโรมันความประพฤติแบบนี้ทำกันอย่างเปิดเผยถือเป็นของธรรมดาไม่ใช่สิ่งพิเศษเหมือนกรีก โดยที่กลุ่มลักเพศ (Transvestite) จะพบในชาวโรมันมากกว่าชาวกรีก ในยุคต่อมาเจตคติกลับเปลี่ยนแปลง รักร่วมเพศถือว่าเป็นสิ่งผิด เป็นความชั่วและบาป ในยุคกลาง เป็นยุคที่ศาสนาโรมันคาทอลิกเจริญรุ่งเรือง รักร่วมเพศในยุคนี้ถือว่าเป็นสิ่งเลวร้าย

มากและควรได้รับการลงโทษถึงตาย แต่อย่างไรก็ตาม ในยุคนี้ก็มีรักร่วมเพศอยู่ทั่วไป (อเนก อารีพรรค และสุวัทนา อารีพรรค. 2525) ในสมัยปัจจุบัน ความเห็นของสังคมมีต่างกันไป แต่จิตแพทย์มีแนวโน้มที่จะคิดว่าความประพฤตินี้เป็นวิถีชีวิตของแต่ละคน ไม่ใช่ความผิดปกติทางจิตใจ

เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป ค่านิยมทางสังคมได้เปลี่ยนไปตามกาลเวลาและทำให้แนวความคิดในเรื่องเพศ หรือพฤติกรรมทางเพศกลายเป็นพฤติกรรมทางสังคมมากขึ้น ความหมายของพฤติกรรมรักร่วมเพศนั้น ได้เปลี่ยนแปลงเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากพฤติกรรมที่ปกติ

ในบรรดากลุ่มที่ไม่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มเพศ/เพศสภาพแบบคู่ชาย-หญิง ได้มีคำอธิบายคำหนึ่งเกิดขึ้นในสังคมตะวันตกเพื่ออธิบายคนที่รักเพศเดียวกันว่า ซึ่งคำนี้ได้เปลี่ยนผ่านความหมายไปมากในช่วง 500 ปีที่ผ่านมา ความหมายที่เกิดขึ้นในช่วงแรกๆ นั้นแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ผิด ไม่เหมาะสม แม้ว่าจารีตพฤติกรรมในการแสดงออกในความสัมพันธ์ระหว่างเพศชาย-ชาย จะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วก็ตาม แต่หากกระทำในที่สาธารณะก็จะถูกตำหนิและประณาม ต่อมาเมื่อประมาณ 100 ปีที่ผ่านมา คำว่า “Homosexual” มีความหมายไปสู่พฤติกรรมที่แตกต่าง ซึ่งได้ถูกพิจารณาว่าเป็น “อัตลักษณ์ทางเพศ” ที่แตกต่างไปจากกลุ่มที่รักเพศตรงข้าม “Heterosexual” จนล่วงเข้ามาสู่ปลายศตวรรษที่ 19 คำว่า “Homosexual” ได้รวมเอาความหมายระหว่าง “อัตลักษณ์ทางเพศ” (Sexual Identity) เข้ากับมิติทางอารมณ์และความรู้สึกร่วม (Emotional) ที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนเพศเดียวกัน จนกระทั่งช่วงทศวรรษที่ 60 (ค.ศ. 1965-1970) คำว่า “Gay” ได้ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย เพื่ออธิบายความหมายของการก่อรูปหรือการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มที่เรียกว่า “Homosexual”

ก่อนปลายศตวรรษที่ 19 เชื่อกันว่าพฤติกรรมทางเพศของคนจะเป็นเพียงแบบใดแบบหนึ่งคือระหว่างเพศหรือร่วมเพศ แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าพฤติกรรมทางเพศของบุคคลนั้นไม่ได้แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด แต่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuum) เริ่มจากปลายข้างหนึ่งเป็นรักระหว่างเพศและมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นรักร่วมเพศ และพบว่าบางคนจึงสามารถมีพฤติกรรมรักได้ทั้งสองเพศ (Bisexual) สำหรับสังคมไทยในปัจจุบัน เราสามารถพบเห็นผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศแบบเปิดเผยมากขึ้น ทั้งในโรงเรียนและในสังคมทั่วไป (บุญศรี คำชาย. 2542)

ปัจจุบัน สมาคมจิตวิทยาแห่งอเมริกา สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งอเมริกาและองค์กรวิชาชีพด้านสุขภาพจิตในสหรัฐอเมริกา ต่างได้ลงมติและประกาศว่าการรักเพศเดียวกันไม่ได้เป็นอาการเจ็บป่วยทางจิต หรือเป็นความผิดปกติทางจิตใจแต่อย่างใด และในส่วนของประเทศไทย ทางกรมสุขภาพจิตได้ออกหนังสือรับรองทางวิชาการว่าการรักเพศเดียวกันไม่ถือเป็นความผิดปกติ ลงวันที่ 25 มกราคม 2545

โดยสรุปแล้วคนรักเพศเดียวกันที่ปรากฏมาตั้งแต่สมัยโบราณนั้น จะเป็นสิ่งที่เป็น “ปกติ” หรือ “ไม่ปกติ” ขึ้นอยู่กับแนวคิดและเจตคติเรื่องเพศของแต่ละสังคมในแต่ละยุคสมัย ถ้าสังคมใดถือว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ก็จะได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ปกติ สามารถปฏิบัติได้ทั่วไป ถ้าสังคมไม่ยอมรับพฤติกรรมเช่นนี้ก็จะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ปกติและเป็นสิ่งที่สมควรได้รับการลงโทษ แต่ในยุคปัจจุบันการรักร่วมเพศกลับกลายมาเป็นสิ่งที่ยอมรับกันได้อีกครั้งหนึ่ง และถือว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคลที่มีความชอบแตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดความเบี่ยงเบนและรักร่วมเพศ

ไพบุลย์ จัตรชมชื่น (2541) ได้ศึกษาเรื่อง สาเหตุของการเบี่ยงเบนพฤติกรรมทางเพศของ นิสิตชายชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเลือกศึกษานิสิตชายปี 1 ในหอพักนิสิตของทางมหาวิทยาลัยบูรพา อายุ 18-20 ปี รวม 7 คนในพื้นที่จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการเบี่ยงเบนทางเพศและเพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการเบี่ยงเบนทางเพศ อันมีความแตกต่างในปัจจัยส่วนบุคคล โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball technique พบว่า สาเหตุของการเบี่ยงเบนทางเพศมาจากหลายสาเหตุ คือ สาเหตุทางครอบครัว สาเหตุทางสังคมและชุมชน และสาเหตุทางชีววิทยา สาเหตุทางครอบครัว ได้แก่ บิดาขาดการเป็นแบบอย่างที่ดีในการปลูกฝังบทบาทและเอกลักษณ์ทางเพศให้กับบุตรชาย บิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์ริ้วรานทำให้ขาดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างบิดาและบุตรชาย ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและสถาบันทางการศึกษา พบว่า เด็กที่คบกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศจะเบี่ยงเบนตามพฤติกรรมดังกล่าว สาเหตุทางสังคมและชุมชน ได้แก่ การได้รับประสบการณ์ทางเพศที่เลวร้าย และสาเหตุทางชีววิทยา ได้แก่ สาเหตุทางพันธุกรรมและฮอร์โมน

ภิญญา ไชยประนัง (2542) ศึกษาเรื่อง กระบวนการกลายเป็นชายขายบริการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศของชายขายบริการ ภาวะเงื่อนไขของแต่ละขั้นตอนที่มีอิทธิพลผลักดันให้บุคคลเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ รวมทั้งภาวะการปรับตัว แบบแผนพฤติกรรมและเจตคติของชายขายบริการ ภายหลังการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ จำนวน 250 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเป็นไปตามโอกาสทางสถิติ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ เชิงสังคมวิทยา โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินตัวแปร 7 ตัว ได้แก่ อายุ รายได้ การศึกษา เพื่อน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม และลักษณะเชิงมานุษยวิทยา โดยการทำวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา พบว่า ความสัมพันธ์

ระหว่างตัวแปร 7 ตัวกับการเข้าสู่อาชีพขายบริการมีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ และผลการทดสอบสมมติฐานว่าเป็นไปตามสมมติฐานทุกข้อ

กิตติพงศ์ พัฒนพงศ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร: การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาตัวแปรอิสระ 10 ตัว ได้แก่ ความรู้สึกผูกพันกับสังคม การมีเป้าหมายทางการศึกษา ความสามารถทางการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจของนักเรียน การยับยั้งภายใน การรับรู้ความรุนแรงในการลงโทษ ความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบน การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน การเสริมแรงและเพศ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน จำนวน 1,017 คน ปรากฏผลการศึกษาว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ 4 ปัจจัยที่ผ่านการทดสอบสมมติฐาน คือ ความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบน การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน การเสริมแรง และเพศของนักเรียน

รุ่งรวี รัตนดำรงอักษร (2540) ศึกษาเรื่อง ภูมิหลังทางครอบครัว กระบวนการสังคมกรรม และการเปิดรับรายการโทรทัศน์ประเภทสารคดีเชิงสืบสวนของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังทางครอบครัว กระบวนการสังคมกรรม การเปิดรับและแรงจูงใจในการเปิดรับรายการโทรทัศน์ และการเปิดรับและแรงจูงใจในการเปิดรับรายการโทรทัศน์ประเภทสารคดีเชิงสืบสวนของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางที่ผิดกฎหมาย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ที่เป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในบ้านเมตตา บ้านกรุณา บ้านมุทิตา และบ้านปรานี ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนส่วนมากมีภูมิหลังทางครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีสมาชิกในครอบครัวที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ให้อ่านาจนควบคุมที่ลงโทษทางกาย ในส่วนของการเปิดรับและแรงจูงใจในการเปิดรับรายการโทรทัศน์ พบว่า เด็กและเยาวชนมีการเปิดรับรายการละครมากที่สุด ส่วนใหญ่เปิดโทรทัศน์เพื่อฆ่าเวลา มีความชื่นชอบละครหรือภาพยนตร์แนววัยรุ่นมีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว หรือมีความสอดคล้องกับชีวิตของตนเอง

วัยรุ่น

สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร (2541) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นไว้ว่า ถ้าจะนับอายุแล้วพอจะกล่าวโดยทั่วไปได้ว่าเด็กหญิงจะเริ่มเป็นวัยรุ่นในอายุระหว่าง 13-15 ปี และเด็กชายจะเริ่มเป็นวัยรุ่นเมื่ออายุ 15 ปี โดยเด็กหญิงจะมีอัตราความเจริญเติบโตทางด้านร่างกายในช่วงนี้เร็วกว่าเด็กชายประมาณ 1-2 ปี แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะหรือแบบแผนความเจริญเติบโตของแต่ละคนด้วย

เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ร่างกายมีความพร้อมในการผลิตเซลล์เพื่อสืบพันธุ์ คนทั่วไปจึงตัดสินใจการเข้าสู่วัยรุ่น โดยพิจารณาถึงปรากฏการณ์ครั้งแรกที่เกี่ยวกับเซลล์เพศเป็นสำคัญ กล่าวคือ มักเข้าใจกันว่าเด็กชายเข้าสู่วัยรุ่นเมื่อวันที่มีการหลั่งน้ำอสุจิสครั้งแรก (อายุประมาณ 14 ปี) และเด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่นเมื่อวันที่มีประจำเดือนครั้งแรก (อายุประมาณ 13 ปี) แต่ปรากฏการณ์ทั้งสองอย่างนี้เกิดขึ้นไม่มีใครจะแน่นอนนัก

เมื่อผ่านวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่น ความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและทางด้านจิตใจก็เกิดมากขึ้น อุนินิสัยใจคอในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับตนเองและเกี่ยวกับคนอื่นก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไป ความรู้สึกนึกคิดที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งที่ปรากฏขึ้นมา นั่นคือ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับเพศตรงข้ามหรือความต้องการทางเพศ อันเป็นผลทำให้เกิดแรงดันหรือแรงขับทางเพศ (Sex drive) ซึ่งเป็นแรงดันทางสรีรวิทยาเบื้องต้นที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของคนเรา ในที่สุดการกระทำหรือพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพศก็จะปรากฏตามมา

สุชา จันทน์อม (2536) กล่าวว่า วัยรุ่นจัดเป็นระยะที่สำคัญที่สุดเป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ระยะนี้เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ชีวิตในบั้นปลายจะราบรื่นหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การดำเนินชีวิตของระยะหัวเลี้ยวหัวต่อนี้ เพราะเด็กวัยนี้ต้องประสบความยุ่งยาก มีปัญหาต่างๆ นานา และความลำบากในการปรับตัว ทั้งนี้ เนื่องจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นเป็นการเปลี่ยนทีละน้อยๆ ยากที่จะสังเกตได้ สิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในวัยรุ่น ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและทางสรีระ เช่น โครงสร้างทางร่างกาย อวัยวะต่างๆ เกี่ยวกับเพศ รวมทั้งระบบการทำงานต่างๆ ของร่างกายก็เปลี่ยนไปด้วย ร่างกายและอวัยวะของเด็กจะเจริญเติบโตไปตามกระบวนการของมันจนถึงขั้นวุฒิภาวะ (Maturity) หรือเมื่อเข้าขั้นผู้ใหญ่ มีความสามารถในการทำงานได้

เอนก อารีพรรค และสุวิทนา อารีพรรค (2525) กล่าวถึงพฤติกรรมการรักเพศเดียวกันในวัยรุ่นไว้ว่า รักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมที่พบบ่อยในวัยรุ่น พบในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นชั่วระยะหนึ่งไม่ใช่โรค จะเป็นอยู่ชั่วคราวแล้วจึงเปลี่ยนเป็นความสัมพันธ์กับต่างเพศทีหลัง

ในผู้ชายจะเป็นประสบการณ์ระหว่างเพื่อนฝูง มีการจับอวัยวะเพศซึ่งกันและกันหรือบางครั้งก็อาจมีการดูดอมอวัยวะเพศกันด้วย มักเกิดในสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนพฤติกรรมนี้ เช่น ในโรงเรียนประจำ หรือเมื่อไปเข้าค่ายด้วยกัน ผู้หญิงก็เช่นกันอาจมีการจับหรือลูบไล้ร่างกายและจูบ แม้ว่าการกระทำนี้จะให้ความสุข แต่มันก็จะค่อยๆ หยุตไป และเปลี่ยนไปสนใจเพศตรงกันข้ามแทน ยกเว้นบางคนซึ่งอาจกระทำต่อไป ส่วนใหญ่รักร่วมเพศจะเกิดระหว่างอายุ 15-25 ปี เด็กวัยรุ่นบางคนอาจมีความรู้สึกผิดต่อการกระทำนี้ และบางคนอาจเกิดความวิตกอย่างมาก

วัยรุ่นบางคนกังวลเกี่ยวกับเรื่องรักร่วมเพศ ความจริงการที่วัยรุ่นประพฤตรักร่วมเพศเป็นครั้งเป็นคราวเป็นสิ่งปกติ และจะไม่มีผลต่อเนื่องไปถึงชีวิตทางเพศในวัยผู้ใหญ่ วัยรุ่นบางคนที่มีปัญหา

การปรับตัวทางสังคมกับเพศตรงข้าม หรือไม่กล้ามีนัดกับเพศตรงข้ามอาจคิดว่าตนเองผิดปกติ และความเข้าใจผิดนี้อาจได้รับการเสริมแรงจากพ่อแม่และเพื่อนซึ่งไม่เข้าใจสาเหตุและปัญหาที่แท้จริงของเขา ในส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางบุคลิกภาพ วัยรุ่นอาจนับถือหรือคลั่งไคล้ผู้ใหญ่เพศเดียวกันคนใดคนหนึ่ง เช่น ครู แล้วเขาอาจเข้าใจผิดว่าตนมีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศ นอกจากนั้นความวิตกกังวลอาจเกิดจากการมีความคิดฝันเรื่องเพศ ความรู้สึกสองจิตสองใจเกี่ยวกับการร่วมเพศ ความสับสนเรื่องความรัก และความเป็นห่วงสมรรถภาพทางเพศของตน เด็กที่ผ่านวัยแตกหนุ่มแตกสาวไปแล้วมักจะเคยมีความคิดฝันทางเพศ ถ้าเขาไม่เป็นคนเก็บกดอย่างมาก ความคิดฝันทางเพศนี้เป็นเครื่องบอกถึงแรงผลักดันทางชีววิทยา และเป็นการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นทางเพศที่ได้รับจากสังคมหรือสื่อมวลชน ความคิดฝันนี้กว้างขวางมากและอาจรวมไปถึงการกระทำที่วิปริตบางอย่าง เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา การร่วมเพศกับบุคคลร่วมสายโลหิต ฯลฯ ซึ่งไม่ใช่สิ่งผิดปกติ แต่เป็นเพียงการระบายแรงกระตุ้นบางอย่างซึ่งสังคมไทยไม่ยอมรับเท่านั้น

นอร์ริสและรีด (2532) ศึกษาพบว่า พวกรักร่วมเพศที่เป็นวัยรุ่น หรือเด็กที่มีจิตใจเป็นรักร่วมเพศนั้นส่วนใหญ่จะรู้สึกได้ตั้งแต่อายุน้อยถึงความแตกต่าง หรือแปลกแยกจากเด็กชายหรือเด็กหญิงอื่นๆ และบางทีก็รู้สึกกว่า คนเพศเดียวกันนั้นสามารถดึงดูดความสนใจของเขาได้เป็นพิเศษ ต่อมาเมื่อเด็กผู้หญิง หรือเด็กผู้ชายเริ่มเข้าวัยรุ่น การที่พวกเขาได้มีเพศสัมพันธ์กับคนที่เป็นเพศเดียวกันนั้น จะมีความหมายต่อเขาเป็นพิเศษมากกว่าเพียงแค่ความสัมพันธ์ทางร่างกายเท่านั้น แต่ความรู้สึกเช่นนี้ก็มักจะถูกมองข้ามไปโดยคิดว่าเป็นเพียงช่วงวัยหนึ่งที่เด็กทุกคนจะต้องผ่านมันเท่านั้น โดยเรียกว่า “ช่วงรักร่วมเพศ” ซึ่งจริงๆ แล้วเป็นการเรียกที่ผิดและทำให้เกิดความเข้าใจผิดอย่างมากอีกด้วย เพราะมันทำให้เด็กที่มีความรู้สึกรักร่วมเพศจริงๆ กับเด็กทั่วไปนั้นไม่แตกต่างกันเลย

กลุ่มวัยรุ่นรักร่วมเพศ ไม่ใช่พฤติกรรมที่ผิดปกติแต่อย่างใด พฤติกรรมนี้มักเกิดขึ้นได้ในระหว่างเพื่อนฝูงด้วยกัน สาเหตุเนื่องจากสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้มาอยู่ใกล้ชิดกัน ซึ่งพฤติกรรมนี้จะเป็นอย่างช่วงระยะหนึ่งแล้วจึงเปลี่ยนไปสนใจเพศตรงข้ามแทน แต่ก็มีวัยรุ่นบางคนที่ยังคงพฤติกรรมการรักร่วมเพศต่อเนื่องจนถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ก็จะตกอยู่ในภาวะที่ยากลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนและสังคมรอบข้าง

งานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่น

จรัญศักดิ์ พิรศักดิ์โสภณ (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัว และจากเพื่อนกับปรีชาเชิงอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น โดยได้ศึกษานักเรียนวัยรุ่นตอนต้นจำนวนทั้งสิ้น 384 คน โดยพบว่า การตอบสนองของบิดามารดาต่อการแสดงอารมณ์ของบุตร บุคลิกภาพแสดงตัว การสนับสนุนทางอารมณ์จากเพื่อน และการสั่งสอนของบิดา

มารดาสามารถทำนายปรีชาเชิงอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นได้ร้อยละ 36.2 แต่ไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากเพื่อน และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สำหรับปรีชาเชิงอารมณ์ของวัยรุ่น และพบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัวอย่างเหมาะสมมากมีปรีชาเชิงอารมณ์สูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัวอย่างเหมาะสมน้อย และพบผลเช่นเดียวกันกับการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากเพื่อน

พิชามญชุ์ โตโถมงาม (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตและการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการป้องกันโรคเอดส์ของเด็กวัยรุ่นในศูนย์สร้างโอกาสเด็ก กรุงเทพมหานคร ได้ศึกษาเด็กวัยรุ่นสัญชาติไทยที่มีอายุระหว่าง 10-18 ปี จำนวน 150 คน พบว่าลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมด้านการป้องกันโรคเอดส์ กลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์มีระยะเวลาออกมาเร็ววันต่ำกว่า 7 ปี และเป็นผู้ที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ไม่ใช้ยาเสพติด และไม่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

จินตนา พึ่งโพธิ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อเจตคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนและวัฒนธรรมในด้านความสัมพันธ์ทางเพศแตกต่างกันมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อเจตคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงในกลุ่มที่ได้รับการสร้างความตระหนักและกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมกับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อเจตคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรร่วมกับลักษณะทางชีวสังคมกับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษร่วมกับลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนร่วมกับวัฒนธรรมในด้านความสัมพันธ์ทางเพศที่มีต่อเจตคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง เก็บตัวอย่างนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2546 จำนวน 70 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นหญิงที่ได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรมีเจตคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวมากกว่ากลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ วัยรุ่นหญิงที่มีบิดามารดาเป็นผู้อุปการะ เมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรมีเจตคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีผู้อื่นเป็นผู้อุปการะและได้รับกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ วัยรุ่นหญิงที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงเมื่อได้รับการสร้าง

ความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีเจตคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวไม่แตกต่างจากวัยรุ่นหญิงที่มีครอบครัวฐานะเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำและได้รับกิจกรรมเรียนภาษาอังกฤษ วัยรุ่นหญิงที่มีระดับสติปัญญาค่อนข้างสูงเมื่อได้รับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีเจตคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวมากกว่าวัยรุ่นที่มีปัญญปานกลางและได้รับกิจกรรมเรียนภาษาอังกฤษและไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนร่วมกับวัฒนธรรมในด้านความสัมพันธ์ทางเพศกับการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อเจตคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิง

เกษม จันทร (2541: 61-62, 108-128) ทำการวิจัยปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมด้านทานการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 560 คน พบว่า นักเรียนกลุ่มที่อยู่ในสถานการณ์เสี่ยงมาก มีพฤติกรรมเสพยาบ้าเบื้องต้นมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในสถานการณ์เสี่ยงน้อย และยังพบว่าสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้าเป็นตัวทำนายสำคัญลำดับที่ 1 เมื่อร่วมกับจิตลักษณะอีก 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการเสพยาบ้าเบื้องต้นได้ร้อยละ 40.2 และผลงานวิจัยของสุภัทรา ชูเกียรติ (2543: 106) เรื่องความเชื่อในแหล่งอำนาจควบคุมทางสุขภาพ และแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพที่มีต่อพฤติกรรมป้องกัน การติดเชื่อเอดส์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 480 คน พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื่อโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื่อโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ความหมายของสารเสพติด

ยาเสพติด หรือสารเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำๆ กันแล้ว ไม่ว่าด้วยวิธีการใดๆ เป็นช่วงระยะๆ หรือนานติดต่อกันก็ตามจะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือจิตใจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังอาจต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อยๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพติดเสื่อมโทรมลง และเมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพ จะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั่น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553)

ยาเสพติด หมายความว่า ยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553)

ยาเสพติดให้โทษ คือ สารเคมีหรือวัตถุนิติใดๆซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน สูดดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆแล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะที่สำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเนื่องจากขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553)

ยาเสพติดตามความหมายขององค์การอนามัยโลก คือ ยาหรือสารที่รับเข้าสู่ร่างกายจะโดยการรับประทาน ฉีด สูบ หรือ ดม ติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว ทำให้มีผลต่อร่างกายและจิตใจของผู้ที่ได้รับในลักษณะดังนี้ (ราชันี เหล่าเรือนานา. 2542: 13)

1. มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยาหรือสารนั้นต่อไปอีก
2. มีความโน้มเอียงที่จะต้องเพิ่มปริมาณของยาหรือสารนั้นมากขึ้นเรื่อยๆ
3. เมื่อหยุดใช้ยาหรือสารนั้น จะเกิดอาการของการอดหรือเลิกยา
4. ผู้ที่ใช้ยาหรือสารนั้นเป็นเวลานาน จะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพทั้งทางกาย

และจิตใจ

นอกจากนี้ องค์การอนามัยโลกและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับลักษณะของสารหรือยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553) ไว้ดังนี้

1. การติดเป็นนิสัย (Habituation) ทำให้มีความอยาก และต้องการที่จะเสพอีก คือ ใช้แล้วพยายามชวนชวนให้ได้ยามา มีความคิดจดจ่อต่อยานั้น คือ ยาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตปกติ มีการเสพติดทางใจเกิดขึ้น (Psychological dependence)

2. ความทนทาน (Tolerance) หลังจากใช้ยาพวกนี้แล้วมีความทนทานเพิ่มมากขึ้น เวลาเสพซ้ำต้องเพิ่มขนาดหรือจำนวนมากขึ้น ถ้าใช้ขนาดเดิมไม่ได้ผล เพราะมีการดื้อยาเกิดขึ้น ดังนั้นจึงต้องเพิ่มปริมาณขึ้น จึงจะได้ผลเป็นที่พอใจของผู้เสพ

3. การเสพติดทางร่างกาย (Physical dependence) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของร่างกาย โดยเฉพาะเซลล์ต่างๆ รวมทั้งเซลล์ประสาทด้วย เมื่อหยุดใช้จะเกิดอาการเนื่องจากการหยุดยา (Withdrawal symptoms or withdrawal syndrome) หรือเรียกทั่วไปว่า “ลงแดง” หรือ “เลื้อนยา” จะมีอาการต่างๆ ได้แก่ หงุดหงิด ตื่นเต้น วุ่นวาย หาวนอน น้ำมูกน้ำตาไหล เหงื่อออกมาก ม่านตาขยาย ขนลุก กล้ามเนื้อกระตุก ปวดหลังและขาเมาก ร้อนและหนาวสลับกัน

กระสับกระส่าย คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเดิน และอาจถ่ายอุจจาระเป็นเลือด เบื่ออาหาร ผอมลง นอนไม่หลับ หายใจเร็ว ความดันโลหิตและอุณหภูมิสูงขึ้น มีความต้องการที่จะได้ยาอย่างแรง อาการดังกล่าวจะเกิดขึ้นใน 12 ชั่วโมง หลังจากผู้ป่วยได้ยาครั้งสุดท้าย เป็นต้น

4. เมื่อใช้ยานานๆ จะเกิดผลร้ายต่อสุขภาพในด้านต่างๆ ทำให้สุขภาพทรุดโทรมทั้งร่างกายและจิตใจ เช่น รูปร่างซูบผอม ขาดความสนใจที่จะดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย ไม่มีอารมณ์ส่วนบุคคล มีโรคแทรก เช่น ทубิโกซนาการ โรคปอด โรคกระเพาะอาหารและลำไส้ โรคระบบทางเดินอาหารอื่นๆ โรคผิวหนัง ฯลฯ ด้านจิตใจในระยะแรกเศร้าซึมเหม่อลอย ไม่สดชื่นร่าเริง ในที่สุดจะกลายเป็นคนวิกลจริตได้

ดังนั้น สรุปได้ว่า ยาหรือสารเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมี หรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย โดยการรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ ติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่ง จะทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ และทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสารนั้น

ประเภทของสารหรือยาเสพติดให้โทษ

สารเสพติดหรือยาเสพติด แบ่งออกตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้หลายประเภท ดังนี้

1. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553) คือ

1.1 ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin) อาเซทอร์ฟีน (Acetorphine)

1.2 ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคเคน (Cocaine) โคเดอีน (Codeine) ผื่นยา (Medicinal Opium)

1.3 ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 เป็นส่วนผสมอยู่ด้วย ตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาไว้ในมาตรา 43 เช่น ยาแก้ไอผสมโคเดอีน (Codeine cough syrup)

1.4 ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ ประเภท 2 เช่น อะซีติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydrie) อะซีลคลอไรด์ (Acetyl Chloride)

1.5 ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา (Cannabis) พืชกระท่อม (Kratom) พืชฝิ่น (Papaver Somniferum Linn)

2. แบ่งตามลักษณะการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553)

2.1 ประเภทออกฤทธิ์กดประสาท (Depressant) ได้แก่ ผื่น มอร์ฟีน เฮโรอีน เซโคนัล บาร์บิทูเรต ฟีนobarbital โบรไมด์ พาราซีไฮด์ และเมธาโดน เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกด

ประสาทส่วนกลางหรือสมอง ทำให้ประสาทมันงง ง่วงซึมและหมดแรง นอกจากนี้ยังกดศูนย์ประสาทการหายใจ ทำให้หายใจช้าลง จนถึงขั้นหยุดหายใจได้

2.2 ประเภทออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulant) ได้แก่ ใบกระท่อม โคเคน อัมเฟตามีน เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกระตุ้นประสาทส่วนกลางหรือสมอง ทำให้ประสาทตื่นตัวและกระวนกระวาย ไม่ง่วงนอน แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาแล้วจะหมดแรง เพราะร่างกายไม่ได้รับการพักผ่อน และอาจจะเกิดอาการตัวสั่น ตึงเครียดถึงกับหมดสติจนถึงขั้นเสียชีวิตได้

2.3 ประเภทออกฤทธิ์หลอนจิตประสาท (Hallucinogen) ได้แก่ กัญชา แอลเอสดี (LSD = Lysergic acid Diethylamide) ดีเอ็มที (DMT = Dimethyl Trytamine) เอสทีพี (STP = Serenity, Tranquility and Peace) เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะทำให้เกิดประสาทหลอน เห็นภาพผิดปกตรสสัมผัสเปลี่ยนแปลง รวมทั้งอายตนะทั้งห้าของร่างกายแปรปรวน มีปฏิกิริยาผิดไปจากความจริงทั้งหมด

2.4 ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสานกัน (Mixed) ได้แก่ กัญชา ถ้าเสพจำนวนน้อยจะกดประสาทอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ต่อเมื่อเสพเพิ่มเข้าไปมากจะกลายเป็นพิษหลอนประสาทได้

3. แบ่งตามรายชื่อยาเสพติดให้โทษตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553)

3.1 ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง มี 32 รายการ ที่สำคัญ คือ เฮโรอีน อัมเฟตามีน เมทอัมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี และ แอลเอสดี

3.2 ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป มี 100 รายการ ที่สำคัญ คือ ใบโคคา โคคาอิน โคเคน ยาสกัดเข้มข้นของต้นฝิ่นแห้ง เมทาโดน มอร์ฟิน ฝิ่นยา (ฝิ่นที่ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่งเพื่อใช้ในทางยา) ฝิ่น (ฝิ่นดิบ ฝิ่นสุก มูลฝิ่น)

3.3 ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่ คือ ยารักษาโรคที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 เป็นส่วนประกอบอยู่ในสูตร

3.4 ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ 2 มี 15 รายการ ที่สำคัญ คือ อาเซติคแอนไฮไดรด์ อาเซติคคลอไรด์ เอทิลีน ไดอะเซเตต เออร์โกเมทริน เออร์โกตามีน ไอโซชาฟรอล ไลเซอร์จีคาร์บอเนต ไพเพอโรนอล และชาฟรอล

3.5 ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่เข้าอยู่ในประเภท 1-4 มี 4 รายการ คือ กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น และพืชเห็ดขี้ควาย

4. แบ่งตามแหล่งที่เกิดของสารหรือยาเสพติดให้โทษ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.2553)

4.1 สารหรือยาเสพติดธรรมชาติ (Natural drugs) นำมาจากพืชบางชนิดซึ่งยังไม่ได้นำไปแปรรูปต่อไปด้วยกรรมวิธีทางเคมี มีการเปลี่ยนแปลงแบบง่าย ๆ เช่น ฝิ่น กัญชา กระต่อม ตันโคคา กาท (Khat)

4.2 สารหรือยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthesis drugs) อาจนำยาเสพติดธรรมชาติมาแปรรูปด้วยกรรมวิธีทางเคมี หรือผลิตผลสังเคราะห์ที่ใช้แทนยาเสพติดธรรมชาติได้ เพราะมีสารที่ทำให้เสพติดผสมอยู่ เช่น เฮโรอีน มอร์ฟิน เพติดีน ไพเซฟโดน หรือยาเสพติดสังเคราะห์

5. แบ่งตามชนิดของสารหรือยาเสพติดให้โทษ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2553)

5.1 ฝิ่นหรืออนุพันธ์ฝิ่น ที่เสพติด คือ ฝิ่นสุกได้จากการนำยางฝิ่นสุกเก็บไว้จนแห้ง (มีสีน้ำตาล) นิยมสูบกินโดยการสูบด้วยกล้อง หรืออาจกินในรูปของฝิ่นก้อน มีฤทธิ์ในการกดประสาทส่วนกลาง เช่น เฮโรอีน มอร์ฟิน โคเคอีน เพติดีน ผลที่ได้รับจากการเสพยาจะกดศูนย์ประสาทรับรู้ความรู้สึกส่วนสมองทำให้มึนงง และสมองเสื่อม ความตั้งใจเสื่อม ง่วงนอน กดศูนย์ประสาทหายใจ ทำให้หายใจช้าลง คลื่นไส้อาเจียน ออกฤทธิ์ต่อประสาทไขสันหลัง ทำให้เกิดอาการกระตุก ออกฤทธิ์ต่อระบบทางเดินอาหาร ทำให้กล้ามเนื้อลำไส้หดตัว ท้องผูก ออกฤทธิ์ต่อระบบขับถ่ายปัสสาวะ ทำให้กล้ามเนื้อกระเพาะปัสสาวะหดตัว ถ่ายปัสสาวะลำบาก ออกฤทธิ์ต่อระบบไหลเวียนของโลหิต ลดความสามารถไหลเวียนของโลหิต

อาการของผู้ติดยาเสพติดประเภทนี้จะซึม ง่วงนอน อารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ความรู้สึกสับสน ตาเอ๋ม ม่านตาหรืออาจเท่าปลายเข็มหมด ตาพร่ามัว ไม่สู้แสง ไม่มีสมาธิในการทำงาน เคลื่อนไหวช้า ตัวสั่น น้ำมูกไหล เบื่ออาหาร หน้ามืดเป็นลม บางครั้งเกิดอาการปวดศีรษะรุนแรง มักมีรอยเข็มฉีดยาตามตัว สูดดมผิวจะงอกและมีสีแดง ลักษณะผู้ติดยาสังเกตได้เพราะร่างกายซูบซีด ผอมเหลือง ตาเหลือง ริมฝีปากเขียวคล้ำแบบคนสูบบุหรี่จัด ตาเหม่อลอย น้ำหนักลด อ่อนเพลียไม่ยอมทำงาน บางครั้งเฉื่อยชา สมองมึนซึม ง่วงหงาวหาวนอน ลักษณะผู้ขาดยา ทุรนทุราย แสดงความทุกข์ทรมาน หงุดหงิด น้ำตาไหล หาวนอน ขนลุก ม่านตาขยายผิดปกติ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดกระดูก ปวดท้อง ร้อนๆ หนาวๆ สลับกัน หูอื้อ ตาเมว อาเจียน ท้องเดิน นอนไม่หลับ หายใจถี่ เพ้อคลั่ง บางคนชักและหมดสติถึงตายได้

5.2 มอร์ฟิน บางคนเรียกมอร์เฟีย มีลักษณะเป็นผงสีขาวนวล ไม่มีกลิ่น รสขมจัด ละลายน้ำได้ง่าย นิยมเสพยาโดยการละลายน้ำฉีดเข้ากล้ามเนื้อที่สะโพกหรืออาจเสพยาโดยการกินในลักษณะผงยาบรรจุแคปซูล ฤทธิ์ของมอร์ฟินแรงกว่าฝิ่น 8-10 เท่า ทางแพทย์ใช้เป็นยาระงับอาการปวดที่รุนแรง เช่น อาการปวดภายหลังการผ่าตัด ก่อนการคลอดบุตร

5.3 เฮโรอีน ที่แพร่หลายมี 2 ชนิด คือ เฮโรอีนบริสุทธิ์ และเฮโรอีนผสม เฮโรอีนบริสุทธิ์ หรือเฮโรอีนเบอร์ 4 จะมีเนื้อเฮโรอีนสูง 80-95% ลักษณะเป็นผงละเอียด สีขาว เฮโรอีนชนิดนี้ มักเรียก ผงขาว มีรสขม ไม่มีกลิ่น และละลายน้ำง่าย นิยมเสพโดยการละลายน้ำฉีดเข้าเส้นหรือเข้ากล้ามเนื้อ แต่ก็อาจใช้วิธีการสูบบ่อยการยัดไต้บุหรี่ หรือจุดบุหรี่แล้วจุ่มขึ้นสูบ (สังเกตจากการดูจากไต้บุหรี่ที่ยัดได้เฮโรอีนจะมีสีดำ ถ้าไต้บุหรี่ธรรมดาจะมีสีเทา) เฮโรอีนเบอร์ 3 จะมีเนื้อเฮโรอีนประมาณ 5-20% ผสมร่วมกับสารอื่น เช่น สารหนู น้ำกัญชาต้ม ยานอนหลับ ฯลฯ ทำให้มีสีต่างๆและอาจมีลักษณะเป็นเกล็ด (อาจเรียกว่า ไอร์ระเหย) ในปัจจุบัน เฮโรอีน เป็นยาเสพติดที่ร้ายแรงที่สุด มีฤทธิ์แรงกว่ามอร์ฟีน 4-8 เท่า และแรงกว่าฝิ่น 30-80% การเสพเฮโรอีนเพียง 1-2 ครั้งอาจเสพติดได้ ถ้าเสพ 3-4 ครั้งจะติดเกือบทุกคน

5.4 ยานอนหลับที่มีผลโดยตรงต่อระบบประสาทส่วนกลางอื่นๆ สารเสพติดชนิดนี้ ได้แก่ פיโนบาร์บิทัล เพนโตบาร์บิทัล เซโคบาร์บิทัล แอมโมบาร์บิทัล หรือเรียกว่า “เหล้าแห่ง” ไข้แดง ปัสสาวะแดง หรือเลือดแจ็กเก็ตสีเหลือง เป็นต้น ผลที่ได้รับจากการเสพยาชนิดนี้ จะทำให้มีเหงื่อ พุดไม่ชัด มีอาการมึนเมาตลอดเวลา

อาการที่เกิดจากการเสพยา ถ้าเสพยาจำนวนน้อยรู้สึกผ่อนคลาย ถ้าเสพมากจะรู้สึกง่วงนอนมาก ไม่สนใจสิ่งใดๆ เดินไม่ตรง ทรงตัวไม่อยู่ พุดไม่ชัด พุดลิ้นพันเหมือนเมาสุรา ลักษณะผู้ติดยาจิตใจหดหู่ หงุดหงิด ชอบทะเลาะวิวาท ก้าวร้าวรุนแรง ขาดความรับผิดชอบชั่วดี เกิดความกล้าไม่กลัวตาย พิษของยานี้ก่อให้เกิดความโน้มเอียงที่จะทำร้ายตนเอง ใช้มีดหรือของมีคมกรีดตามแขนขา หรือฆ่าตัวตายลักษณะผู้ขาดยา หงุดหงิด ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย เนื้อตัวสั่นนอนไม่หลับ กระสับกระส่าย กระวนกระวาย ความดันโลหิตต่ำ ผู้ป่วยพยายามลุกขึ้นแต่รู้สึกหน้ามืด เป็นลม เมื่อฟื้นจะรู้สึกมึนงงและมักทำสิ่งแปลกๆ บางรายมีอาการประสาทหวาดระแวง

5.5 ยากระตุ้นประสาทส่วนกลาง

ยากระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน (ยาบ้า) กระท่อม ไดเฟตามีน เมตาแอมเฟตามีน โคเคอินหรือโคเคน ผลที่ได้รับ ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง เช่น กระตุ้นให้ทำงาน ทำให้ตื่นเต้น กระปรี้กระเปร่า อยู่นิ่งไม่ได้ อยากทำงาน เหนื่อยน้อยลง ทำให้จิตใจเคลิบเคลิ้มสุข กระตุ้น “ศูนย์อิ่ม” ทำให้ไม่อยากอาหาร แต่เมื่อสมองถูกกระตุ้นนานๆ ทำให้สมองเสื่อมออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนปลาย หรือประสาทอัตโนมัติ โดยผลจากระบบประสาทอัตโนมัติไปเลี้ยงอวัยวะต่างๆของร่างกายนี้ ทำให้กระตุ้นการทำงานของหัวใจ หัวใจเต้นเร็ว ปริมาณเลือดสูบออกจากหัวใจมากขึ้น ความดันโลหิตสูง ต่อมาระยะหนึ่งมีปฏิกิริยากลับให้หัวใจเต้นช้าลงได้ มีผลต่ออารมณ์รู้สึกครึกครื้น พุดมาก เพื่อประสาทหลอน เมื่อเลิกใช้จะซึมเศร้าอย่างหนัก กลับใน ใช้ติดต่อกันร่างกายจะอ่อนเพลียมาก เมื่อหมดฤทธิ์ยาจะเกิดอาการตัวสั่น ตึงเครียด อาจหมดสติและตายได้

5.6 ยาหลอนประสาท

ยาหลอนประสาท ได้แก่ กัญชา, LSD, DMT, Mescaline, Psilocybin, Pot Grass, Acid cubes, Trips, Psychedelics Sacramenis ผลที่ได้รับจากการเสพยา จะมีการเปลี่ยนแปลงทางการรับรู้ ประสาทหลอน ประสาทหลง พุดเพ้อ วิงเวียนมึนเมา

อาการที่เกิดจากการเสพยา LSD เมื่อเสพยาจะมึนเมา ความดันโลหิตสูง ม่านตาขยาย มือเท้าสั่น หายใจไม่สม่ำเสมอ จิตหลอน ประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา ประสาทรับความรู้สึกการมองเห็น กลิ่น สัมผัสต่างๆแปรปรวนผิดปกติ กัญชา เมื่อเสพยาแรกๆ จะกระตุ้นประสาทรู้สึกครั่นครั่นและสนุก หัวเราะง่าย ต่อไปเกิด อาการประสาทถูกกด สูบมากๆเกิดอาการประสาทหลอน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ความคิดขาดเป็นช่วงๆ หรือซึมเศร้า เกิดภาพลวงตา ลักษณะผู้ติดยาไม่สามารถควบคุมตนเอง อารมณ์อ่อนไหวง่าย ความคิดเลือนลอย สับสน การรับรู้ภาพพื้นเพอื่น ตัดสินใจผิดพลาด กล้ามเนื้อสั่น หัวใจเต้นเร็ว มึนงง ม่านตาขยาย มือเท้าเย็น หายใจขัด คลื่นไส้อาเจียน กระสับกระส่าย ตื่นเต้นคุมสติไม่อยู่ เป็นโรคจิตได้ง่าย

5.7 สารระเหย

สารระเหย เช่น กาวติดเครื่องบิน ทินเนอร์ น้ำยาทำความสะอาด เบนซิล ทาโซลีน เอเธอร์ น้ำยาซักแห้ง ผลที่ได้รับ มึนเมา เอะอะ สายตาฝ้าฟาง พร่ามัว พุดไม่ชัด ตะกุกตะกัก ซึม คลื่นไส้ อาเจียน

อาการแทรกซ้อนทางร่างกาย บางชนิดทำลายตับ เม็ดโลหิต ระบบประสาทส่วนกลางและไต มีผลโดยตรงต่อกล้ามเนื้อหัวใจ บางรายมีผลกระทบกระเทือนต่อการหายใจ ถ้าเสพยาบ่อยๆทำให้สมองเสื่อมได้ หมดสติถึงตายได้เช่นกันถ้าใช้มากๆ

5.8 ยากล่อมประสาท ยาแก้ไอ แก้ปวดบางชนิด

ยากล่อมประสาท แพทย์ส่วนมากเชื่อว่ายาประเภทนี้ไม่เสพติด แต่ถ้าใช้เวลานานๆ จะทำให้ชินต่อยา ต้องใช้ขนาดสูงขึ้น และมีผลเหมือนพวกรับยาพิษ อาการหลังเสพยาทำให้สงบลงได้ ไม่ง่วง กล้ามเนื้อทั่วๆไปหย่อนคลายความตึงเครียด ผู้ใช้ยานี้มักจะชินยา ถ้าไม่ได้ใช้จะรู้สึกไม่สบาย และต้องเพิ่มขนาดขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ยาอยู่เป็นประจำ เช่น เมโปรบาเบท ไดอะซีแพม ฯลฯ

ปัจจุบันสารเสพติดหรือยาเสพติดที่แพร่ระบาดอยู่ในประเทศ มีหลายชนิด เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน (ยาบ้า) สารระเหย เอ็กซ์ตาซี (ยาอี) เคตาซีน โคเคน แต่ที่เป็นปัญหารุนแรงมากทั้งการผลิต การค้า และการแพร่ระบาด คือ แอมเฟตามีน ซึ่งทุกคนรู้จักในนามของ “ยาบ้า”

โทษของการติดสารเสพติด

โทษของสารเสพติด เกิดขึ้นโดยตรงกับตัวผู้เสพเอง และเกิดขึ้นโดยอ้อมต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.2553)

1. โทษต่อผู้เสพ ที่เห็นเด่นชัด คือ มีผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ ในส่วนของร่างกาย ผู้เสติดส่วนใหญ่มีร่างกายผ่ายผอม ซุปซิด ผิวดำคล้ำ สมอเสื่อม ป่วยเป็นโรคต่างๆ ซึ่งอาจทำให้ผู้เสพถึงแก่ชีวิตได้ ในส่วนของจิตใจมักพบว่าผู้เสหมีอารมณ์ไม่ปกติ เช่น อ่อนไหวง่าย ซึม เกี้ยวกราด จึงมีส่วนผลักดันให้ผู้เสพกลายเป็นบุคคลไร้สมรรถภาพทั้งร่างกายและจิตใจ บุคลิกภาพเสีย เกียจคร้าน เฉื่อยชา ไม่สนใจตนเอง ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้ไม่อาจทำงานหรือเรียนหนังสือได้

2. โทษต่อครอบครัว ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว ใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้นเพื่อซื้อสารเสพติด กลายเป็นภาระของครอบครัว ทำให้ครอบครัวไม่สงบสุข มีปัญหาความแตกแยก เกิดการทะเลาะวิวาท

3. โทษต่อสังคม ที่เป็นปัญหามาก คือ การก่ออาชญากรรม เช่น ชิงทรัพย์ ทำร้ายผู้อื่น และเป็นต้นเหตุความเสียหายของชีวิตและทรัพย์สินผู้อื่น เช่น การเกิดอุบัติเหตุรถชนบนท้องถนน การเกิดเพลิงไหม้ลูกกลามบ้านอื่น อีกทั้งเป็นที่รังเกียจของสังคมส่วนใหญ่

4. โทษต่อประเทศชาติ ผู้เสติดยาจัดได้ว่าเป็นผู้บ่อนทำลายเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้เพราะทำให้รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายในการป้องกัน ปราบปรามและบำบัดรักษา ทำให้ขาดทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ และถ้าผู้เสพเป็นเยาวชนยอมเป็นการสูญเสียกำลังสำคัญในอนาคตของชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสารเสพติด

ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การติดยาเสพติดของเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยทั้งภายนอกและภายในตัวบุคคลที่สามารถจำแนกผู้ติดยาเสพติดและไม่ติดยาเสพติดได้ และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้ติดยาเสพติด ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ติดยาเสพติดเฮโรอีนและสารระเหยเพศชาย อายุ 15-25 ปี เสพติดยาไม่เกิน 3 ปี จำนวน 695 คนแบ่งเป็นผู้ติดยาเฮโรอีน 433 คน และติดยาสารระเหย 262 คน มีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ นักเรียนที่เคยเสพติดยา นักเรียนที่ไม่เคยเสพ ผู้เสพติดยาเฮโรอีน และผู้เสพติดยาสารระเหย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างจากผู้เสพติดยาทั้ง 2 กลุ่ม อย่างเด่นชัดในเรื่องตัวแปรรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด ความเชื่อเกี่ยวกับยาเสพติด มโนภาพแห่งตน และการควบคุมตน นักเรียนที่ไม่เคยเสพและกลุ่มผู้เสพเฮโรอีน มี

ความสัมพันธ์กับมารดาแตกต่างจากนักเรียนที่เคยเสพ และผู้เสพสารระเหย กล่าวคือ นักเรียนไม่เคยเสพและผู้เสพเฮโรอีนมีความสัมพันธ์กับมารดาอบอุ่นกว่า มีความใกล้ชิดมากกว่า และเข้ากันได้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนที่เคยเสพกับผู้เสพสารระเหย

บุญสิทธิ์ ไชยชนะ (2543) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของคนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของผู้เข้ารับการรักษาบำบัด ขั้นตอนการถอนพิษยาของคลินิกยาเสพติดในโรงพยาบาลของรัฐ โดยได้ศึกษาผู้เสพเฮโรอีนเพศชายที่เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกจำนวน 20 คนโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน และใช้เครื่องมือโปรแกรมการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของคนที่ใช้ในการไม่เสพยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการรักษาบำบัดที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของคนที่ใช้ในการไม่เสพยาเสพติดมีความสามารถของคนที่ใช้ในการไม่เสพยาเสพติดสูงกว่าผู้เข้ารับการรักษาบำบัดที่ไม่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของคนที่ใช้ในการไม่เสพยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนการรับรู้ความสามารถของคนที่ใช้ในการไม่เสพยาเสพติดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กนกรัตน์ แจ่มวิภูกุล (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ศึกษา ได้แก่ ความขัดแย้งในครอบครัว การมีส่วนร่วมในครอบครัว การควบคุมดูแลของบิดามารดา และการคบเพื่อน ศึกษาในเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง จำนวน 403 คน และนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ได้เสพยาบ้า จำนวน 391 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การคบเพื่อน ความขัดแย้งในครอบครัว ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การควบคุมดูแลของบิดามารดา และการมีส่วนร่วมในครอบครัว ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคบเพื่อน ความขัดแย้งในครอบครัว ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชนได้ร้อยละ 67.10

แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรมมนุษย์

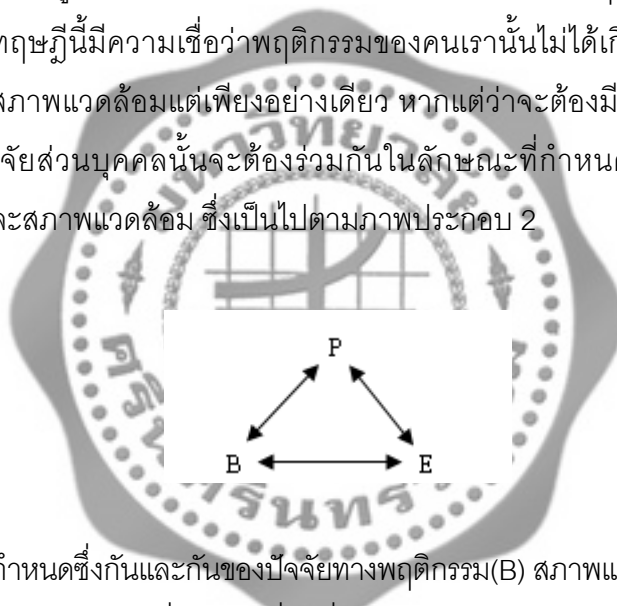
ลักษณะสถานการณ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ตัวแบบและการเรียนรู้จากตัวแบบกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ความหมายของตัวแบบหรือแม่แบบ (Model) ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536) ได้ให้ความหมายของตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีถือเป็นบรรทัดฐานเป็นแบบหรือตัวอย่างที่นำมาให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเพื่อเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ

ประทีป จินี (2540: 233) ตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่มีบุคคลสังเกต ฟัง หรืออ่านเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลหรือสัญลักษณ์แทนบุคคล แล้วประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนเองต่อไป

การเรียนรู้จากตัวแบบนั้นมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมของแบนดูรา ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้นไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วย และการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม(B) สภาพแวดล้อม(E) และส่วนบุคคล(P) ซึ่งได้แก่ ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่นๆที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา อธิบายแนวคิดที่สำคัญในการเรียนรู้ทางสังคม ดังนี้

1. พฤติกรรมทั้งหลายทั้งสิ้นของมนุษย์นอกจากปฏิกิริยาสะท้อน ล้วนเป็นผลที่ได้จากการเรียนรู้

2. สิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ โดยการเรียนรู้จากผลที่จะตามมา กล่าวคือ เรียนรู้ว่าเมื่อเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นจะมีเหตุการณ์ใดเกิดตามมา หรือเมื่อกระทำพฤติกรรมใดแล้ว ผลที่ได้รับตามมาจากการกระทำนั้นจะเป็นเช่นไรอย่างแรก จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ อย่างที่สองเป็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลที่เกิดจาก

พฤติกรรม ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้จากสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะกลายมาเป็นความเชื่อที่มีผลต่อการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล

3. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าว เกิดจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์และการเรียนรู้จากการสังเกต

4. การเรียนรู้จากการทำต้นแบบหรือแบบอย่าง โดยเฉพาะตัวแบบที่ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ และการเรียนรู้จากขบวนการสังเกต

5. ผลจากการเรียนรู้ของมนุษย์จะกลายมาเป็นความเชื่อ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมสำคัญ และควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้สอดคล้องกับความเชื่อดังกล่าว

6. การควบคุมพฤติกรรมด้วยการรู้คิดของบุคคล ในเชิงประเมินค่าที่วางอยู่บนข้อสมมติฐานความเชื่อ อันเกิดจากการเรียนรู้ของมนุษย์นั้น จะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่งได้ และนำไปสู่การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนได้ตั้งใจไว้

7. หลังจากการเรียนรู้แล้วมนุษย์จะเลือกเลียนแบบเฉพาะพฤติกรรมที่ตนเห็นคุณค่ามากกว่า พฤติกรรมที่ถูกกลังโทษหรือไม่ได้รับรางวัลหรือแรงเสริม การเห็นผลจากการกระทำเชิงบวกย่อมเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมนั้นอีก ตลอดจนเกิดความหวาดกลัวต่อแรงเสริมที่จะได้รับการคาดหวังนี้จะทำให้บุคคลตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมเพื่อให้ผลบังคับเกิดขึ้นตามความต้องการ คือ ต้องการมีการควบคุมตนเองและประเมินตนเอง

8. พฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนที่ถูกควบคุมโดยผลที่ตามมาจากการประเมินตนเอง ซึ่งจะมีทั้งด้านดีและด้านไม่ดี ทำให้เกิดการรับรู้ในตนเอง ในแต่ละด้านแตกต่างกันออกไป การประเมินตนเองนี้ จะทำให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองให้กระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

9. พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลทำต่อตนเองเนื่องมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการมีต้นแบบหรือแบบอย่างการให้แรงเสริมต่อตนเองเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะมีผลต่อการพยายามของบุคคลที่จะกระทำให้งถึงมาตรฐานที่ตนตั้งไว้และทำให้สามารถพัฒนาทักษะในการควบคุมตนเอง สามารถปรับปรุงและคงรักษาพฤติกรรมนั้นต่อไปได้

นอกจากนี้ การใช้ตัวแบบ เป็นปัจจัยเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งการใช้ตัวแบบ เป็นการสังเกตแสดงพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนและได้รับผลกระทบที่พึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้สังเกตฝึกความรู้สึกว่า เขาก็จะสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ถ้าเขาพยายามจริงและไม่ย่อท้อ ลักษณะของการใช้ตัวแบบที่ส่งผลต่อความรู้สึกว่าเรามีความสามารถที่จะทำได้นั้น ได้แก่ การแก้ปัญหาของบุคคล ที่มีความกลัวต่อสิ่งต่างๆ โดยที่ให้ผู้ตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายกับตนเองก็สามารถทำให้ลดความกลัวต่างๆ เหล่านั้นได้

ตัวแบบที่สำคัญที่สุดต่อวัยรุ่นคือกลุ่มเพื่อน ซึ่งเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก กลุ่มเพื่อนมีตำแหน่งทางสังคมที่เท่าเทียมกัน และมีลักษณะความสัมพันธ์กันอย่างเสมอภาคกัน วัยรุ่นจะมีโอกาสเรียนรู้ ติดต่อกับ และทำงานร่วมกับคนอื่น สำหรับคนที่อยู่ในวัยเด็กนั้น ความสัมพันธ์ในสังคมหลักที่มีครอบครัวจะถูกแทนที่โดยกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะหลังจากที่เข้าเรียนในโรงเรียนแล้ว เยาวชนเหล่านี้จะใช้เวลาส่วนมากกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าครอบครัว ซึ่งกลุ่มเหล่านี้เป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดตัวเด็กที่สุดเพราะมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน แต่ต่อมาเด็กจะกลับมาอยู่กับครอบครัว ซึ่งเป็นอะไรที่แตกต่างกัน เด็กส่วนใหญ่จะเผชิญหน้ากับความแตกต่างทางค่านิยม เทคโนโลยีและความแตกต่างด้านประสบการณ์ กลุ่มเพื่อนจะสามารถช่วย แลกเปลี่ยนความต้องการ และช่วยเหลือพวกเขาได้ พวกเขามีบรรทัดฐาน ค่านิยม ความเชื่อ และทางเลือกมากกว่าในครอบครัวของเขาเอง กลุ่มเพื่อนจัดว่าเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของวัยรุ่นที่สามารถสนับสนุนความเป็นอิสระของพวกเขาจากครอบครัว กลุ่มเพื่อนเป็นวัฒนธรรมย่อยของวัยรุ่นซึ่งวัยรุ่นมีความรู้สึกที่สำคัญมาก (Sullivan. 2004: 79) สิ่งเหล่านี้จึงเป็นลักษณะของนักเรียนวัยรุ่นกับเพื่อนที่ต้องพบปะเพื่อนรุ่นเดียวกันหรือต่างรุ่นกันผ่านชุมชน โรงเรียน เด็กต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่อยู่รอบๆ ใกล้ตัวอยู่เสมอ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กวัยรุ่นด้านทักษะทางสังคม มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ช่วยให้อารมณ์ตนเองมากขึ้น โดยสังเกตจากปฏิกิริยาของกลุ่มเพื่อนว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ เพื่อนำไปปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งการพูดคุยกับเพื่อนช่วยให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี พฤติกรรมทางเพศ บทบาทอาชีพต่างๆ อีกทั้งการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนช่วยส่งเสริมให้เด็กมีบทบาททางเพศที่เหมาะสม โดยได้มาจากการเลียนแบบภายในกลุ่ม (เนตรนภิส สำราญทรัพย์สิน. 2542: 58-59)

การรับอิทธิพลจากเพื่อน ในชีวิตวัยรุ่น เพื่อนฝูงและคนรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่งเพราะในวัยนี้เป็นวัยที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความเข้าใจดีว่าเพื่อนฝูงมีความรู้สึกต่อตนอย่างไร ถ้าเด็กวัยรุ่นยังได้รับความนิยมน้อยจากเพื่อนฝูงมากเพียงไร ย่อมทำให้เด็กเป็นคนที่มีความลักษณะเป็นมิตร น่าคบ กล้าแสดงออก วางตัวในสังคมเป็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเพียงนั้น และจากลักษณะต่างๆ ของบุคลิกภาพดังกล่าวนี้ ย่อมจะช่วยให้เด็กเด่นในสังคมและได้รับการนิยมน้อยยิ่งขึ้นจากกลุ่มเพื่อน แต่เด็กวัยรุ่นที่เข้าสังคมไม่ดีและไม่เป็นที่นิยมน้อยของเพื่อนฝูง มักจะสร้างเจตคติต่อตนเองในแง่ไม่ดีขึ้นมา โดยเฉพาะจะมีความรู้สึกแค้นเคืองและบางครั้งหวาดหวั่นใจ เด็กจะพยายามที่จะยอมรับและคล้อยตามความคิดเห็น และการกระทำทุกอย่างของเพื่อนผู้เป็นที่รักใคร่และนิยมน้อยของกลุ่ม ทั้งๆ ที่บางครั้งรู้สึกไม่เต็มใจก็ตาม และบางครั้งจะพยายามแสดงตัวให้อวดเพื่อให้เพื่อนฝูงประทับใจในความโก้หรือความสามารถของตน การที่วัยรุ่นได้รับการยกย่องและยอมรับนับถือจากกลุ่ม ไม่เพียงแต่มีอิทธิพลต่อการสร้างความรู้สึกนึก

คิดต่อตนเองเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลอย่างยิ่งในด้านการปรุงแต่งพฤติกรรมและลักษณะทางบุคลิกภาพในทางสังคมอีกด้วย เนื่องจากความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนฝูงนี้เอง เด็กวัยรุ่นจึงพยายามปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนปรารถนาเข้าร่วม (นิภา นิธยานน. 2520)

การรับอิทธิพลจากเพื่อน จึงหมายถึง ปริมาณของพฤติกรรมที่ได้มีการเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน การคล้อยตามการชักจูงของเพื่อน และการคล้อยตามการบีบคั้นของเพื่อน เป็นพฤติกรรมที่ร่วมกระทำกิจกรรมต่างๆกับเพื่อนซึ่งทำให้ตนเองขาดความอิสระในการเป็นตัวของตัวเอง โดยมุ่งหวังที่จะได้รับการยอมรับนับถือและนิยมยกย่องจากเพื่อนฝูงภายในกลุ่มของตน (วรรณี วรรณชาติ. 2541)

ดังนั้น ตัวแบบจึงมีความสำคัญทางพฤติกรรมโดยเฉพาะการที่ตัวแบบเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเยาวชน บิดามารดา เพื่อน และสื่อมีอิทธิพลต่อการกระทำเพราะเยาวชนต้องการการยอมรับจากครอบครัว เพื่อนฝูงและสังคม ความใกล้ชิดและความถี่ของการเห็นพฤติกรรมต้นแบบเป็นแรงเสริมมีความสำคัญมากในการเลียนแบบทางพฤติกรรมเช่นเดียวกันไม่ว่าพฤติกรรมนั้นจะเป็นพฤติกรรมที่ดีหรือไม่ก็ตาม

งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแบบและการเรียนรู้จากตัวแบบกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

มณฑิรา มลารักษ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาทักษะชีวิต ด้านทักษะพิสัยเพื่อป้องกันสารเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกิ่งเพชร กรุงเทพมหานคร โดยต้องการศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาชีวิตด้านทักษะพิสัยเพื่อป้องกันสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 28 คน โดยแบบออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวนเท่าๆกัน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบซึ่งเป็นภาพประกอบคำบรรยาย ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ พบว่า การสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบไม่ทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัยเพื่อป้องกันสารเสพติดแตกต่างไปจากการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวิมล สุขเกษม (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงทดลองประเมินผล ทำการวิจัยในกลุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 102 คน ซึ่งมีเจตคติพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าเดิมอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ และได้สุ่มเลือกกลุ่มการทดลองเป็น 4 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนหรือนักเรียนมีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย หรือนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้ามาก และได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยง

จากการเสพยาบ้า หรือนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดน้อย ไม่ได้รับการฝึกทั้งสองด้าน กลุ่มนักเรียนเหล่านี้เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้ามาก

นิภาวรรณ หมีทอง (2551) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาอาชีวศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาในกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจำนวน 400 คน พบว่า เจตคติต่อการสูบบุหรี่ การเป็นตัวแทนด้านการสูบบุหรี่ของบิดามารดาและเพื่อน รายได้ และการควบคุมของบิดามารดา ซึ่งสามารถจำแนกพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ได้ร้อยละ 88.7 โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาหญิงที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่จะมีเจตคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ และได้รับตัวแทนด้านการสูบบุหรี่ของบิดามารดาและเพื่อนมากกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ แต่จะมาจากครอบครัวที่รายได้น้อยกว่าและมีการควบคุมของบิดามารดาน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายความว่า ความสัมพันธ์ตามบทบาทที่คนเรามีต่อสมาชิกคนอื่นในครอบครัว ถ้าความสัมพันธ์เป็นการปรองดอง รักใคร่กลมเกลียวในครอบครัว นับว่าเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่ดี แต่ถ้าเป็นความขัดแย้งหรือมีความรู้สึกที่เป็นอริต่อกัน ถือว่าเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่ไม่ดีภายในครอบครัว (กมล แสงสีทอง. 2526)

ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง ความผูกพัน รักใคร่ ความใกล้ชิด คำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดามารดาและบุตร รวมทั้งเครือญาติและบุคคลอื่นๆในครอบครัวที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนั้นๆ ด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวเป็นเรื่องสามารถก่อให้เกิดผลดีหรือเกิดปัญหาและเป็นมูลเหตุแห่งปัญหานานาประการ (ศรีทัตติม พานิชพันธ์. 2527)

ความสัมพันธ์ในครอบครัว มีความหมายว่า ความผูกพัน ความเกี่ยวข้อง ดังนั้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวจึงเป็นความสัมพันธ์หรือความผูกพันที่บุคคลในครอบครัวปฏิบัติต่อกัน ซึ่งประกอบด้วยการให้ความรัก ห่วงใย มีความเห็นอกเห็นใจ เคารพยกย่องซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับผิดชอบเรื่องต่างๆภายในครอบครัว (ทัศนียา ปิ่นคล้าย. 2543)

ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กมีต่อบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือญาติพี่น้องภายในครอบครัวเดียวกัน ปฏิบัติต่อกันในด้านการอบรมเลี้ยงดู สั่งสอน การเอาใจใส่ต่อการเรียนของเด็ก การให้ความรักความห่วงใยใกล้ชิดเด็ก การให้คำปรึกษาแนะนำกับเด็ก การรับฟังความคิดเห็นของเด็ก การให้กำลังใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆของเด็ก การแสดงความรัก

และเคารพของเด็กที่มีบิดามารดา การเชื่อฟังไม่ทำให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองเสียใจ การขอคำแนะนำและซักถามเมื่อมีข้อสงสัย การขอให้บิดามารดา ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องต่างๆ

ลักษณะของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

ลักษณะของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและมีคุณภาพจะประกอบไปด้วยลักษณะ 6 ประการ คือ (นวัรัตน์ ศรีรัฐเพชร. 2539)

1. การชื่นชมคุณค่าของคนในครอบครัว ความพึงพอใจ ชื่นชม และเห็นคุณค่าของกันและกัน ในครอบครัวควรจะได้มีการแสดงออกอย่างชัดแจ้ง เมื่อคนในครอบครัวแสดงความรู้สึกแสดงการกระทำที่พึงพอใจในคนอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมครอบครัวเดียวกัน ตระหนักในคุณค่าซึ่งกันและกันแล้วเปรียบเสมือนเป็นพื้นฐานของความอบอุ่นและมั่นคงในครอบครัว รวมทั้งยังเป็นการหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีเจตคติมองสังคมส่วนรวมในแง่ดีด้วย

2. การมีเวลาอยู่ร่วมกัน การที่ทุกคนในครอบครัวได้ร่วมทำกิจกรรมหลายอย่างร่วมกันและเป็นกิจกรรมที่ทุกคนพอใจที่จะทำร่วมกัน มิใช่เพราะการบังคับหรือโดยบังเอิญจะช่วยพัฒนาให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความอบอุ่นมั่นคงยิ่งขึ้น

3. การมีพันธะต่อความสุขและสวัสดิภาพของครอบครัวร่วมกัน สมาชิกในครอบครัวที่สัมพันธ์กันอย่างมีคุณภาพมักจะมีพันธะดังกล่าวนี้อยู่ในระดับสูง กล่าวคือ คนในครอบครัวรู้สึกเป็นพันธะที่ต้องส่งเสริมให้สมาชิกคนอื่นในครอบครัวได้มีความสุขและมีสวัสดิภาพที่ดี เป็นการห่วงใยกันและกันอย่างแท้จริง

4. การติดต่อสื่อสารระหว่างกันเป็นอย่างดี มีเวลาสำหรับการพูดคุยกันเสมอ โดยจะพูดคุยรับรู้เรื่องราวกันโดยตรง ไม่ปกปิด ไม่เก็บไว้ในใจ หรือไม่จำเป็นต้องรับรู้เรื่องราวของบุคคลอื่นในครอบครัวโดยอาศัยบุคคลที่ 3 หรือบุคคลนอกครอบครัวเป็นสื่อ

5. การมีศรัทธาต่อศาสนาอย่างแรงกล้า คุณลักษณะข้อนี้พบในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง บุคคลในครอบครัวมักจะมีกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกัน เช่น ไปเข้าโบสถ์ทุกวันอาทิตย์พร้อมกัน หรือเข้าวัดฟังพระเทศน์ร่วมกัน ในหลายครอบครัวที่พบอาจมีส่วนจัดตั้งองค์กรทางศาสนา เช่น สร้างวัด หรือเป็นธุระให้กับศาสนา เป็นต้น การที่คนในครอบครัวมีศรัทธาต่อศาสนา ทำให้มีสติ มีความอดทนต่อกัน มีการให้อภัยต่อผู้อื่นสูง ระวังความโกรธได้รวดเร็ว และรู้จักที่จะช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม

6. การมีสมรรถนะจัดการกับวิกฤตการณ์ในครอบครัวได้อย่างดี ครอบครัวที่สัมพันธ์กันอย่างมีคุณภาพมักจะมีวิธีการที่ดีในการแก้ปัญหา หรือกู้สถานการณ์ที่วิกฤตให้กลับคืนสู่สภาพที่ดี

เช่นเดิมได้ ทุกคนในครอบครัวจะร่วมกันต่อสู้กับปัญหา ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันคลี่คลายปัญหาให้ได้ในที่สุด แต่ถ้าพ่อแม่ไม่รักกัน ความไม่ปรองดองของพ่อแม่ การทะเลาะโต้เถียงกันบ่อยๆ จะทำให้เด็กรู้สึกสับสนวุ่นวายและกระวนกระวายใจ จิตใจเต็มไปด้วยความตึงเครียด จึงเริ่มเบื่อบ้าน รู้สึกว่าบ้านไม่น่าอยู่ ไม่อบอุ่น และไม่ปลอดภัย เมื่อเวลาที่พ่อแม่ทะเลาะกันเด็กก็มักจะเกิดความเสียใจและไม่สบายใจ ยิ่งได้เห็นความรุนแรง ความไม่เป็นธรรม มีการรังแกทุบตีกัน ก็ยิ่งทำให้เด็กเสียใจมากขึ้น พ่อแม่บางคนทะเลาะกันแล้วมาระบายอารมณ์ร้ายกับลูก ทำให้เด็กคิดว่าพ่อแม่เองทำยังทำได้ คนอื่นจะยิ่งโหดร้ายแค่ไหน ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยและไม่ไว้วางใจคนอื่น

ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเยาวชน ซึ่งการเติบโตของเยาวชนทั้งทางร่างกายและจิตใจจำเป็นต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิด เอาใจใส่ มีเวลาให้แก่วางใจ ร่วมทำกิจกรรมด้วยกันเป็นครั้งคราว ให้คำปรึกษาแนะแนวทางแก่เยาวชน บิดามารดามีเวลาอบรมเลี้ยงดู แสดงให้รู้ว่ารักและเอาใจใส่ พี่น้องร่วมแบ่งปันทุกข์สุขให้คำปรึกษาและห่วงใยกัน เยาวชนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี ไม่จำเป็นต้องเป็นครอบครัวใหญ่ หรือมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก แต่อยู่ที่คุณภาพของความสัมพันธ์ในครอบครัวที่สมาชิกแต่ละคนมีให้แกกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

สนธิ สมัครการ และคณะ (2530) ได้ศึกษาพฤติกรรมและเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย พบว่า สาเหตุและเหตุจูงใจในการเสพติดที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ คือ ความอ่อนแอ อ่อนไหว ทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของผู้ติดยาประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ราบรื่น เหตุจูงใจสำคัญที่ทำให้เริ่มเสพยา ได้แก่ ความอยากรลอง (เพศชาย) เพื่อนชักชวน และความกังวลใจในปัญหาของการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว (เพศหญิง)

พจน์ พรหมจิตต์ (2544) ได้ศึกษาบริบทของครอบครัวในการป้องกันการเสพเมทแอมเฟตามีน กรณีศึกษากลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดหนึ่ง ในภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นในครอบครัวมีส่วนผลักดันให้นักเรียนมัธยมศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพเมทแอมเฟตามีน แต่การรู้จักประสานความรักความเข้าใจ และลดความขัดแย้งภายในครอบครัว การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่ของแต่ละคน รวมทั้งการจัดการให้เกิดบรรยากาศแห่งการมีส่วนร่วมและสงบสุขมีส่วนช่วยป้องกันการเสพเมทแอมเฟตามีนในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา

ทรงศักดิ์ หิรัญเกิด (2544) ศึกษาปัญหาการเสพลิงเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตเมืองพล จังหวัดขอนแก่น พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อายุ 13-15 ปี มีการเสพกาว และอายุ 16-

18 ปี เสพยาบ้า นักเรียนเหล่านี้อยู่ในครอบครัวที่แตกแยก พ่อแม่ทิ้งลูกไว้ต่างจังหวัดเพื่อไปหางานทำในกรุงเทพฯ

ศักดินา บุญเปี่ยม (2548) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะของผู้ติดยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) ในระหว่างกระบวนการบำบัดตามแนวจิตบำบัดในระบบบังคับแบบผู้ป่วยใน โดยศึกษาผู้ป่วยที่ติดยาบ้าที่เข้ารับการบำบัดรักษาอยู่ในระยะแรก และระยะหลังของการบำบัดรักษาตามรูปแบบการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพเข้มข้นทางสายใหม่ จำนวน 318 คน พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวซึ่งอยู่ภายใต้องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของครอบครัวของรูปแบบการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพเข้มข้นทางสายใหม่มีอิทธิพลต่อจิตลักษณะของผู้ป่วยที่ติดยาบ้า

จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความสามารถที่จะคาดการณ์ไกล และเห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนการปฏิบัติเพื่อรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ความสามารถที่จะละเว้นการกระทำพฤติกรรมบางชนิดหรือความสามารถที่จะเริ่มกระทำที่ต้องใช้ความอดทนหรือเสียสละและทำพฤติกรรมได้อย่างมีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมเป็นเวลานาน พอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. 2539)

เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2528) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ลักษณะนิสัยที่อดได้ รอได้ รู้จักหักห้ามใจตนเอง เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่ หรือมีคุณค่ามากกว่า

ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

พรทิพย์ เชนจริยานนท์ (2542: 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต โดยอ้างจากบุคคลหลายคน เช่น ไรท์ กล่าวว่า ความสัมพันธ์ลักษณะมุ่งอนาคตว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง จะเป็นผู้ที่มีความสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม กับกาลเทศะไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย และเป็นผู้มีจริยธรรมสูงหรือโคเลเบิร์ก มิซเชล และไรท์ กล่าวว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่างๆของตนได้ ฉะนั้นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือ ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจัดเป็นผู้มีจริยธรรมสูงด้วย

ปภาวดี แฉ่งศิริ (2527) ให้ความหมายของการควบคุมตนว่า กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใดหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดเป้าหมายกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง

นงนุช โรจนเลิศ (2540) ให้ความหมายของการควบคุมตนว่า เป็นความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางชนิดหรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่บุคคลมุ่งหวังไว้ แม้เมื่อบุคคลนั้นเผชิญกับปัญหา อุปสรรค หรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในใจ

วงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ได้ให้ความหมายว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน หมายถึง การเพิ่มความตระหนักในความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน และต่อประเทศและสากล นอกจากนี้ยังต้องรู้จักบังคับควบคุมตนเองให้ทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งงามที่วางไว้สำหรับอนาคตให้ได้

ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนนั้นสามารถอธิบายพฤติกรรมดังกล่าวได้จาก ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้คิด (Cognitive Development Stage Theories) ของฌอง ปิแยเจต์ (Jean Piaget) สำหรับทฤษฎีนี้มีข้อสมมติฐานที่ว่าบุคลิกภาพของบุคคลวิวัฒนาการมาจากการทำงานทั้งในด้านสมองและอารมณ์ กระบวนการทางสมองช่วยให้เกิดทิศทางการความคิด

ดังนั้น ลักษณะมุ่งอนาคตหมายถึง ความสามารถที่จะคาดการณ์ไกล การเพิ่มความตระหนักในความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อตนเองสามารถวางแผนการปฏิบัติเพื่อรับผลดี การควบคุมตน หมายถึง ลักษณะนิสัยที่อดได้ รอได้ รู้จักหักห้ามใจตนเอง รู้จักบังคับควบคุมตนเองให้ทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งงามตามที่ต้องการ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ประนอม กระจ่ายศรี (2547) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมด้านยาเสพติดของวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความเชื่ออำนาจภายในตนแตกต่างกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดระหว่างกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมด้านยาเสพติดกับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของวัยรุ่นที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ เพศ ระดับเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมด้านยาเสพติด-กลุ่มสัมพันธ์ กับลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนที่มีต่อเจตคติเกี่ยวกับ

ยาเสพติดของวัยรุ่น และเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมด้านยาเสพติด-กลุ่มสัมพันธ์กับความเชื่ออำนาจภายในตนที่มีต่อเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของวัยรุ่น เก็บตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปี 2546 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสันติพิทยาคม จำนวน 66 คน โดยใช้แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน ชุดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมด้านยาเสพติดมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติดสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมด้านยาเสพติดเพศชายมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพศชาย กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมด้านยาเสพติดเพศหญิงมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติดสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพศหญิง กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมด้านยาเสพติดที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมด้านยาเสพติดกับลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนที่มีต่อเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมด้านยาเสพติดกับความเชื่ออำนาจภายในตนที่มีต่อเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด

พรรษา พุ่มร่ำพา (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการบำบัดของวัยรุ่นที่เข้ารับการรักษานในคลินิกยาเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคมของวัยรุ่นที่เข้ารับการรักษายาเสพติด เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตกับพฤติกรรมการบำบัดและผลการบำบัดของวัยรุ่นที่เข้ารับการรักษายาเสพติด เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการบำบัดและผลการบำบัดของวัยรุ่นที่เข้ารับการรักษายาเสพติด และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการบำบัดระหว่างการกินยาและการเข้ากลุ่มฟื้นฟูกับผลการบำบัดของวัยรุ่นที่เข้ารับการรักษายาเสพติด โดยเก็บตัวอย่างในกลุ่มวัยรุ่นที่เข้ารับการรักษานในคลินิกยาเสพติด จำนวน 50 คน จากการเลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบประเมินพฤติกรรมบำบัดและผลการบำบัด พบว่าวัยรุ่นที่เข้ารับการบำบัดมีลักษณะมุ่งอนาคตและการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง โดยพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบำบัดและผลการบำบัด สำหรับการสนับสนุนทางสังคมพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบำบัด แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการบำบัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัทมาพร นพรัตน์ (2551) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี โดยได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 624 คน พบว่า การตระหนักรู้ตนเอง การคล้อย

ตาม การมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนและครอบครัว และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเป็นพื้นฐานในการมีพฤติกรรมป้องกันสารเสพติด ได้แก่ ความรู้ในการหลีกเลี่ยงสารเสพติด เจตคติต่อการป้องกันสารเสพติด และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติด

ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ความหมายของความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ

นักจิตวิทยามีความเห็นว่าคุณลักษณะระดับของความต้องการการกระตุ้นเร้าแตกต่างกัน ซัคเกอร์แมน (Zuckerman. 1979, 1994 citing in Ripa et al., 2001: 1372) โดยได้กำหนดศัพท์ของคำว่า “การแสวงหาความรู้สึกตื่นเต้น” (Sensation Seeking) และให้ความหมายว่าเป็นการแสวงหาความรู้สึกตื่นเต้นจากประสบการณ์ที่แปลกใหม่ สลับซับซ้อน หรือลึกลับ หรือในสถานการณ์ที่วิกฤติหรือตึงเครียดต่างๆ เช่น การแสวงหาความหวาดเสียวผจญภัย การแสวงหาความตื่นเต้นจากการกระทำที่ละเมิดกฎระเบียบ หรือข้อห้าม การแสวงหาความสนุกตื่นเต้น

ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจเป็นคุณลักษณะทางบุคลิกภาพแบบหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมีพฤติกรรมแสดงออกที่เกิดจากผลของสิ่งเร้าที่มีต่อร่างกายและจิตใจ จากคุณลักษณะบุคลิกภาพรูปแบบนี้จึงมีผู้ให้คำจำกัดความของความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจไว้หลายท่าน (ศรีสงาศค์ แยมศิริ. 2546) ดังต่อไปนี้

ซัคเกอร์แมน (Zuckerman. 2512) ให้ความหมายว่า ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ เป็นลักษณะของความต้องการความแตกต่าง ความแปลกใหม่ ประสบการณ์ความรู้สึกที่น่าตื่นเต้น และการแสดงออกในกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเลื่องชื่อทั้งต่อตัวเองและสังคม

โดยคำจำกัดความของ “Sensation” หมายถึง ผลจากการได้รับสิ่งกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เป็นความรู้สึกที่แปลกใหม่ น่าตื่นเต้นที่ต่างจากระดับของเกณฑ์ปกติ ได้แก่ การลองเสพสิ่งเสพติด การทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย เช่น การกระโดดร่ม การดำน้ำลึก การขับรถแข่ง นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีรสนิยมในความแปลกใหม่ของงานศิลปะ ดนตรี การแต่งตัว ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะขึ้นกับประสาทในการรับสัมผัส และสิ่งเร้าที่เป็นตัวกระตุ้นและผลักดันให้เกิดขึ้น ส่วนคำว่า “Seeking” หมายถึง ลักษณะที่ถูกแสดงออกมาโดยการค้นหา แม้ว่าจะมีข้อจำกัดตามรูปแบบของสิ่งแวดล้อมและสังคมก็ตาม เช่น ในเด็กเล็กๆ มักชอบค้นหาความตื่นเต้นจากการเล่นเกมใหม่ๆ ทั้งที่บางครั้งค่อนข้างจะเสี่ยงอันตราย

พฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดเนื่องมาจาก ผลของการมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจในระดับสูงนั้นมีพื้นฐานอยู่บนผลลัพธ์ของสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นร่างกายและสร้างความตื่นเต้นแปลกใหม่ ทำ

ทายให้กับจิตใจ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเหล่านี้ อาจอยู่นอกขอบเขตของกฎหมาย เช่น การขับรถแข่งบนถนนสาธารณะ การเมาสุราขณะขับรถ การขโมยทรัพย์สิน และการทำร้ายร่างกายผู้อื่น เป็นต้น

เพคเฟอเบรียม (Pfefferbaum) และวูด (Wood. 2537) กล่าวว่า ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจนั้น ประกอบไปด้วย พฤติกรรมที่ชอบเสี่ยงอันตราย ขาดการไตร่ตรองและยังคิด โดยมีเหตุผลสำคัญของการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวเพียงเพื่อความสุข ตื่นเต้น เร้าใจ

ไอกรา (Igra) และ เออร์วิน (Irwin. 2539) กล่าวว่า พฤติกรรมที่ชอบการเสี่ยงอันตรายเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ โดยมีสาเหตุเกิดจากความพึงพอใจในความไม่แน่นอนของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งอาจมีความรุนแรงและอาจเป็นอันตรายต่อร่างกายและสังคมได้ โดยการทำกิจกรรม หรือเล่นกีฬาที่อาจเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายได้ เช่น การเล่นรถไฟเหาะตีลังกา การเสพลิงเสพติดเกินขนาด การมีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกัน เป็นต้น

อาร์เน็ตต์ (Arnett. 2535) ซึ่งเป็นนักวิจัยเกี่ยวกับความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจได้ให้คำจำกัดความของบุคคลซึ่งมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจอยู่ในระดับสูงว่าเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพชนิดที่ (Type T positive personality) โดยบุคลิกภาพดังกล่าวจะมีการรวมกันของคุณลักษณะบุคลิกภาพแบบเปิดเผย มีความคิดสร้างสรรค์ และแปลกใหม่ มีความต้องการเพื่อให้ได้มาซึ่งความตื่นเต้นและท้าทาย

แพตตัน (Patton. 2537) กล่าวว่าความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจหมายถึง แรงจูงใจหรือความต้องการในการสัมผัสที่มีความหลากหลายโดยมีความเสี่ยงเพื่อประสบการณ์ที่แปลกใหม่

เอดมอนสตัน (Edmonston. 2537) ให้ความหมายของความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจว่าเป็นการแสดงออกที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลทางด้านพฤติกรรมที่มีความชื่นชอบในการค้นหาประสบการณ์ที่มีความหลากหลาย แปลกใหม่ และสลับซับซ้อน

โดยสรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจเป็นคุณลักษณะของบุคลิกภาพที่เกิดจากการได้รับสิ่งเร้ามากระตุ้นร่างกายและจิตใจให้มีพฤติกรรมแสดงออกที่ชื่นชอบความแปลกใหม่ ความท้าทาย และประสบการณ์ที่แตกต่างจากปกติ

งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

กุลวดี อักษรทับ (2544) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาเกณฑ์ปกติของมาตรวัดความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับนักเรียนอายุ 12-18 ปี ที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มนักเรียนพบว่า ปัจจัยด้านเพศมีส่วนในความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ ในส่วนของประธาน รัชต์จำรูญ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับ

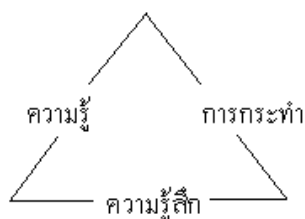
การติดสารเมทแอมเฟตามีนของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มตัวอย่าง 196 คน พบว่า ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจในระดับสูงมีความสัมพันธ์กับการติดสารเมทแอมเฟตามีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธัญชนก จิงา (2546) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ป่วยในโรคจิตเภท ณ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา โดยทำการศึกษาในกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ป่วยในโรคจิตเภทจำนวน 220 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความรู้มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติ และความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เจตคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ และระดับการติดสารนิโคตินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ มีความสัมพันธ์ทางลบกับอายุของผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้วิจัยได้พบว่าความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ กับระยะเวลาการป่วยทางจิตเป็นปัจจัยทำนายต่อความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ กับระยะเวลาการสูบบุหรี่เป็นปัจจัยทำนายต่อเจตคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระยะเวลาที่ใช้สารเสพติดอื่น, เจตคติเกี่ยวกับบุหรี่ และความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ เป็นปัจจัยทำนายต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จิตลักษณะตามสถานการณ์กับการใช้สารเสพติด

เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

เจตคติ (Attitude) มาจากคำว่า “Aptus” ในภาษาละตินซึ่งตรงกับคำว่าความเหมาะสม ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลไปทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งเราไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง แต่เราสามารถเข้าใจได้ โดยดูจากพฤติกรรมของบุคคลว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างไร และ คาร์ล สุนทรเสถียร (2538: 4) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นระบบที่มีลักษณะมั่นคงอันหนึ่งซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบทางด้านการรู้ (Cognitive Component) อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่างๆ รู้ในทางที่ดีหรือไม่ดี ทางบวกหรือทางลบก่อให้เกิดเจตคติขึ้น 2) องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้นั้นๆ เมื่อเรารู้สึกสิ่งใดแล้วจะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางดีหรือไม่ดี ถ้าเรารู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางไม่ดีเราก็จะไม่ชอบหรือไม่พอใจสิ่งนั้น 3) องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ (Action Tendency Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือพร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือในทางทำลาย ขัดขวาง ต่อสู้ เป็นต้น

ภาพประกอบ 3 รูปสามเหลี่ยมแสดงองค์ประกอบเจตคติ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2532) กล่าวถึง ทฤษฎีเจตคติ แบ่งออกเป็น 3 ทฤษฎีใหญ่ กล่าวคือ

1. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขและการให้แรงเสริม (Conditioning and Reinforcement Theories) เป็นทฤษฎีเจตคติที่ใช้หลักการเรียนรู้ที่มีเงื่อนไขและแรงเสริมกำลัง คือจะให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีเจตคติต่อสิ่งใดก็นำสิ่งนั้นมาเป็นเงื่อนไขหรือนำไปเกี่ยวโยง กับอีกสิ่งหนึ่งที่ชอบ

2. ทฤษฎีเครื่องล่อใจ (Incentive Theories) สิ่งจูงใจต่างๆจะทำให้คนเรามีเจตคติต่อสิ่งนั้นๆในทางใดทางหนึ่ง คนเราจะมีเจตคติต่อสิ่งต่างๆในทางที่ดีต่อสิ่งที่มีประโยชน์หรือสิ่งที่ทำให้เราเกิดความพอใจ คนเราจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดเราต้องเชื่อแล้วว่าสิ่งนั้นจะมีประโยชน์หรือสร้างความพอใจแก่เรา เจตคติส่วนใหญ่จะเกิดจากแรงจูงใจพื้นฐาน หน้าที่เจตคติแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) เจตคติเป็นเครื่องมือทำให้เราไปถึงจุดมุ่งหมายและช่วยในการปรับตัว 2) เจตคติช่วยป้องกันตัวเราเองได้ คือ เราเชื่อในบางสิ่งบางอย่างแบบปิดเป็นซึ่งทำให้เราสบายใจขึ้น เพื่อเป็นการรักษาภาพพจน์ของตนเอง ทำให้เรามองเห็นภาพพจน์ในทางที่ดีของเรา 3) เจตคติช่วยให้เราได้แสดงออกทางด้านพฤติกรรมต่างๆ เรามีความคิดอย่างไร เรามีค่านิยมอย่างไร เราก็จะพยายามที่จะมีเจตคติต่อสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับความคิดหรือค่านิยมของเราด้วย 4) เจตคติช่วยทำหน้าที่ให้เกิดความรู้ ต้องสามารถคาดคะเนได้ว่าสิ่งแวดล้อมต่างๆเหล่านั้นจะเป็นอย่างไร สามารถคิดและแก้ปัญหาเล็กๆน้อยๆได้

3. ทฤษฎีการสอดคล้องของการรู้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการคิดหรือการรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้เกิดความรู้หลายๆด้าน หรือมีส่วนประกอบของการรู้ ถ้าเรารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีมากกว่าในทางที่ไม่ดีก็จะเป็นการสอดคล้องของการรู้ขึ้น ทำให้เราเกิดเจตคติที่ดีในสิ่งนั้น

ดังนั้น เจตคติจึงเป็นการประมวลความรู้และความรู้สึกต่อสิ่งของ ผู้คน การกระทำ หรือสถานการณ์ต่างๆ ส่งผลให้เกิดแนวโน้มต่อพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เจตคติเป็นการแสดงออก

ทางด้านบวกและลบต่อสิ่งต่างๆ เมื่อแต่ละบุคคลมีเจตคติต่อสิ่งต่างๆไม่เหมือนกัน ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นๆแตกต่างกันด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับเจตคติกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ประครองศรี แซ่เต็ง (2531) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสกลนครโดยได้ทำการศึกษาในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 902 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 495 คน และเป็นนักเรียนหญิงจำนวน 407 คน พบว่า การใช้ยาเสพติดของนักเรียน เพศชาย การใช้ยาเสพติดของเพื่อนสนิท มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสกลนครโดยนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติดจะมีเจตคติที่ดีต่อสารเสพติดมากกว่านักเรียนที่ไม่เคยใช้สารเสพติด

วีรวรรณ สุทธิโกลาส (2536) ศึกษาเรื่องตัวแปรเกี่ยวกับการต้านทานยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าเจตคติต่อสารเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสารเสพติดและภาคภูมิใจในตนเองสามารถทำนายการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนในกลุ่มได้

ชุติมา พัฒราช (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการใช้ยาเสพติด และหาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 481 คน โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลที่ได้คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางบ้าน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับพี่น้องและเครือญาติ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูอาจารย์มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลทางบวกต่อเจตคติต่อการใช้ยาเสพติดโดยรวม คือ แสดงออกในลักษณะความรู้สึกเห็นว่าการใช้สารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี และปัจจัยการรับรู้เกี่ยวกับสารเสพติดส่งผลทางลบต่อเจตคติต่อการใช้สารเสพติดคือแสดงออกในลักษณะความรู้สึกไม่เห็นโทษของการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด

การรับรู้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคของโรนัล โรเจอร์ (Ronald Rogers. 1975) ซึ่งเริ่มต้นจากการนำการกระตุ้นด้วยความกลัวมาใช้ โดยเน้นความสำคัญร่วมกันระหว่างแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และทฤษฎีความคาดหวังในความสามารถของตนเอง นั่นคือการรวมเอาปัจจัยที่ทำให้เกิดการรับรู้ในภาพรวมของบุคคล ซึ่งการรับรู้จะเป็นตัวเชื่อมโยงที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรม โดยเชื่อว่าการที่บุคคลจะปฏิบัติสิ่งใดก็ตามขึ้นอยู่กับความเชื่อของบุคคลว่า เขามีความสามารถในการปฏิบัติสิ่งนั้นหรือไม่ แรงจูงใจในการป้องกันตนเองจากโรคหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม คือการที่แต่ละบุคคลมีความรู้ที่จะจูงใจให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้องมิได้เกิดจากอารมณ์กลัว แต่จะต้องให้สามารถทำให้บุคคลมีความตั้งใจและยอมรับที่จะปฏิบัติตามเพื่อได้รับผลดีจากการปฏิบัตินั้น

บุคคลหนึ่งเมื่อได้รับรู้ถึงความรุนแรงของโรคจากการมีพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ โดยได้รับการชี้แจงว่าถ้ากระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมบางอย่างจะทำให้บุคคลได้รับผลร้ายแรง โดยใช้สื่อเป็นสิ่งสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสารที่คุกคามต่อสุขภาพ ลักษณะข้อความที่ปรากฏ เช่น มีอันตรายถึงชีวิต หรือบรรยายว่าไม่ทำให้เกิดอันตรายรุนแรง เช่น เกิดอาการไม่สบายตัว โดยทั่วไป ข้อมูลที่ทำให้กลัวสูงจะส่งผลให้บุคคลเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมได้มากกว่าข้อมูลที่ทำให้กลัวเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ทำให้เกิดความกลัวสูง อาจไม่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยตรง แต่ถ้าหากใช้การกระตุ้นหรือปลุกเร้าร่วมกับการชี้แจง อาจส่งผลให้ข้อมูลนั้นมีลักษณะเด่นชัดขึ้น กระบวนการประเมินความรู้เกี่ยวกับข้อมูลจะเกิดขึ้น และทำให้บุคคลรับรู้ถึงความรุนแรง การใช้สื่อกระตุ้นให้บุคคลรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมจะดีกว่าการใช้การกระตุ้นโดยปกติและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมได้ (สุธีรา เมืองนาโพธิ์. 2542)

ดังนั้น การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดจึงประกอบด้วยความรู้ถึงผลเสียหรือโทษของการใช้สารเสพติดที่มีต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพรวมถึงความรู้สึกลงใจของตนเองที่มีต่อโทษของการใช้สารเสพติด การได้รับผลกระทบการสังคม สุขภาพ และโทษทางด้านกฎหมายจากการเสพสารเสพติดสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคลได้

งานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด

สุธี ธิติมหา (2542) ทำการศึกษารายงานวิจัยเรื่อง สถานการณ์ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สถานศึกษาจังหวัดลำพูนปี พ.ศ.2542 โดยมีการศึกษาในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาองค์การศึกษาเทศบาล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการ

อาชีวศึกษาจังหวัด ทุกแห่งในจังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2542 จำนวน 900 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาจังหวัดลำพูน มีความรู้เรื่องยาเสพติดและการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการติดยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการรับรู้ความรุนแรงในการติดยาเสพติด ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการใช้ยาเสพติด ทักษะการปฏิเสธและเจรจาต่อรองต่อคำชักชวนของเพื่อนในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อยาเสพติดและพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับสูง สถานการณ์และแนวโน้มยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาจังหวัดลำพูน ถึงแม้ส่วนใหญ่จะมีความรู้ การรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ทักษะการปฏิเสธอยู่ในระดับสูง แต่ก็ยังมีการใช้ยาบ้าอยู่ถึงร้อยละ 10.1 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาพฤติกรรม การเสพติดเป็นแบบทดลองหรือแบบครั้งคราว

ประภาศรี ทรัพย์ธนบุรี (2546) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยได้ทำการศึกษาเชิงสำรวจ ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 812 คน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด การรับรู้ความรุนแรงของการเสพติด การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเสพติด ความคาดหวังในความสามารถของตนเองต่อการมีพฤติกรรมป้องกันการเสพติด ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการมีพฤติกรรมป้องกันการเสพติด อิทธิพลจากเพื่อน และสัมพันธภาพในครอบครัวต่างก็มีพฤติกรรมป้องกันการเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเพศชาย สัญชาติไทย อายุระหว่าง 18-24 ปี และเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 18-24 ปี จำนวน 405 คน โดยใช้ตารางยามานะ (Yamané, 1967) ในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ในการสุ่มตัวอย่างจากสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทางของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. สุ่มสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทางจำนวน 16 แห่งจากจำนวน 169 แห่งทั่วจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)
2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง โดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ต้องตอบด้วยตนเอง (Self-administered questionnaire) เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นความลับไม่สามารถระบุถึงชื่อของผู้ตอบแบบสอบถามได้ แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือวัดประเภทมาตราประเมินรวมค่า (Summated rating scale) จำนวน 8 ฉบับ และแบบสอบถามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง

แบบสอบถามสำหรับชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย เกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลและภูมิหลังบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตอบข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ มีทั้งหมด 7 ข้อ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ บุคคลที่อยู่อาศัยร่วมกัน สถานภาพการทำงาน และสถานภาพของครอบครัว

ตัวอย่าง: ข้อมูลลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมายกากบาท (X) หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุดและเติมรายละเอียดลงในช่องว่าง

1. ฉันมีอายุ.....ปี
2. ฉันจบการศึกษา
 1. ☐ ประถมศึกษา 2. ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น 3. ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.
 4. ☐ ปวส./ ปวท./ อนุปริญญา 5. ☐ปริญญาตรีหรือสูงกว่า 6. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. รายได้ต่อเดือนของฉัน
 1. ☐ น้อยกว่า 2,500 บาท 2. ☐ 2,501-5,000 บาท 3. ☐ 5,001-7,500 บาท
 4. ☐ 7,501-10,000 บาท 5. ☐ มากกว่า 10,000 บาท
4. ฉันอาศัยอยู่กับใคร
 1. ☐ อยู่คนเดียว 2. ☐ อยู่กับเพื่อน 3. ☐ อยู่กับแฟน
 4. ☐ อยู่กับบิดามารดา 5. ☐ อยู่กับญาติพี่น้อง 6. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. สถานภาพการทำงานของฉัน
 1. ☐ กำลังศึกษา 2. ☐ กำลังศึกษาและทำงาน
 3. ☐ กำลังทำงาน 4. ☐ ไม่ศึกษาและไม่ทำงาน
6. สถานภาพของครอบครัวของฉัน
 1. ☐ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน 2. ☐ บิดามารดาแยกทางกัน
 3. ☐ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต 4. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ฉันเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย
 1. ☐ ใช่
 2. ☐ ไม่ใช่

ตอนที่ 2 แบบวัดตัวแปรจิตลักษณะสถานการณ์ ซึ่งประกอบด้วย

แบบวัดการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบวัดจากอนุภาพ ทองอยู่ (2547) และ นิภาวรรณ หมีทอง (2551) มาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับแบบวัดที่ผู้วิจัยได้คิดค้นขึ้นเองเพื่อให้เข้ากับกลุ่มเยาวชนชายที่สัมพันธ์กับชาย มี

ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อโดยเป็นแบบมาตราประเมินค่า 3 ระดับคือ จริง ไม่แน่ใจ และไม่จริง ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 30 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง
1.	ฉันรู้ว่าบิดามารดาแอบใช้สารเสพติด			
2.	ฉันรู้ว่าบิดามารดาไม่ว่าอะไรหากฉันจะใช้สารเสพติด			
3.	ฉันรู้ว่าบิดามารดาขายสารเสพติด			

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 3

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน ระดับคะแนน 2

ไม่จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 1

กรณีข้อความทางลบ

จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน ระดับคะแนน 2

ไม่จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 3

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 10-30 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมาก และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อย โดยแบบวัดการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดนี้ มีค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .891

แบบวัดการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบวัดการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของ อนุภาพ ทองอยู่ (2547) พวงเพชร บุญยธรรมมา (2547) สุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549) และ นิภาวรรณ หมีทอง (2551) ซึ่งภายหลังได้มาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการวิจัยในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีข้อ

คำถามจำนวน 10 ข้อซึ่งเป็นแบบมาตราประเมินค่า 3 ระดับคือ จริง ไม่แน่ใจ และไม่จริง ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 30 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง
1.	หากมีโอกาสได้เข้าไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีการใช้สารเสพติด ฉันคิดว่าน่าจะลองใช้บ้าง			
2.	ฉันทำตามเพื่อนเมื่อเพื่อนชวนให้ทดลองใช้สารเสพติด			
3.	เพื่อนสนิทของฉันใช้สารเสพติด			

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 3

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน ระดับคะแนน 2

ไม่จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 1

กรณีข้อความทางลบ

จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน ระดับคะแนน 2

ไม่จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 3

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 10-30 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมาก และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อย โดยแบบวัดการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดนี้ มีค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .950

แบบวัดการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบวัดจากปราวณี จ้อยรอด (2552) และผู้วิจัยได้มาปรับปรุงด้วยตนเองเพื่อให้เข้ากับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อเป็นแบบมาตราประเมินค่า 3 ระดับคือ จริง ไม่แน่ใจ และไม่จริง ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 30 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง
1.	หากฉันออนไลน์ที่ฉันพบทางอินเทอร์เน็ตฉันให้ใช้สารเสพติดฉันก็พร้อมจะทำตาม			
2.	ฉันรู้ว่าสารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี แต่ฉันก็อยากจะลองเพราะเห็นในภาพยนตร์บ่อยๆ			
3.	ฉันต้องการใช้สารเสพติดเพื่อจะอวดใครบางคนทางอินเทอร์เน็ต			

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 3

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน ระดับคะแนน 2

ไม่จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 1

กรณีข้อความทางลบ

จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน ระดับคะแนน 2

ไม่จริง ให้คะแนน ระดับคะแนน 3

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 10-30 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมาก และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อย โดยแบบวัดการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติดนี้ มีค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .929

แบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว ของพวงเพชร บุญยธรรมมา (2547) และ บัทยาพร นพรัตน์ (2551) และได้ปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้เข้ากับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย โดยแบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัวของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว

	ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่ จริง	ไม่ แน่ใจ	จริง	จริง ที่สุด
1.	เมื่อมีปัญหาในครอบครัว บุคคลในครอบครัวของฉันจะปรึกษาหารือกันด้วยการใช้เหตุผลเป็นหลัก					
2.	สมาชิกในครอบครัวของฉันมีความห่วงใยซึ่งกันและกัน					
3.	สมาชิกในครอบครัวของฉันมีความเกรงใจซึ่งกันและกัน					

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว ดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 5

จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 4

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนระดับคะแนน 3

ไม่จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 2

ไม่จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 1

กรณีข้อความทางลบ

จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 1

จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 2

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนระดับคะแนน 3

ไม่จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 4

ไม่จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 5

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 10-50 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับความสัมพันธ์ในครอบครัว เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีความสัมพันธ์ในครอบครัวมาก และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย โดยแบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัวนี้ มีค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .952

ตอนที่ 3 แบบวัดจิตลักษณะเดิม ซึ่งประกอบด้วย

แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนของสุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549) ปัทมาพร นพรัตน์ (2551) และพิชามญญ์ โตโถมงาม (2552) ซึ่งดัดแปลงมาจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) และผู้วิจัยนำมา

ปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา โดยแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง

	ข้อความ	ไม่จริงที่สุด	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง	จริงที่สุด
1.	ฉันอดไม่ได้ที่จะใช้สารเสพติดกับเพื่อนๆ					
2.	ฉันไม่เคยคิดถึงอนาคตข้างหน้า					
3.	ฉันคิดว่าการไม่ยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดจะทำให้มีอนาคตที่สดใส					

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

- จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 5
 จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 4
 ไม่แน่ใจ ให้คะแนนระดับคะแนน 3
 ไม่จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 2
 ไม่จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 1

กรณีข้อความทางลบ

- จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 1
 จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 2
 ไม่แน่ใจ ให้คะแนนระดับคะแนน 3
 ไม่จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 4
 ไม่จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 5

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 10-50 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูง และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุม

ตนต่ำ โดยแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนนี้ มีค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .981

แบบวัดลักษณะความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบวัดความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจของกุลวดี อักษรทับ (2544) และ สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์ (2548) ซึ่งนำมาดัดแปลงจาก Sensation Seeking Scale โดยซัคเกอร์แมน (Zuckerman, 1969) มาปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา โดยแบบวัดความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ

	ข้อความ	ไม่จริงที่สุด	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง	จริงที่สุด
1.	ฉันคิดว่าการได้แต่งงานกับชาวต่างชาติน่าสนใจดี					
2.	เวลาที่ฉันฟังเพลง ฉันชอบฟังเพลงเสียงดัง					
3.	ฉันชอบลองไปในเส้นทางหรือสถานที่ที่ไม่เคยไป ถึงแม้ว่าอาจจะหลงทางก็ตาม					

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดลักษณะความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ ดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 5

จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 4

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนระดับคะแนน 3

ไม่จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 2

ไม่จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 1

กรณีข้อความทางลบ

จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 1

จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 2

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนระดับคะแนน 3

ไม่จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 4

ไม่จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 5

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 10-50 คะแนน
ความหมายคะแนน สำหรับลักษณะความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับ
ชายที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง และเยาวชนชายที่
มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ
โดยแบบวัดลักษณะการแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจนี้ มีค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ
.968

ตอนที่ 4 แบบวัดจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งประกอบด้วย

แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่าง
แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของพวงเพชร บุญธรรมมา (2547) สุภาณี พันธุ์ประพันธ์
(2549) และ นิภาวรรณ หมีทอง (2551) มาปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้สอดคล้องกับ
นิยามเชิงปฏิบัติการ และกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา โดยแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้
สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตร
ประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50
คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่ จริง	ไม่ แน่ใจ	จริง	จริง ที่สุด
1.	การเสพยาโรนินทำให้ชีวิตตกต่ำและเป็นที่ยรังเกียจของคน ทั่วไป					
2.	การเสพยาบ้านำไปสู่การกระทำผิดหลายประการ					
3.	สารเสพติดทุกชนิดทำให้ร่างกายทรุดโทรมและจิตใจ หม่นหมอง					

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

- จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 5
จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 4
ไม่แน่ใจ ให้คะแนนระดับคะแนน 3

ไม่จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 2

ไม่จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 1

กรณีข้อความทางลบ

จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 1

จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 2

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนระดับคะแนน 3

ไม่จริง ให้คะแนนระดับคะแนน 4

ไม่จริงที่สุด ให้คะแนนระดับคะแนน 5

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 10-50 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับลักษณะเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดสูง และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดต่ำ โดยแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดนี้ มีค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .982

แบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างแบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดของประภาศรี ทรัพย์ธนบุรณ์ (2546) ชุตติมา พัฒราช (2546) และ สุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549) มาปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้เข้ากับกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย โดยแบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในการวิจัยนี้มีจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ไม่แน่ใจ ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10 กับ 50 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่ จริง	ไม่ แน่ใจ	จริง	จริง ที่สุด
1.	สารเสพติดมีพิษต่อร่างกาย ทำให้เกิดโรคต่างๆได้ง่าย					
2.	สารเสพติดทำให้เกิดโรคความจำเสื่อม					
3.	สารเสพติดเป็นสารที่สกัดจากธรรมชาติ ไม่มีผลเสียต่อร่างกาย					

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด ดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

จริงที่สุด	ให้คะแนนระดับคะแนน 5
จริง	ให้คะแนนระดับคะแนน 4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนระดับคะแนน 3
ไม่จริง	ให้คะแนนระดับคะแนน 2
ไม่จริงที่สุด	ให้คะแนนระดับคะแนน 1

กรณีข้อความทางลบ

จริงที่สุด	ให้คะแนนระดับคะแนน 1
จริง	ให้คะแนนระดับคะแนน 2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนระดับคะแนน 3
ไม่จริง	ให้คะแนนระดับคะแนน 4
ไม่จริงที่สุด	ให้คะแนนระดับคะแนน 5

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 10-50 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดสูง และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดต่ำ โดยแบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดนี้ มีความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .984

ตอนที่ 5 แบบวัดพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแบบสอบถามของ สมชัย ชื่นตา (2528) กัตติกา พงษ์ศิริ (2536) และ นิภาวรรณ หมีทอง (2551) และนำมาปรับปรุงข้อคำถามและเนื้อหาด้วยตนเองให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการใช้สารเสพติด ชนิดของสารเสพติดที่ใช้ และความถี่ในการใช้สารเสพติด ซึ่งเป็นแบบสอบถามเลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ฉันเคยใช้หรือใช้สารเสพติดเหล่านี้บ่อยเพียงใด (ตอบตามชนิดของสารเสพติดและความถี่ในการเสพ โดยใส่เครื่องหมายกากบาท (X) ในช่องสี่เหลี่ยม

ชนิด/ ความถี่	ฉันไม่เคยใช้ สารเสพติดนี้	น้อยกว่า เดือนละครั้ง	เดือน ละครั้ง	2-3 ครั้ง ต่อเดือน	1 ครั้งต่อ สัปดาห์	2-3 ครั้ง ต่อสัปดาห์	ทุกวัน
เฮโรอีน							
แอมเฟตามีน (ยาบ้า)							
โคเคน							
เอ็กซ์ตาซี (ยาอี)							
เคตาซีน (ยาเค)							
กัญชา							
สารระเหย (ป๊อปเปอร์)							

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยให้คะแนนแบบวัดพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ดังนี้

ทุกวัน	ให้คะแนน	ระดับคะแนน 7
2-3 ครั้งต่อสัปดาห์	ให้คะแนน	ระดับคะแนน 6
1 ครั้งต่อสัปดาห์	ให้คะแนน	ระดับคะแนน 5
2-3 ครั้งต่อเดือน	ให้คะแนน	ระดับคะแนน 4
เดือนละครั้ง	ให้คะแนน	ระดับคะแนน 3
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	ให้คะแนน	ระดับคะแนน 2
ไม่เคยใช้สารเสพติดนี้	ให้คะแนน	ระดับคะแนน 1

การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง 7-49 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนรวมของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากแสดงว่ามีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดสูง และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่ได้คะแนนน้อยแสดงว่ามีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดต่ำ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ สารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การใช้สารเสพติด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแบบทดสอบตามหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยศึกษาจากแบบสอบถามและแบบทดสอบต่างๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง

4. นำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาบัตรเพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คัดเลือกข้อคำถามใช้เกณฑ์ความเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 จากนั้นจึงปรับข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจำนวน 100 คน

7. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า r มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 คุณภาพของเครื่องมือวัดในแต่ละตัวแปร

แบบสอบถาม	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ต่ำสุด-สูงสุด)	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ลักษณะสถานการณ์			
การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด	10	.40-.84	.891
การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด	10	.57-.93	.950
การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด	10	.60-.83	.929
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	10	.75-.89	.952
จิตลักษณะเดิม			

ตาราง 1 (ต่อ)

แบบสอบถาม	จำนวน ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนกราย ข้อ (ต่ำสุด- สูงสุด)	ค่า สัมประสิทธิ์ แอลฟา
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	10	.85-.96	.981
ลักษณะความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ	10	.76-.92	.968
จิตลักษณะตามสถานการณ์			
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด	10	.89-.94	.982
การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด	10	.89-.95	.984

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถาบันเทวโงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
2. ติดต่อกับทางผู้บริหารสถานบันเทวโงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง เพื่อขอความร่วมมือในการใช้สถานที่ในการเก็บข้อมูล ภายในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้
3. ติดต่อกับทีมงานเก็บข้อมูลที่เป็นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายเพื่อให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
4. จัดเตรียมแบบสอบถาม อุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล และของตอบแทนให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
5. นำแบบวัดไปดำเนินการเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถาม เก็บแบบสอบถามคืน ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ด้วยตนเองอีกครั้ง และมอบของตอบแทนให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

6. ผู้วิจัยและทีมงานได้เก็บข้อมูลจากสถานบันเทิง 9 แห่ง สถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง 5 แห่ง สโมสรสาธารณะ 2 แห่ง รวมทั้งสิ้น 16 แห่ง โดยการดำเนินการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์

6. บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ดำเนินการในขั้นวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูปและในการทดสอบสมมติฐาน

2. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วทำการบันทึกข้อมูล

3. วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรต่างๆ เพื่อหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกสองทาง (Two-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1-4 และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

3. ใช้สถิติการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยทำการวิเคราะห์แบบลำดับขั้น (Hierarchical) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจำนวน 405 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน และใช้สถิติสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way Analysis of Variance) และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	แทน คะแนนต่ำสุด
Max	แทน คะแนนสูงสุด
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
df	แทน ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน ค่าอำนาจในการทำนาย
b	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนดิบ
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
SS	แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าความเบี่ยงเบน
p	แทน ค่าความน่าจะเป็น (Probability) ของสถิติที่ใช้ทดสอบ

- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 *** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง ได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง

ลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ค่ามัธยฐาน=21 ปี)		
18 ปี	67	16.5
19 ปี	83	20.5
20 ปี	48	11.9
21 ปี	66	16.3
22 ปี	80	19.8
23 ปี	38	9.4
24 ปี	23	5.7
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	15	3.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	0.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย	238	58.8
อาชีวศึกษา	61	15.1
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	88	21.7

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	66	16.3
5,001-7,500 บาท	186	45.9
7,501-10,000 บาท	126	31.1
มากกว่า 10,000 บาท	27	6.7
บุคคลที่อยู่อาศัยร่วมกัน		
อยู่คนเดียว	48	11.9
เพื่อน	98	24.2
คู่รัก	31	7.7
บิดามารดา	207	51.1
ญาติพี่น้อง	21	5.2
สถานภาพการทำงาน		
กำลังศึกษา	63	15.6
กำลังศึกษาและทำงาน	118	29.1
กำลังทำงาน	215	53.1
ไม่ศึกษาและไม่ทำงาน	9	2.2
สถานภาพของครอบครัว		
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	302	74.6
บิดามารดาแยกทางกัน	58	14.3
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	45	11.1

จากตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายทั้งหมด 405 คน มีอายุ 19 ปีมากที่สุด ร้อยละ 20.5 มีวุฒิการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด ร้อยละ 58.8 มีรายได้ระหว่าง 5,001-7,500 บาทต่อเดือนมากที่สุด ร้อยละ 45.9 พักอาศัยอยู่กับบิดามารดามากที่สุด ร้อยละ 51.1 มีงานทำมากที่สุด ร้อยละ 53.1 และบิดามารดาอยู่ด้วยกันมากที่สุด ร้อยละ 74.6

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การใช้สารเสพติด		
ใช้และเคยใช้	174	43.0
ไม่ใช้	231	57.0
เหตุผลในการใช้สารเสพติดครั้งแรก		
เพื่อนชักชวน	82	20.2
อยากลอง	59	14.6
ใช้เพื่อเข้าสังคม	29	7.2
อื่นๆ	4	1.0
สถานที่ส่วนใหญ่ที่ใช้สารเสพติด		
บ้านของตนเอง บ้านเพื่อน	76	18.8
สถานบันเทิง	21	5.2
หอพัก	31	7.7
โรงแรม	33	8.1
อื่นๆ	13	3.2
สาเหตุส่วนใหญ่ในการใช้สารเสพติด		
สนุกสนานหรืออยู่ในงานสังสรรค์	95	23.5
เศร้า เสียใจ ผิดหวัง	11	2.7
มีอารมณ์ทางเพศหรืออยู่กับคู่นอน	68	16.8
บุคคลที่ติดต่อกับสารเสพติด		
เพื่อน	73	18.0
คู่นอน	50	12.3
คนขายสารเสพติด	50	12.3
อื่นๆ	1	.2

จากตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามพฤติกรรมการใช้สารเสพติด พบว่า จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจำนวน 405 คน มีจำนวน 174 คน หรือร้อยละ 43 ที่เคยใช้หรือใช้สารเสพติดในปัจจุบัน เหตุผลส่วนใหญ่ในการใช้สารเสพติดครั้งแรกเพราะเพื่อนชักชวน ร้อยละ 20.2 สถานที่ส่วนใหญ่ที่ใช้ในการใช้สารเสพติด คือ บ้านของตนเองหรือบ้านเพื่อน ร้อยละ 18.8 สาเหตุส่วนใหญ่ในการใช้สารเสพติดเพื่อความสนุกสนานหรืออยู่ในงานสังสรรค์ ร้อยละ 23.5 และบุคคลส่วนใหญ่ที่สามารถติดต่อเพื่อให้ได้สารเสพติดคือเพื่อน ร้อยละ 18.0

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	กลุ่ม	N	$\bar{X}$	SD	Min	Max	ช่วงคะแนน ของมาตรวัด
พฤติกรรมการใช้สารเสพติด	น้อย	274	7.19	0.47	7	9	7 ถึง 49
	มาก	131	13.56	2.50	10	19	
	รวม	405	9.25	3.33	7	19	
ลักษณะสถานการณ์							
การเห็นตัวแบบบิดามารดา ด้านการใช้สารเสพติด	น้อย	285	10.99	1.10	10	13	10 ถึง 30
	มาก	120	19.23	3.12	14	27	
	รวม	405	13.43	4.23	10	27	
การเห็นตัวแบบเพื่อนด้าน การใช้สารเสพติด	น้อย	242	12.67	2.20	10	18	10 ถึง 30
	มาก	163	27.77	2.67	21	30	
	รวม	405	18.75	7.79	10	30	
การเห็นตัวแบบจากสื่อด้าน การใช้สารเสพติด	น้อย	229	12.32	1.78	10	16	10 ถึง 30
	มาก	176	22.56	3.49	17	30	
	รวม	405	16.77	5.73	10	30	
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	น้อย	153	18.99	4.59	10	27	10 ถึง 50
	มาก	252	37.37	5.17	31	50	
	รวม	405	30.43	10.21	10	50	

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่ม	N	$\bar{X}$	SD	Min	Max	ช่วงคะแนน ของมาตรวัด
จิตลักษณะเดิม							
ลักษณะมุ่งอนาคตและ ควบคุมตน	ต่ำ	150	23.16	6.91	10	35	
	สูง	255	42.24	3.43	39	50	
	รวม	405	35.17	10.49	10	50	10 ถึง 50
ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้น เร้าใจ	ต่ำ	221	24.62	3.20	14	32	
	สูง	184	42.35	4.98	35	50	
	รวม	405	32.67	9.74	14	50	10 ถึง 50
จิตลักษณะตามสถานการณ์							
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ สารเสพติด	น้อย	150	18.79	4.90	10	27	
	มาก	255	42.59	3.27	37	50	
	รวม	405	33.78	12.16	10	50	10 ถึง 50
การรับรู้ความรุนแรงของการ ใช้สารเสพติด	น้อย	163	21.13	5.46	10	31	
	มาก	242	44.08	3.72	37	50	
	รวม	405	34.84	12.13	10	50	10 ถึง 50

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษา พบว่า เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเท่ากับ 9.25 คะแนน และเมื่อพิจารณาตัวแปรลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถจำแนกได้ดังนี้

ลักษณะสถานการณ์ พบว่า เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีค่าเฉลี่ยการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด เท่ากับ 13.43 คะแนน มีค่าเฉลี่ยการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด เท่ากับ 18.75 คะแนน มีค่าเฉลี่ยการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด เท่ากับ 16.77 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์ในครอบครัว เท่ากับ 30.43 คะแนน

จิตลักษณะเดิม พบว่า เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เท่ากับ 35.17 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ เท่ากับ 32.67 คะแนน

จิตลักษณะตามสถานการณ์ พบว่า เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เท่ากับ 33.78 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด เท่ากับ 34.84 คะแนน

จากค่าสถิติพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีการพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อย มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดน้อย มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดน้อย มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดน้อย มีความสัมพันธ์ในครอบครัวมาก มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาก มีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ มีเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมาก และมีการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดมาก เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับโทษของสารเสพติดค่อนข้างสูง ($\bar{X}$ = 34.84) แต่มีค่าเฉลี่ยเจตคติเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในทางบวก ($\bar{X}$ = 33.78) ซึ่งหมายถึงกลุ่มเยาวชนรับรู้ถึงโทษของสารเสพติดแต่ไม่เกี่ยวข้องกับความสุขหรือไม่ชอบต่อสารเสพติดในรายบุคคล ทั้งนี้กลุ่มเยาวชนมีค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนค่อนข้างสูง ($\bar{X}$ = 35.17) รวมกับมีค่าเฉลี่ยความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูงเช่นเดียวกัน ($\bar{X}$ = 32.67)

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติดกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	Y
การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด (X1)	-	.59**	.57**	-.66**	-.67**	.58**	-.64**	-.61**	.66**
การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด (X2)		-	.86**	-.84**	-.89**	.79**	-.96**	-.95**	.76**
การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด (X3)			-	-.72**	-.78**	.61**	-.86**	-.87**	.68**
ความสัมพันธ์ในครอบครัว (X4)				-	.87**	-.71**	.83**	.78**	-.69**
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (X5)					-	-.70**	.95**	.89**	-.67**
ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ (X6)						-	-.77**	-.75**	.63**
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด (X7)							-	.96**	-.77**
การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด (X8)								-	-.78**
พฤติกรรมการใช้สารเสพติด (Y)									-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุดถึงน้อยที่สุดตามลำดับ คือ การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด (r เท่ากับ .76**) การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด (r เท่ากับ .68**) การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด (r เท่ากับ .66**) และความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ (r เท่ากับ .63**) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุดถึงน้อยที่สุดตามลำดับ คือ การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด (r เท่ากับ -.78**) เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด (r เท่ากับ -.77**) ความสัมพันธ์ในครอบครัว (r เท่ากับ -.69**) และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (r เท่ากับ -.67**)

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด และการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด (r เท่ากับ .96**) เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (r เท่ากับ .95**) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด และเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด (r เท่ากับ -.96**) การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด และการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด (r เท่ากับ -.95**)

สรุปได้ว่า การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด และความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด (ค่า r อยู่ระหว่าง .63-.76) และพบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด และการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด (ค่า r อยู่ระหว่าง -.67-.78)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพบการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) จะทำการเปรียบเทียบรายคู่ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1-4 การเสนอผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากบิดามารดามาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางเพื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดและลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ที่มีต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ได้ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่จำแนกตามสถานการณ์ทางสังคม (การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด) และจิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด (ก)	227.87	1	227.87	69.77***	.000
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ข)	979.35	1	979.35	299.88***	.000
(ก) X (ข)	323.92	1	323.92	99.18***	.000
ความคลาดเคลื่อน	1309.61	401	3.27		
รวม	4476.31	404			

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลจากตาราง 6 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด กับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F=99.18$, $p=.000$) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการใช้สารเสพติด จึงได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) ได้ผลปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดและลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

การเห็นแบบอย่าง	ลักษณะมุ่ง	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	11	12	22
จากบิดามารดา	อนาคต				(9.31)	(7.41)	(7.00)
	ควบคุมตน						
มาก	ต่ำ	21	99	14.04	4.73*	6.63*	7.04*
น้อย	ต่ำ	11	51	9.31	-	1.90*	2.31*
น้อย	สูง	12	234	7.41		-	0.41
มาก	สูง	22	21	7.00			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากตาราง 7 พบอิทธิพลร่วมระหว่างการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนส่งผลต่อความแปรปรวนพฤติกรรมการใช้สารเสพติด โดยในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุด ($\bar{X} = 14.04$) รองลงมาคือ กลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ ($\bar{X} = 9.31$) กลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ($\bar{X} = 7.41$) และกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อยที่สุด ($\bar{X} = 7.00$) ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำด้วยกันแล้ว เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดมาก มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดน้อย

สมมติฐานที่ 2 เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากเพื่อนมาก และรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางเพื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดและความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ ที่มีต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ได้ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่จำแนกตามสถานการณ์ทางสังคม (การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด) และจิตลักษณะเดิม (ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด (ก)	554.26	1	554.26	112.82***	.000
ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ (ข)	43.25	1	43.25	8.80**	.003
(ก) X (ข)	57.80	1	57.80	11.77***	.001
ความคลาดเคลื่อน	1970.03	401	4.91		
รวม	4476.31	404			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลจากตาราง 8 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด กับความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F=11.77$, $p=.001$)

เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด และความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการใช้สารเสพติด จึงได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) ได้ผลปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดและความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ

การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด	ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	21 (10.00)	11 (7.26)	12 (7.09)
มาก	สูง	22	150	12.43	2.43*	5.17*	5.34*
มาก	ต่ำ	21	13	10.00	-	2.74*	2.91*
น้อย	ต่ำ	11	208	7.26		-	0.17
น้อย	สูง	12	34	7.09			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบอิทธิพลร่วมระหว่างกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุด ($\bar{X} = 12.43$) รองลงมาคือ กลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ ($\bar{X} = 10.00$) กลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ ($\bar{X} = 7.26$) และกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อยที่สุด ($\bar{X} = 7.09$) ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า ในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดมากด้วยกันแล้ว เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ

สมมติฐานที่ 3 เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากสื่อมาก และรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางเพื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดและความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ ที่มีต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ได้ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่จำแนกตามสถานการณ์ทางสังคม (การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด) และจิตลักษณะเดิม (ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด (ก)	288.40	1	288.40	55.73***	.000
ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ (ข)	302.95	1	302.95	58.54***	.000
(ก) X (ข)	413.36	1	413.36	79.88***	.000
ความคลาดเคลื่อน	2075.16	401	5.18		
รวม	4476.31	404			

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลจากตาราง 10 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด กับความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F=79.88$, $p=.000$)

เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด และความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการใช้สารเสพติด จึงได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) ได้ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดและความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ

การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด	ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	11	12	21
					(7.48)	(7.06)	(7.00)
มาก	สูง	22	151	12.40	4.92*	5.34*	5.40*
น้อย	ต่ำ	11	196	7.48	-	0.42	0.48
น้อย	สูง	12	33	7.06		-	0.06
มาก	ต่ำ	21	25	7.00			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบอิทธิพลร่วมระหว่างกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุด ($\bar{X} = 12.40$) รองลงมา คือกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ ($\bar{X} = 7.48$) กลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง ($\bar{X} = 7.06$) และกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อยที่สุด ($\bar{X} = 7.00$) ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 4 เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางเพื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ที่มีต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ได้ปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่จำแนกตามสถานการณ์ทางสังคม (ความสัมพันธ์ในครอบครัว) และจิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ความสัมพันธ์ในครอบครัว (ก)	275.23	1	275.23	64.58***	.000
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ข)	238.34	1	238.34	55.93***	.000
(ก) X (ข)	53.00	1	53.00	12.44***	.000
ความคลาดเคลื่อน	1708.92	401	4.26		
รวม	4476.31	404			

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลจากตาราง 12 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัว กับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F=12.44$, $p=.000$) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัว และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมการใช้สารเสพติด จึงได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) ได้ผลปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นรายคู่ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรความสัมพันธ์ในครอบครัวและลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ความสัมพันธ์ในครอบครัว	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	รหัส	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	12 (11.20)	21 (11.00)	22 (7.06)
น้อย	ต่ำ	11	133	12.62	1.42*	1.62*	5.56*
น้อย	สูง	12	20	11.20	-	0.20	4.14*
มาก	ต่ำ	21	17	11.00		-	3.94*
มาก	สูง	22	235	7.06			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบอิทธิพลร่วมระหว่างกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุด ($\bar{X} = 12.62$) รองลงมา คือกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ($\bar{X} = 11.20$) เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ ($\bar{X} = 11.00$) และเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดน้อยที่สุด ($\bar{X} = 7.06$) ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย ด้วยกันแล้ว เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง

2.2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

สมมติฐานที่ 5 กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดได้มากกว่าตัวทำนายของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ตามลำพังอย่างน้อยร้อยละ 5

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้น เพื่อทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้ผลปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้น เพื่อทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
ของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม
และจิตลักษณะตามสถานการณ์

กลุ่มตัวแปร	ค่าอำนาจการทำนาย	ค่าอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น (Unique variance)
สถานการณ์ทางสังคม	64.8%	10.9%
จิตลักษณะเดิม	49.8%	7.8%
จิตลักษณะตามสถานการณ์	60.8%	7.1%
กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์	74.0%	

ผลจากตาราง 14 พบว่า กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 64.8% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 49.8% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 60.8% (ภาพประกอบ 4) รวมทุกกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 74.0% (ภาพประกอบ 5) ซึ่งกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์มีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 10.9% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมมีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 7.8% และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์มีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 7.1%

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย” มีความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
3. เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม ลักษณะสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะตามสถานการณ์

สมมติฐานการวิจัย

1. เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากบิดามารดา มาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ
2. เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากเพื่อนมาก และรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ
3. เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากสื่อมาก และรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ
4. เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ
5. กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ (การเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่ง

อนาคตและควบคุมตน ความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ) และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด) ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดได้มากกว่าตัวทำนายของกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ตามลำพังอย่างน้อยร้อยละ 5

วิธีการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเพศชาย สัญชาติไทย อายุระหว่าง 18-24 ปี และเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีอายุ 18-24 ปี และเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย จำนวน 405 คน โดยใช้ตารางยามานะ (Yamané, 1967) ในการประเมินค่า ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ในการสุ่มตัวอย่างจากสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทางของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. สุ่มสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทางจำนวน 16 แห่งจากจำนวน 169 แห่งทั่วจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)
2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง โดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือวัดเป็นแบบสอบถามที่ต้องตอบด้วยตนเอง (Self-administered questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลัง 2) แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สารเสพติด และ 3) แบบวัดแบบมาตรประเมินค่า 8 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเอง ได้แก่ แบบวัดการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .40-.84 และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .891 แบบวัดการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .57-.93 และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .950 แบบวัดการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .60-.83 และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .929 แบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .75-.89 และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .952 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .85-.96 และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .981 แบบวัดลักษณะความรู้สึก

แสวงหาสิ่งที่ต้นตื้นเร้าใจ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .76-.92 และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .968 แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .89-.94 และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .982 แบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .89-.95 และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .984

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยขอหนังสือเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษาถึงผู้บริหารสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง และได้ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของแต่ละสถานที่ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยจึงประสานงานเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ ในการเก็บข้อมูลในสถานบันเทิง 9 แห่ง สถานส่งเสริมด้านสุขภาพเฉพาะทาง 5 แห่ง สวนสาธารณะ 2 แห่ง รวมทั้งสิ้น 16 แห่ง โดยการดำเนินการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติพื้นฐาน และใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและความคุมตน ความรู้สึกแสวงหาสิ่งที่ต้นตื้นเร้าใจ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด และพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจากตัวแปรการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตและความคุมตน ความรู้สึกแสวงหาสิ่งที่ต้นตื้นเร้าใจ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด และการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีผลการวิจัยโดยสรุปดังต่อไปนี้

1. ในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและความคุมตนต่ำ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด

สถานการณ์สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 60.8% รวมทุกกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 74.0% ซึ่งกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์มีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 10.9% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมมีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 7.8% และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์มีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 7.1%

สรุปและอภิปรายผล

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้จะอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ดังนี้

1.1 สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า “เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากบิดามารดามาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ” สมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติด และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ในปริมาณที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด โดยคาดว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบกับอีก 3 กลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบบิดามารดาด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล สุขเกษม (2547) พบว่านักเรียนที่มีแบบอย่างคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดมาก ควรผ่านการอบรมเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันความเสี่ยงจากการเสพยาบ้าและพฤติกรรมช่วยเหลือป้องกันความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า เพราะการที่นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อม ในครอบครัวหรือชุมชนที่มีผู้ใช้ยาเสพติดมาก ยิ่งจำเป็นต้องให้การฝึกอบรมต่างๆดังกล่าว ซึ่งหมายถึง ตัวแบบคนใกล้ชิดใช้ยาเสพติดเป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญและส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของกลุ่มนักเรียน และสอดคล้องกับ ฐิยาพร กันตารณวัฒน์ (2546) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีปฏิสัมพันธ์กับการป้องกันการเสี่ยงทางการใช้ยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานข้อ 1

1.2 สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า “เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากเพื่อนมาก และรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ” สมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติด และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ในปริมาณที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด โดยคาดว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอีก 3 กลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับ มณฑิรา อินทขสาร (2551) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของการเริ่มใช้สารเสพติดของผู้ใช้สารเสพติดแบบฉีดยา มาจากสาเหตุ 2 ด้านด้วยกัน คือ สาเหตุจากตนเอง และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม สาเหตุจากตนเองคือ สภาพอารมณ์ ความอยากรู้อยากลอง และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมคือเพื่อนหรือคนรอบข้างฉีดสารเสพติด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คณิตา วงศ์ชาติ (2553) พบว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการเสพยาบ้า คือ อิทธิพลของเพื่อนและความอยากรู้อยากลอง ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานข้อ 2

1.3 สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า “เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เห็นตัวแบบการใช้สารเสพติดจากสื่อมาก และรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ” สมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติด และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ในปริมาณที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด โดยคาดว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดมาก และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจสูง มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอีก 3 กลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านการใช้สารเสพติดน้อย และมีความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจต่ำ สอดคล้องกับ กุลบุรณ์ เกียรติบุตร (2546) พบว่า เยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า มีลักษณะบุคลิกแบบเปิดกว้าง ซึ่งเป็นลักษณะของการเปิดรับประสบการณ์รอบข้างของบุคคลนั้น เยาวชนที่มีประวัติเสพยาบ้ามีองค์ประกอบด้านความสุนทรีย์ การปฏิบัติ และมีความคิดในการทดลองสิ่งแปลกๆใหม่ๆสูงกว่าเยาวชนที่ไม่มีประวัติเสพยาบ้า ในเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า มีลักษณะเก็บตัวแต่ก็มีความต้องการที่จะทำหาย และชอบลองกับสิ่งใหม่ๆและในเยาวชนที่ไม่มีประวัติการเสพยาบานั้น ถึงแม้จะไม่

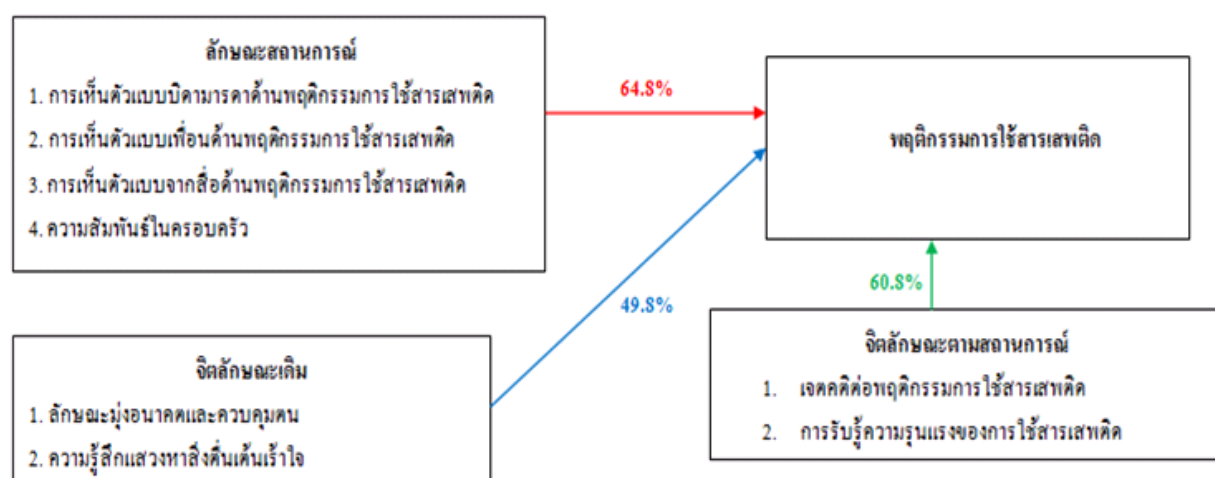
มีลักษณะเก็บตัวแต่ก็ไม่ได้มีความต้องการที่จะทำหายมากเท่ากลุ่มเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานข้อ 3

1.4 สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า “เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ จะมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในลักษณะอื่นๆ” สมมติฐานนี้ได้คาดหมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัว และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ในปริมาณที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด โดยคาดว่าเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอีก 3 กลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ผลการศึกษาได้สอดคล้องกับ จุฬาลักษณ์ สุธิจำนง (2545) ซึ่งพบว่า สัมพันธภาพครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการกระทำผิดฐานพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษมากที่สุดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ พวงเพชร บุญธรรมมา (2547) พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับสัมพันธภาพในครอบครัวดีมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติด สูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งหมายความว่า เด็กวัยรุ่นที่ได้รับสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะมีความสนิทสนมกลมเกลียว มีการตัดสินใจร่วมกัน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันสามารถให้คำปรึกษา พูดคุยซักถาม ปรึกษาหารือ และร่วมช่วยตัดสินใจ และสอดคล้องกับ ศักดินา บุญเปี่ยม (2548) พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวส่งผลทางอ้อมต่อเจตคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาบ้า โดยมีการมุ่งอนาคตและควบคุมตน การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลิกเสพยาบ้า และความภาคภูมิใจในตนเองเป็นตัวแปรคั่นกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับ ปัทมาพร นพรัตน์ (2551) ซึ่งพบว่า การมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนและครอบครัว และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติด จึงหมายความว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานข้อ 4

2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณดังสมมติฐานที่ 5 กล่าวว่า “กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดได้มากกว่าตัวทำนายของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตาม

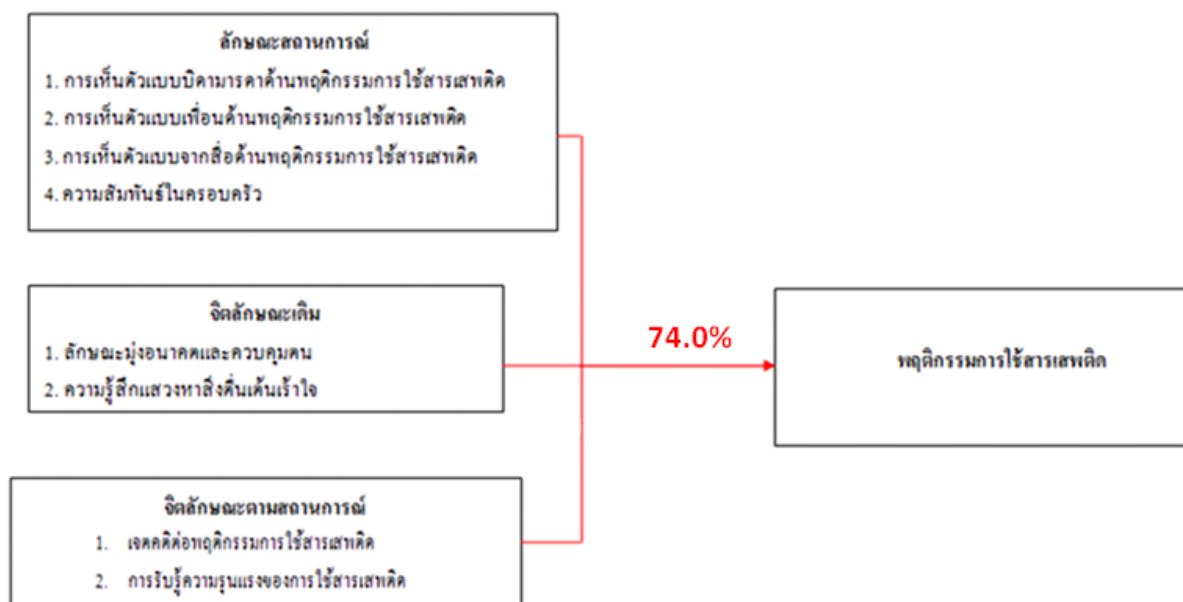
สถานการณ์ตามลำพังอย่างน้อยร้อยละ 5” สมมติฐานนี้เป็นการคาดหมายถึงอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดโดยตัวแปรต่างๆดังกล่าว

ในการตรวจสอบสมมติฐานครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 64.8% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 49.8% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 60.8% ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ผลแสดงค่าอำนาจการทำนายของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ตามลำพัง

รวมทุกกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ 74.0% ดังภาพประกอบ 5 ซึ่งกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์มีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 10.9% กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิมมีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 7.8% และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์มีอำนาจการทำนายที่ไม่ซ้ำกับตัวแปรอื่น 7.1%

ภาพประกอบ 5 ผลการทำนายของตัวแปรทุกกลุ่มร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้สารเสพติดได้มากกว่าตัวทำนายของกลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ตามลำพังอย่างน้อยร้อยละ 5

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การเก็บข้อมูลในสถานบันเทิง อาจพบพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมากกว่าการเก็บข้อมูลในประชากรทั่วไป โดยกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายโดยทั่วไปอาจไม่มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดมากเท่ากับกลุ่มที่มักจะสังสรรค์ในสถานบันเทิง

2. การเก็บข้อมูลในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายก่อนที่จะเข้าไปใช้บริการในสถานบันเทิงและสถานส่งเสริมสุขภาพเฉพาะทาง อาจทำให้ข้อมูลผิดเพี้ยนได้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามบางคนต้องรีบเข้าไปทำงาน หรือนัดพบเพื่อนในบริเวณด้านในสถานบันเทิงก่อนเวลา 20.00 น. (เข้าก่อน 20.00 น. ไม่คิดค่าบริการ)

3. ช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลอยู่ในฤดูฝนทำให้สภาพอากาศไม่เหมาะสมกับการเก็บข้อมูล และทำให้กลุ่มตัวอย่างในสถานบริการ หรือสวนสาธารณะบางแห่งที่สุ่มเลือกได้ มีจำนวนประชากรน้อยกว่าความเป็นจริง

4. แบบสอบถามและแบบวัดมีความละเอียดอ่อนและมีความยาวค่อนข้างมาก ต้องใช้เวลาในการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล และจำเป็นต้องหาของตอบแทนให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดความตั้งใจในการตอบคำถาม โดยเฉพาะสวนสาธารณะบางแห่งไม่มีแสงสว่างเพียงพอในการตอบแบบสอบถาม

5. การเก็บข้อมูลในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายโดยที่ผู้วิจัยเป็นเพศหญิงจำเป็นต้องมีตัวแทนกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายทำหน้าที่ช่วยประสานงานและหากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. การป้องกันไม่ให้เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดได้คือการสนับสนุนให้เยาวชนมีตัวแบบในการดำเนินชีวิตที่ดี การเลือกคบกลุ่มเพื่อนที่ไม่มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่เยาวชนใช้สารเสพติดเป็นครั้งแรกเพราะเพื่อนชักชวน การสอนเรื่องโทษของสารเสพติดเมื่อเยาวชนเห็นพฤติกรรมการใช้สารเสพติดจากสื่อใกล้ตัว เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัวอันดีเพื่อให้ครอบครัวเป็นหลักทางจิตใจของเยาวชน บิดามารดาควรใส่ใจในกิจกรรมของเยาวชนและสอดส่องดูแลให้เท่าทัน เช่น การใช้คำศัพท์เฉพาะทางอินเทอร์เน็ตกับเพื่อนฝูง การพบปะกลุ่มเพื่อนในตอนกลางคืน ฯลฯ

2. ครอบครัวและโรงเรียนควรให้การปลูกฝังเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายให้มีพื้นฐานลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นสูง รู้จักคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไป ซึ่งจะเป็นการควบคุมลักษณะการแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจในวัยรุ่นเช่นเดียวกัน สาเหตุอันดับที่สองของการมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในครั้งแรกเกิดจากการอยากลอง หากเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นสูง จะสามารถตัดสินใจเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อผลที่ดีจะตามมาในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะสถานการณ์กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ตามแนวคิดการวิจัยภายใต้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ ซึ่งอันที่จริงแล้วมีตัวแปรอื่นๆที่อาจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เช่น การจัดการกับอารมณ์ อารมณ์ภายในตน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทำงาน บุคลิกภาพและ

สุขภาพจิต ฯลฯ หากมีการศึกษาเพิ่มเติมจะสามารถสำรวจสาเหตุของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดได้มากกว่านี้

2. การศึกษาเชิงคุณภาพจะเป็นสิ่งสำคัญในการสำรวจข้อมูลในเชิงลึก และสามารถเสริมข้อดีของการศึกษาเชิงปริมาณ โดยเฉพาะเวลาเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับพฤติกรรมที่จะยังมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพจะช่วยเติมเต็มให้เข้าใจพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้มากยิ่งขึ้น

3. การเก็บข้อมูลพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ควรมีการเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันเพื่อเปรียบเทียบให้ได้ประโยชน์ในการวิจัยมากยิ่งขึ้น เช่น กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายและชายรักต่างเพศ ฯลฯ

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ จันทระพยอม. (2550). *สภาพแวดล้อมทางครอบครัว โรงเรียน และบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น*. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลลา แสงสีทอง. (2526). *สภาวะการณ์ของคนชราในครอบครัวไทย: กรณีศึกษากลุ่มคนชราในสถานสงเคราะห์คนชราบางแค*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจน์ หวังธิรอำนวย. (2531). *การเปิดรับข่าวสารกับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ในหญิงอาชีพพิเศษและชายรักร่วมเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติพงศ์ พัฒนพงศ์. (2538). *พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร: การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณี คำชาย. (2542). *จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น*. คณะครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- กุลบุรณ เกียรติบุตร. (2546). *การศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนที่มีประวัติการเสพยาบ้า*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลวดี อักษรทับ. (2544). *การพัฒนาเกณฑ์ปกติของมาตรวัดความรู้สึกละแวกหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับนักเรียนอายุ 12-18 ปี ที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เกษม จันทศร. (2541). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กนกรัตน์ แจ่มวิภูกุล. (2545). *การศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- คณิตา วงศ์ชาติ. (2553). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน ที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเขต 5 จังหวัดอุบลราชธานี*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- งามตา วรินทร์านนท์. (มปป.). *เอกสารคำสอน วิชา วป 581 การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัญศักดิ์ พีรศักดิ์โสภณ. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัวและจากเพื่อนกับปรีชาเชิงอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา พิงโพธิ์. (2547). *ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อเจตคติทางเพศในการรักษานวลสงวนตัวของวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนและวัฒนธรรมในด้านความสัมพันธ์ทางเพศแตกต่างกัน*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จวีพร ภิบาลจันทร์. (2550). *จิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันอันตรายจากการทำงานของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตพลาสติก*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬาลักษณ์ สุทธิจ้านง. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการกระทำผิดฐานพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษของผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชลธิชา ศาลิคุปต์. (2532). *กระบวนการพัฒนาและอัตรากำลังของหญิงรักร่วมเพศ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชมนาด มโนไพบุลย์, มาร์ติน วี ลัทธา, สมศักดิ์ ศุภวิทย์กุล, ปิเตอร์ เอช คิลมาร์คส์, ครรชิต ลิปกาญจน์, ศุภพร ไชยคำมา และคณะ. (2545). *ความชุกและปัจจัยเสี่ยงของการใช้สารเมทแอมเฟตามีนในวัยรุ่นไทย จังหวัดเชียงราย: ผลการศึกษาจากการตอบแบบสอบถามผ่านจอคอมพิวเตอร์และการตรวจปัสสาวะ*. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 11(2): 188-198.
- ชุติมา พัฒราช. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2539). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมกับการพัฒนานุคคล. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2541). รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม เพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรมและการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์. วารสารทันตภิบาล. 10(2): 105-108.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วรินทร์านนท์, และคณะ. (2536). รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. รายงานวิจัยฉบับที่ 82. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐิยาพร กันตารณวัฒน์. (2546). การศึกษาจิตลักษณะบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันการเสี่ยงทางเพศและการใช้สารเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถิราพร ศุภสิริวุฒิ. (2548). ปัจจัยด้านลักษณะทางจิต ด้านสภาพแวดล้อม และด้านชีวสังคม ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลเกื้อหนุนบุพการีสูงอายุของบุตร. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองศักดิ์ หิรัญเกิด. (2544). ปัญหาการเสพยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเมืองพล จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (ไทยคดีศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนียา ปิ่นคล้าย. (2543). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ธวัชรัตน์ เชนนะสิริ, วารุณี เทียนเครือ, สถาปนา เนาว์รัตน์, อัญชลี วรางค์รัตน์, ศุภพร ไชยคำเมา, ภาสกร อัครเสวี และพริทส วัน กรีนสเวน. (2551). สถานการณ์การใช้สารเมทแอมเฟตามีนในกลุ่มวัยรุ่น จังหวัดเชียงราย: การศึกษาเชิงคุณภาพ. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์. 2008: 39(4S); 86-91.
- ธัญชนก จิงา. (2546). ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ป่วยในโรคจิตเภท ณ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญญา มาศ คำมาตา. (2551). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. (2526). การศึกษาสาเหตุของการเป็นกระเทยและศึกษาเฉพาะกรณีในสถานบริการ เขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นงนุช โรจนเลิศ. (2540). ตัวแปรที่เป็นเงื่อนไขของความพึงพอใจในงานของข้าราชการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล : การวิเคราะห์หีสหผล. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวรรตน์ ศรีบุญเพชร. (2539). สัมพันธภาพของพ่อแม่-ลูก กับรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา นิธยาน. (2520). การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ: สารศึกษากาแฟพิมพ์.
- นิภาวรรณ หมี่ทอง. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาอาชีวศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิรนาท แสนสา. (2543). กระบวนการเข้าสู่การใช้ยาบ้าของนักเรียนวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เนตรนภิส สำราญทรัพย์สิน. (2542). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านธรรมรัตน์ในอำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บงกษมาศ เอกเยี่ยม. (2532). เกย์: กระบวนการพัฒนาและอรรถาธิบายเอกลักษณ์รกร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปภาวดี แจ่มศิริ. (2527). ผลของการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยรัตน์ มาร์แตง. (2546). แนวทางการให้การศึกษาเพื่อความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สารัตถศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประครองศรี แซ่เต็ง. (2531). ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประนอม กระจ่ายศรี. (2547). ผลการใช้กิจกรรมด้านยาเสพติดของวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความเชื่ออำนาจภายในตนแตกต่างกัน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประทีป จินนี. (2540). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัทมาพร นพรัตน์. (2551). การศึกษาแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา. (2546). การช่วงชิงอัตลักษณ์ "กะเทย" ในงานคาบาเรต์โชว์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). เชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- ประธาน รัชต์จำรูญ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นตื่นตัวกับการติดยาเสพติดของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาศรี ทรัพย์ธนบุรณ์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี จ้อยรอด. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรม-ศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงเพชร บุญยธรรมมา. (2547). ผลการใช้กิจกรรมด้านยาเสพติดที่มีต่อเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พจนา ฐูปแก้ว. (2547). การสื่อสารเพื่อสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้รักร่วมเพศชาย: กรณีศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทยและเยอรมนี. วิทยานิพนธ์ ป.ด. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พจณี พรหมจิตต์. (2544). บริบทของครอบครัวในการป้องกันการเสพยาเสพติดของวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดการศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดหนึ่งภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ป.ม. (ประชากรศาสตร์). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พรุ่ง วงศ์จรัสกุล. (2533). การศึกษาปัญหาของนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ จัปจิตต์. (2550). ลักษณะทางจิตสังคมของมารดาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนบุตรวัยรุ่นหญิงเรื่องเพศศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ เจนจริยานนท์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พรรษา พุ่มรำพา. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการบำบัดของวัยรุ่นที่เข้ารับการรักษาในคลินิกยาเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พิชามญชุ์ โตโหมงาม. (2552). *ปัจจัยทางจิตและการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการป้องกันโรคเอดส์ของเด็กเร่ร่อนในศูนย์สร้างโอกาสเด็ก กรุงเทพมหานคร. ปรินญานินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ไพบุลย์ ฉัตรชมชื่น. (2541). *สาเหตุของการเบี่ยงเบนพฤติกรรมทางเพศของนิสิตชายชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยบูรพา. ภาคนิพนธ์ (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.*
- เพ็ญแข ประจันปัจฉิน. (2528). *พื้นฐานทางสังคมวิทยาของการศึกษา. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ผจงจิต อินทสุวรรณ และคณะ. (2539). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 55 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). *การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ภิญโญ ไชยประนัง. (2542). *กระบวนการกลายเป็นชายขายบริการ. วิทยานิพนธ์ สค.ม. (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- มณฑิรา อินคชสาร. (2550). *ความเชื่อที่มีต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในหอพัก. สารนิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- มณฑิรา อินคชสาร. (2551). *การศึกษาการใช้สารเสพติดแบบฉีดเข้าเส้น: การเริ่มเสพแบบฉีด การเลิกฉีด การกลับไปฉีดซ้ำและพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี. ปรินญานินพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- มณฑิรา มาลาภิรักษ์. (2546). *ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาทักษะชีวิต ด้านทักษะพิสัย เพื่อป้องกันสารเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกิ่งเพชร กรุงเทพมหานคร. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*

- รุ่งรวี รัตนดำรงอักษร. (2540). *ภูมิหลังทางครอบครัว กระบวนการสังคมกรรม และการเปิดรับรายการโทรทัศน์ประเภทสารคดีเชิงสืบสวนของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม.(นิเทศศาสตร์พัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2539). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณิ วรรณชาติ. (2541). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอ็ดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย*. *วารสารพัฒนาสังคม*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (02-06): 96-105.
- วิภา ด้านธำรงกุล และณัฐวรรณ ชินทกานันท์. (2546). การใช้สารเสพติดเพื่อความบันเทิงของกลุ่มชายขอบชาย : การศึกษาเบื้องต้น. *วารสารสำนักงาน ป.ป.ส.* 19:(1).
- วีรวรรณ สุธีร์โกลาส. (2536). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ จท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์นา บุญเปี่ยม. (2548). *การศึกษาการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะของผู้ติดยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) ในระหว่างกระบวนการบำบัดตามแนวจิตบำบัดในระบบบังคับแบบผู้ป่วยใน*. ปรินูญานิพนธ์ จท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีทัตติมา พานิชพันธ์. (2524). *สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว*. รวมบทความเกี่ยวกับการจัดการสวัสดิการครอบครัวและเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีสอางค์ แยมศิริ. (2546). *ความชุกของความผิดปกติจากการดื่มสุราและปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเบียร์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สนธิ สมัครการ และคณะ. (2530). *รายงานวิจัย เรื่องพฤติกรรมและเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมฤดี สงวนแก้ว. (2546). *กระบวนการพัฒนาและอารมณ์เอกลักษณ์ "กะเทย" ในสังคมมุสลิม*. วิทยานิพนธ์ สค.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- สมศรี เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). *ปัญหาร่วมเพศชาย: การศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มเกย์นักแสดงในเมือง* พัทยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์. (2548). *ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม. (2536). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ ไสมประยูร และวรรณิ ไสมประยูร. (2541). *เพศศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิ ธิติมหา. (2542). *สถานการณ์ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สถานศึกษาจังหวัดลำพูนปี พ.ศ.2542*. รายงานวิจัยกรมสุขภาพจิต. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- สุธีรา เมืองนาโพธิ์. (2542). *การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรคในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ ของนักเรียนอาชีวหญิง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธิตการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒนา อารีพรรค. (2524). *ความผิดปกติทางจิต*. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล สุขเกษม. (2547). *ผลการเสริมสร้างเจตคติและฝึกทักษะเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการป้องกันความ เสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดถูก ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม สืบค้นเมื่อ เมษายน 2554 จาก http://moc.oncb.go.th/index.php?option=com_content&task=category§ionid=14&id=11&Itemid=26
- สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค. (2552). *รายงานสถานการณ์โรคเอดส์ประเทศไทย 2552*. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาระบบและมาตรฐานระบบเฝ้าระวัง. กรุงเทพฯ: สำนักกระบวนวิชา.
- อริน พินิจวรวัจน์. (2527). *การใช้เรื่องรกร่วมเพศในนวนิยายไทย พ.ศ.2516 – พ.ศ.2525*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักกระบวนวิชา
- อเนก อารีพรรค และ สุวัฒนา อารีพรรค. (2525). *เรียนรู้เรื่องเพศ*. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 1

- Arnett J. (1992). Reckless behavior in adolescence: a developmental perspective. *Dev Rev.* 12: 339-73.
- Edmonston WE. Sensation seeking. In: Raymond J. editor. (1994). *Encyclopedia of psychology*. New York: *John Wiley and Sons*. 374-6.
- Garofalo R., Mustanski BS., McKirnam DJ., Herrick A., (2007). Donenberg GR. Methamphetamine and young men who have sex with men. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*. 161:591-596.
- Ripa C.P.L., Hansen. H.S., Mortensen E.L., Sanders S.A., Reinisch J.M. (2001). A Danish version of the sensation seeking scale and its relation to a broad spectrum of behavioral and psychological characteristics. *Personality and Individual Differences*. 30: 1371 – 1386.
- Patton, JH. Sensation seeking. (1994). In: Ramachandran VS, editor. *Encyclopedia of human behavior*. New York: *Academic Press*. 121-30.
- Pfefferbaum, B., Wood, PB. (1994). Self-report study of impulsive and delinquent behavior in college students. *Journal of Adolescent Health*. 15: 295-302.
- Igra, V., Irwin, CE. (1996). *Theories of adolescent risk taking behavior*. In: Diclemente RJ, Hansen WB, Ponton LE, editors. *Handbook of adolescent health risk*.
- Sullivan, TJ. (2004). *Sociology: concepts in a diverse world*. 6th ed. Boston: Pearson Education, Inc.
- UNAIDS. (2006). *Report on the global AIDS epidemic*.
- Van Griensven, F. (2004). The prevalence of bisexual and homosexual orientation and related Health risks among adolescents in northern Thailand. *Archives of Sexual Behavior*. 33(2): 137-147.
- Van Griensven, F. (2005). Evidence of a previously undocumented epidemic of HIV infection among men who have sex with men in Bangkok, Thailand. *AIDS 2005*, Vol.19, No.5: 521-526.
- Van Griensven, F. (2006). HIV prevalence among populations of men who have sex with men-Thailand 2003 and 2005. *Morbidity and Mortality Weekly Report*. 55:(31).
- World Health Organization. (1997). *Coming of age: from facts to action for adolescent sexual and reproductive health*. Geneva: Switzerland.

Yamane, T. (1967). *Statistics-An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper and Row.

Zuckerman, M. (1969). *Theoretical formulation*. New York: Appleton Century Crofts.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ว่าที่ร้อยตรี อาจารย์ ดร. มนัส บุญประกอบ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
(ข้าราชการเกษียณอายุ)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร. พรณี บุญประกอบ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ชัญชลี วรางค์รัตน์ ศูนย์ความร่วมมือ ไทย-สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด
ในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิตสาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งต้องการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แบบสอบถามนี้จึงไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่สามารถเชื่อมโยงได้ถึงผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการส่วนตัว ขอให้ตอบคำถามครบทุกข้อและตรงกับความรู้สึกของท่านอย่างแท้จริง

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมายกากบาท (X) หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุดและเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง

1. ฉันมีอายุ.....ปี
2. ฉันจบการศึกษา
 1. ☐ ประถมศึกษา 2. ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น 3. ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.
 4. ☐ ปวส./ ปวท./ อนุปริญญา 5. ☐ปริญญาตรีหรือสูงกว่า 6. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. รายได้ต่อเดือนของฉัน
 1. ☐ น้อยกว่า 2,500 บาท 2. ☐ 2,501-5,000 บาท 3. ☐ 5,001-7,500 บาท
 4. ☐ 7,501-10,000 บาท 5. ☐ มากกว่า 10,000 บาท
4. ฉันอาศัยอยู่กับใคร
 1. ☐ อยู่คนเดียว 2. ☐ อยู่กับเพื่อน 3. ☐ อยู่กับแฟน
 4. ☐ อยู่กับบิดามารดา 5. ☐ อยู่กับญาติพี่น้อง 6. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. สถานภาพการทำงานของฉัน
 1. ☐ กำลังศึกษา 2. ☐ กำลังศึกษาและทำงาน
 3. ☐ กำลังทำงาน 4. ☐ ไม่ศึกษาและไม่ทำงาน
6. สถานภาพของครอบครัวของฉัน
 1. ☐ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน 2. ☐ บิดามารดาแยกทางกัน
 3. ☐ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต 4. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ฉันเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย

1. ☐ ใช่
2. ☐ ไม่ใช่

ตอนที่ 2 ประสพการณ์ในการใช้สารเสพติด

1. ฉันเคยใช้หรือใช้สารเสพติด ได้แก่ เฮโรอีน แอมเฟตามีน (ยาบ้า) โคเคน เอ็กซ์ตาซี (ยาอี) เคตามีน (ยาเค) กัญชา และ/หรือ สารระเหย (ป๊อปเปอร์)

1. ☐ ไม่เคย
2. ☐ เคยและใช้อยู่
3. ☐ เคยแต่เลิกแล้ว

2. ฉันใช้สารเสพติดครั้งแรกเมื่ออายุ.....ปี

3. สาเหตุที่ฉันใช้สารเสพติดครั้งแรกคืออะไร

1. ☐ เพื่อนชักชวน
2. ☐ อยากลอง
3. ☐ ใช้เพื่อเข้าสังคม
4. ☐ เพื่อคลายเครียด
5. ☐ อื่นๆ-โปรดระบุ.....
6. ☐ ฉันไม่เคยใช้สารเสพติด

4. ฉันใช้สารเสพติดครั้งสุดท้ายเมื่อใด

1. ☐ นานกว่าปีนี้
2. ☐ ภายในปีนี้
3. ☐ ภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา
4. ☐ ฉันไม่เคยใช้สารเสพติด

5. ฉันเคยใช้หรือใช้สารเสพติดเหล่านี้บ่อยเพียงใด (ตอบตามชนิดของสารเสพติดและความถี่ในการเสพโดยใช้เครื่องหมาย กากบาท (X) ในช่องสี่เหลี่ยม)

ชนิด/ ความถี่	ฉันไม่เคยใช้ สารเสพติด นี้	น้อยกว่า เดือนละ ครั้ง	เดือน ละครั้ง	2-3 ครั้งต่อ เดือน	1 ครั้ง ต่อ สัปดาห์	2-3 ครั้ง ต่อ สัปดาห์	ทุกวัน
เฮโรอีน							
แอมเฟตามีน (ยาบ้า)							
โคเคน							
เอ็กซ์ตาซี (ยาอี)							
เคตามีน (ยาเค)							
กัญชา							
สารระเหย (ป๊อปเปอร์)							

6. สถานที่ที่ฉันมักจะใช้สารเสพติดคือที่ใด

1. ☐ บ้านของตนเอง บ้านเพื่อน	2. ☐ สถานบันเทิง
3. ☐ หอพัก	4. ☐ โรงแรม
5. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	6. ☐ ฉันไม่เคยใช้สารเสพติด

7. ฉันมักจะใช้สารเสพติดในโอกาสใด

1. ☐ สนุกสนานหรืออยู่ในงานสังสรรค์	2. ☐ เศร้า เสียใจ ผิดหวัง
3. ☐ เหงาหรืออยู่คนเดียว	4. ☐ มีอารมณ์ทางเพศหรืออยู่กับคู่นอน
5. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	6. ☐ ฉันไม่เคยใช้สารเสพติด

8. ฉันสามารถหาสารเสพติดได้จากผู้ใด

1. ☐ เพื่อน	2. ☐ คู่นอน	3. ☐ ครอบครัว
4. ☐ คนขายสารเสพติด	5. ☐ ญาติพี่น้อง	6. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ☐ ฉันไม่เคยใช้สารเสพติด		

9. ฉันรู้หรือเห็นว่าบุคคลต่อไปนี้เคยใช้สารเสพติด ได้แก่ เฮโรอีน แอมเฟตามีน โคเคน แอลกอฮอล์ (ยาอี)

เคตามีน (ยาเค) กัญชา และ/หรือ สารระเหย (บ๊อบเปอร์) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ☐ เพื่อนสนิท	2. ☐ เพื่อน	3. ☐ ญาติพี่น้อง
4. ☐ คนรู้จัก หรือคนแถวบ้าน	5. ☐ คู่นอนหรือคู่รัก	6. ☐ บิดา มารดา
7. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	8. ☐ ฉันไม่เคยเห็นหรือรู้ว่าใครใช้สารเสพติด	

ตอนที่ 3 กรุณาเลือกตอบข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

3.1 ฉันกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง
1.	ฉันรู้ว่าบิดามารดาแอบใช้สารเสพติด			
2.	ฉันรู้ว่าบิดามารดาไม่ว่าอะไรหากฉันจะใช้สารเสพติด			
3.	ฉันรู้ว่าบิดามารดาขายสารเสพติด			
4.	พ่อแม่สอนฉันให้รู้ถึงโทษของสารเสพติด			
5.	ฉันเห็นอุปกรณ์การเสพยาเสพติดในบ้าน			
6.	พ่อแม่จะไม่ว่าอะไรหากฉันคบกับเพื่อนที่ใช้สารเสพติด			
7.	หากฉันขายสารเสพติดแต่ไม่ได้ใช้เอง พ่อแม่คงไม่ว่าอะไร			
8.	พ่อแม่จะไม่ว่าฉันหากฉันใช้สารเสพติดเพื่อทำให้ขยันเรียนมากขึ้น			
9.	หากฉันสามารถมีรายได้มาช่วยเหลือครอบครัวจากการขายสารเสพติด พ่อแม่คงไม่ว่าอะไร			
10.	สารเสพติดทำให้พ่อแม่อารมณ์ดีและรักฉันมากขึ้น			

3.2 ฉันกับเพื่อนเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง
1.	หากมีโอกาสได้เข้าไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีการใช้สารเสพติด ฉันคิดว่าน่าจะลองใช้บ้าง			
2.	ฉันทำตามเพื่อนเมื่อเพื่อนชวนให้ทดลองใช้สารเสพติด			
3.	เพื่อนสนิทของฉันใช้สารเสพติด			
4.	ฉันเห็นว่าเพื่อนที่ใช้สารเสพติดได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง			
5.	ฉันมักจะไปไหนมาไหนกับเพื่อนที่ใช้สารเสพติด			
6.	ฉันเห็นเพื่อนบางคนใช้สารเสพติดแล้วไม่เห็นจะมีผลเสียอะไร			
7.	หากเพื่อนชวนให้ฉันใช้สารเสพติดแล้วฉันปฏิเสธ ฉันจะเป็นที่รังเกียจของกลุ่ม			
8.	การใช้สารเสพติดเป็นครั้งคราวกับเพื่อนๆไม่น่าจะเป็นเรื่องใหญ่			
9.	เพื่อนที่ใช้สารเสพติดหลายคนมีชีวิตที่สนุกสนาน			
10.	ฉันเคยได้สารเสพติดจากเพื่อน			

3.3 ฉันกับสื่อต่างๆเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง
1.	หากฉันออนไลน์หน้าตาดีที่ฉันพบทางอินเทอร์เน็ตจะให้ใช้สารเสพติด ฉันก็พร้อมจะทำตาม			
2.	ฉันรู้ว่าสารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี แต่ฉันก็อยากลองเพราะเห็นในภาพยนตร์บ่อยๆ			
3.	ฉันต้องการใช้สารเสพติดเพื่อจะอวดใครบางคนทางอินเทอร์เน็ต			
4.	หากฉันใช้สารเสพติดถ่ายทอดทางเว็บแคมโดยไม่เห็นหน้าก็ไม่น่าจะเป็นปัญหา			
5.	ฉันรู้ว่าจะเปิดเว็บไซต์ใดเพื่อจะซื้อสารเสพติด			
6.	ตัวละครในโทรทัศน์ที่ใช้สารเสพติดมักจะได้รับรางวัลพิเศษ			
7.	ฉันเห็นโทษของสารเสพติดจากสิ่งพิมพ์ทำให้ฉันไม่กล้าใช้สารเสพติด			
8.	ฉันคิดว่านักแสดงที่ตกเป็นข่าวว่าใช้สารเสพติดนั้นดูน่ารังเกียจ			
9.	ข่าวหน้าหนึ่งบนหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับผู้ร้ายขายสารเสพติดทำให้ฉันไม่ใช้สารเสพติด			
10.	ฉันเห็นนักแสดงในละครโทรทัศน์ใช้สารเสพติดแต่ไม่อยากจะทำตาม			

3.4 ฉันกับครอบครัว

	ข้อความ	ไม่จริงที่สุด	ไม่จริง	ไม่แน่ใจ	จริง	จริงที่สุด
1.	เมื่อมีปัญหาในครอบครัว บุคคลในครอบครัวของฉันจะปรึกษาหารือกันด้วยการใช้เหตุผลเป็นหลัก					
2.	สมาชิกในครอบครัวของฉันมีความห่วงใยซึ่งกันและกัน					
3.	สมาชิกในครอบครัวของฉันมีความเกรงใจซึ่งกันและกัน					
4.	สมาชิกในครอบครัวของฉันให้กำลังใจแก่กัน					
5.	พ่อแม่มักให้ความเป็นกันเองกับฉัน					
6.	พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเมื่อฉันไม่สบาย					
7.	พ่อแม่มักตัดสินใจร่วมกันกับฉันในการซื้อสิ่งสำคัญ					
8.	เมื่อถึงวันหยุดพ่อแม่และฉันมักตัดสินใจร่วมกันว่าจะไปเที่ยวที่ไหน					
9.	พ่อแม่แสดงให้เห็นว่ารักฉันด้วยคำพูดและการกระทำ					
10.	เมื่อฉันทำงานผิดพลาด พ่อแม่มักให้คำแนะนำแก้ไข					

3.5 ความคิดเห็นของฉัน

	ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่ จริง	ไม่ แน่ใจ	จริง	จริง ที่สุด
1.	ฉันอดไม่ได้ที่จะใช้สารเสพติดกับเพื่อนๆ					
2.	ฉันไม่เคยคิดถึงอนาคตข้างหน้า					
3.	ฉันคิดว่าการไม่ยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดจะทำให้มีอนาคตที่สดใส					
4.	ฉันคิดว่าการเรียนต่อในระดับสูงๆ ทำให้เสียเวลาเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์					
5.	ฉันคิดว่าการตั้งใจเรียนรู้ และการฝึกฝนทักษะจะช่วยให้ประสบความสำเร็จ					
6.	ฉันทราบดีว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้มีอาชีพที่ดีในอนาคต					
7.	ฉันเลือกที่จะอดทนอ่านหนังสืออยู่ที่บ้าน โดยไม่ออกไปมั่วสุมกับกลุ่มเพื่อนในช่วงเวลาใกล้สอบ เพื่อจะได้คะแนนดีในการสอบ					
8.	ขณะนี้ฉันท้อแท้ในด้านการเรียนมาก จนไม่อยากเรียนต่อในอนาคต					
9.	ฉันคิดว่าไม่จำเป็นจะต้องตั้งใจเรียนขณะนี้ อนาคตยังอีกไกล					
10.	ฉันจะอดทนอดกลั้นต่อสิ่งชั่วร้าย เพื่อให้ประสบความสำเร็จในอนาคต					

3.6 ลักษณะนิสัยของฉัน

	ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่ จริง	ไม่ แน่ใจ	จริง	จริง ที่สุด
1.	ฉันคิดว่าการได้แต่งงานกับชาวต่างชาติน่าสนใจดี					
2.	เวลาที่ฉันฟังเพลง ฉันชอบฟังเพลงเสียงดัง					
3.	ฉันชอบลองไปในเส้นทางหรือสถานที่ที่ไม่เคยไป ถึงแม้ว่าอาจจะหลงทางก็ตาม					
4.	บางครั้งฉันก็ทำสิ่งบ้าๆเพี้ยนๆเพราะว่ามันเป็นเรื่องสนุก					
5.	ฉันชอบทำในสิ่งที่ฉันเองไม่รู้ว่าจะมีผลลัพธ์อย่างไร					
6.	ฉันชอบสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน และฉันมักจะไม่ได้คิดล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้น					
7.	ฉันอยากเดินทางไปในที่แปลกใหม่โดยที่ไม่รู้จักเส้นทางและไม่					

	ต้องการกำหนดตารางเวลา					
8.	ฉันมักจะทำสิ่งที่คนอื่นไม่ค่อยคิดเสมอๆ					
9.	ฉันชอบทำเรื่องเสี่ยงเพราะฉันชอบความรู้สึกนั้นๆ					
10.	ฉันรู้สึกเบื่อที่จะใช้เวลาอยู่บ้านนานๆในวันหยุด					

3.7 ความคิดเห็นของฉันเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่ จริง	ไม่ แน่ใจ	จริง	จริง ที่สุด
1.	การเสพเฮโรอีนทำให้ชีวิตตกต่ำและเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป					
2.	การเสพยาบ้านำไปสู่การกระทำผิดหลายประการ					
3.	สารเสพติดทุกชนิดทำให้ร่างกายทรุดโทรมและจิตใจหม่นหมอง					
4.	การเสพยาเสพติดเป็นการฆ่าตัวตายแบบผ่อนส่ง					
5.	การเสพยาเสพติดเป็นการทำลายเศรษฐกิจของชาติ					
6.	การเสพยาเสพติดช่วยให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					
7.	การเสพยาเสพติด ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเดือดร้อน เสียใจและ ผิดหวัง					
8.	การเสพยาเสพติดทำให้ร่างกายทรุดโทรม					
9.	การเสพยาเสพติดทำให้รู้สึกสดชื่น					
10.	การเสพยาเสพติดในงานสังสรรค์ไม่เป็นเรื่องเสียหาย					

3.8 ความคิดเห็นของฉันเกี่ยวข้องกับผลจากการใช้สารเสพติด

	ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่ จริง	ไม่ แน่ใจ	จริง	จริง ที่สุด
1.	สารเสพติดมีพิษต่อร่างกาย ทำให้เกิดโรคต่างๆได้ง่าย					
2.	สารเสพติดทำให้เกิดโรคความจำเสื่อม					
3.	สารเสพติดเป็นสารที่สกัดจากธรรมชาติ ไม่มีผลเสียต่อร่างกาย					
4.	การใช้สารเสพติดทำให้สบายใจและมีความสุข					
5.	สารเสพติดที่ใช้สุดุดมสามารถทำลายเยื่อหุ้มสมองได้					
6.	การใช้สารเสพติดไม่ว่าจะเป็นชนิดรุนแรงหรือไม่ ต่างก่อให้เกิด ผลเสียกับร่างกาย					
7.	การใช้สารเสพติดทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข					

8.	สารเสพติดไม่ได้ทำให้ผู้เสพต้องติดเสมอไป					
9.	สารเสพติดเสพวันละน้อยไม่สามารถทำให้ติดได้					
10.	สารเสพติดบางชนิดทำให้เกิดภาพลวงตา หูแว่ว และ ระ หว่าดระแว้งได้					

~ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ ~

ภาคผนวก ค
ตารางแบบวัด ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟา

1. แบบวัดการเห็นตัวแบบบิดามารดาผ่านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.67
2	.63
3	.67
4	.40
5	.62
6	.82
7	.84
8	.83
9	.73
10	.62

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .891

2. แบบวัดการเห็นตัวแบบเพื่อนด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.79
2	.92
3	.85
4	.88
5	.82
6	.63
7	.67
8	.93
9	.57
10	.87

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .950

3. แบบวัดการเห็นตัวแบบจากสื่อด้านพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.71
2	.79
3	.77
4	.60
5	.68
6	.68
7	.80
8	.78
9	.75
10	.83

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .929

4. แบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.89
2	.83
3	.78
4	.83
5	.78
6	.83
7	.76
8	.76
9	.82
10	.75

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .952

5. แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.89
2	.90
3	.95
4	.94
5	.96
6	.91
7	.93
8	.85
9	.90
10	.88

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .981

6. แบบวัดลักษณะการแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.82
2	.83
3	.86
4	.91
5	.89
6	.89
7	.80
8	.92
9	.87
10	.76

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .968

7. แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.89
2	.90
3	.94
4	.92
5	.91
6	.90
7	.93
8	.91
9	.90
10	.92

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .982

8. แบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการใช้สารเสพติด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.95
2	.91
3	.93
4	.90
5	.92
6	.95
7	.91
8	.89
9	.92
10	.95

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .984

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาว ธีรรัตน์ เหมนะสิริ
วันเดือนปีเกิด	13 พฤษภาคม 2520
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	15 สุขุมวิท 34 คลองตัน คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	Medical Research Technologist (Social Science)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	Thailand MOPH-US CDC Collaboration
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย Sequim High School, WA United States of America
พ.ศ. 2542	ปริญญาตรีรัฐศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2545	ปริญญาโทมานุษยวิทยามหาบัณฑิต จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2554	ปริญญาโทวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ